

การบริหารจัดการงานกิจกรรมนักเรียนแบบมีส่วนร่วม

ของโรงเรียนเทพบดินทร์วิทยาเชียงใหม่

THE MANAGEMENT OF STUDENT ACTIVITIES SECTION USING
PARTICIPATORY APPROACH OF CHIANGMAI
THEPBODINT WITHAYA SCHOOL

ณัฐนนท์ คำชาย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

พ.ศ. 2562

หัวข้อวิทยานิพนธ์ : การบริหารจัดการงานกิจกรรมนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียน
เทพดินทร์วิทยาเชียงใหม่

ชื่อผู้วิจัย : ญัฐนันท์ คำชาย

สาขา : การบริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

: อาจารย์ ดร. จักรปรุพห์ วิชาอัครวิทย์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

: รองศาสตราจารย์ ดร.เกตุมนี มากมี

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและหาแนวทางในการบริหารงานกิจกรรมนักเรียน แบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเทพดินทร์วิทยาเชียงใหม่ กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้เกี่ยวข้องกับการบริหารงานกิจกรรมนักเรียน จำนวน 95 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แนวทางการสัมภาษณ์ระดับลึก และแบบสอบถามความพึงพอใจ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา และการหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. สภาพการบริหารจัดการงานกิจกรรมนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเทพดินทร์วิทยาเชียงใหม่ พบว่าการบริหารงานทั้ง 5 งานคืองานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน งานกิจกรรมคณะกรรมการนักเรียน งานกิจกรรมกลุ่มสนใจ งานกิจกรรมโรงเรียนและงานประชาสัมพันธ์เป็นการรับนโยบายโดยตรง ขาดกระบวนการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม

2. แนวทางการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเทพดินทร์วิทยาเชียงใหม่ พบว่า กระบวนการการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพต้องสนับสนุนให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย ขั้นตอนแรกการร่วมคิดของผู้เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมนักเรียนทุกภาคส่วน ขั้นตอนที่สองการร่วมกันวางแผนการดำเนินการจัดกิจกรรมนักเรียนตามแผนประจำปี ขั้นตอนที่สาม การร่วมการดำเนินกิจกรรมแบบมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ขั้นตอนที่สี่ การมีส่วนร่วมในการประเมินผลและสรุปผลและขั้นตอนที่ห้าการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ร่วมกัน

The Title : The Management of Student Activities Section Using Participatory Approach of Chiangmai Thepbodint Withaya School.

The Author : Nuttanon Khakhai

Program : Educational Administration

Thesis Advisors : Dr. Chakparun Wicha-akkharawit Chairman

: Associate Professor Dr. Ketmanee Markmee Member

ABSTRACT

The objectives of this research were to examine the contexts and to find out a guideline for participative student affairs administration of Thepbodint Withaya School in Chiang Mai Province. The informants were 95 individuals involved in student affairs of the school. The research instruments were an in-depth interview guideline and a satisfaction questionnaire. The content analysis was used to analyze the qualitative data as well as mean and standard deviation. The research results are summarized as follows.

1. The contexts of the administration in five domains, namely, student activity work, student council activity work, interest group activity work, school activity work, and public relations work, were top-down without participation in organizing these activities.

2. The guideline for the participative student affairs administration revealed that the participation process brought about efficient administration, including, first step being collective brainstorming in organizing student activities by all concerned individuals. The second step was collective planning for student activities according to the annual plans. The third step was collective organization of student activities. The fourth step was participatory evaluation and conclusion of the results, and the fifth step was participation in benefit sharing.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้เป็นอย่างดี ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก อาจารย์ ดร. จักรพันธุ์ วิชาอักษรวิทย์ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และรองศาสตราจารย์ ดร.เกตุมณี มากมี อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม และ รองศาสตราจารย์ ดร.เขียน วันทนียตระกูล ประธานสอบวิทยานิพนธ์ ที่ให้คำปรึกษา แนะนำ ในการปรับปรุงแก้ไขและตรวจสอบข้อบกพร่องต่าง ๆ เป็นอย่างดีตั้งแต่เริ่มต้นการจัดทำโครงร่างวิทยานิพนธ์จนเสร็จสมบูรณ์และขอขอบพระคุณคณาจารย์สาขาวิชาการ บริหารการศึกษาทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาท ความรู้และวิชาการต่าง ๆ รวมไปถึงให้ข้อเสนอแนะ แนวทางในการเรียนและการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนเสร็จเรียบร้อย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ เป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการ โรงเรียนเทพดินทร์วิทยาเชิงใหม่ คณะครูและบุคลากร โรงเรียนเทพดินทร์วิทยาเชิงใหม่ทุกคนที่ให้ความร่วมมือเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาและจัดทำ วิทยานิพนธ์ในครั้งนี้เป็นอย่างดี

ท้ายที่สุดนี้ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดาและบุคคลในครอบครัวทุกคนที่คอยให้ กำลัง คอยช่วยเหลือ สนับสนุนและส่งเสริมด้วยดีตลอดมา

ประโยชน์อันพึงได้จากการศึกษาในครั้งนี้ ขอให้เป็นกตเวทิตาแต่บิดา มารดา ตลอดจน ผู้เขียนหนังสือและบทความต่าง ๆ ที่ให้ความรู้แก่ผู้วิจัยจนสามารถทำให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วง ได้ด้วยดี และเป็นตัวอย่างการศึกษาสำหรับผู้สนใจต่อไป

ณัฐนนท์ คำชาย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	ข
ABSTRACT.....	ค
กิตติกรรมประกาศ.....	ง
สารบัญ.....	จ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ซ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
2 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
การบริหารงานกิจกรรมนักเรียน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
ความหมายของการบริหารจัดการงานกิจกรรมนักเรียน.....	8
ความสำคัญของการบริหารกิจกรรมนักเรียน.....	11
กระบวนการบริหารกิจกรรมนักเรียน.....	14
การบริหารงานกิจกรรมนักเรียน.....	17
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องการบริหารจัดการงานกิจกรรมนักเรียน.....	19
การบริหารแบบมีส่วนร่วม.....	22
ความหมายการบริหารแบบมีส่วนร่วม.....	23
องค์ประกอบของการมีส่วนร่วม.....	28
รูปแบบของการมีส่วนร่วม.....	30
ประเภทของการมีส่วนร่วม.....	34

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
	ประโยชน์ของการมีส่วนร่วม..... 36
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 37
	บริบทของโรงเรียนเทพดินทร์วิทยาเชียงใหม่..... 40
3	วิธีการดำเนินการวิจัย..... 43
	รูปแบบการวิจัย..... 43
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง..... 43
	เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา..... 43
	การเก็บรวบรวมข้อมูล..... 44
	การวิเคราะห์ข้อมูล..... 45
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... 46
	ตอนที่ 1 สภาพการบริหารจัดการงานกิจกรรมนักเรียนของโรงเรียน เทพดินทร์วิทยาเชียงใหม่..... 46
	ตอนที่ 2 แนวทางการบริหารจัดการงานกิจกรรมนักเรียนแบบมีส่วนร่วม ของโรงเรียนเทพดินทร์วิทยาเชียงใหม่..... 52
5	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ..... 61
	สรุปผลการวิจัย..... 61
	อภิปรายผล..... 67
	ข้อเสนอแนะ..... 70
บรรณานุกรม.....	72
ประวัติผู้วิจัย.....	76
ภาคผนวก.....	77
	ภาคผนวก ก รูปภาพแสดงกระบวนการมีส่วนร่วมของทางโรงเรียน เทพดินทร์วิทยาเชียงใหม่..... 78
	ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... 82
	ภาคผนวก ค ตารางสรุปค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC..... 95

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายกับ งานกิจกรรม นักเรียนของโรงเรียนเทพดินทร์วิทยาเชียงใหม่ในกิจกรรมนักเรียน ก่อน - หลังการใช้กระบวนการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนของโรงเรียน เทพดินทร์วิทยาเชียงใหม่แบบมีส่วนร่วม.....	57
4.2 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของคณะกรรมการนักเรียนฝ่ายกิจกรรม นักเรียน ก่อน - หลัง การใช้กระบวนการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนของ โรงเรียนเทพดินทร์วิทยาเชียงใหม่แบบมีส่วนร่วม.....	58
4.3 การเปรียบเทียบความพึงพอใจผู้ปกครองที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจกรรม นักเรียน ก่อน- หลัง การใช้กระบวนการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนของ โรงเรียนเทพดินทร์วิทยาเชียงใหม่แบบมีส่วนร่วม.....	59
4.4 การเปรียบเทียบความพึงพอใจครูที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจกรรมนักเรียน ก่อน- หลัง การใช้กระบวนการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนของโรงเรียน เทพดินทร์วิทยาเชียงใหม่แบบมีส่วนร่วม.....	60

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 รูปแบบการมีส่วนร่วม.....	32
2.2 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	42

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 และ (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2553 กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาโดยยึดหลักผู้เรียนเป็นสำคัญ กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ นอกจากนี้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ยังมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งทางด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาก่อประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ การพัฒนาที่สำคัญ คือ การพัฒนาที่สมดุลอย่างเป็นองค์รวมทุกด้านเพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีพื้นฐานทางจริยศาสตร์ ความเป็นคนดีทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคม ผู้เรียนทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานต้องสร้างองค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการเรียนรู้และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ จึงจำเป็นต้องเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ คือ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี ภาษาต่างประเทศ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งเป็นการบูรณาการองค์ความรู้ ทักษะและเจตคติที่เกิดจากการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ และประสบการณ์ของผู้เรียนมาปฏิบัติ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะที่สำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ด้วยเหตุผลดังกล่าว การพัฒนากิจกรรมผู้เรียนจึงเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่ช่วยให้ผู้เรียนได้องค์ความรู้ ทักษะจากการเรียนรู้และประสบการณ์ของผู้เรียนมาปฏิบัติในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมาปฏิบัติกิจกรรมพัฒนาตนเอง เพื่อเป็นคนดี

มีคุณธรรม จริยธรรม มีวินัยและมีจิตสำนึกสาธารณะที่ดีงามเป็นคนมีปัญญาในการใช้ทักษะชีวิต การคิด การสื่อสาร การแก้ปัญหาและการใช้เทคโนโลยี และเป็นคนมีความสุขในการดำเนินชีวิต อย่างพอเพียง โดยอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างสร้างสรรค์

การมีส่วนร่วมก็มีส่วนสำคัญ ดังในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2545) ซึ่งถือว่าเป็นกฎหมายแม่บทในการบริหารจัดการศึกษา ได้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมไว้อย่างชัดเจน ในหลายมาตรา โดยเฉพาะ มาตรา 8(2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มาตรา 40 ให้มีคณะกรรมการการศึกษาระดับพื้นที่ สถานศึกษาระดับอุดมศึกษา ระดับต่ำกว่าปริญญา และสถานศึกษาอาชีวศึกษาของแต่ละสถานศึกษา เพื่อทำหน้าที่กำกับและส่งเสริม สนับสนุนกิจการของสถานศึกษา มาตรา 57 ให้หน่วยงานทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลายมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อให้เกิด ประโยชน์ ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษา และมาตรา 58(2) ให้บุคคล ครอบครัวยุวมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ระดมทรัพยากร เพื่อการศึกษา โดยเป็นผู้จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ตามความเหมาะสมและความจำเป็น (กรมวิชาการ, 2545, 24) สำหรับการ จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ, 2545, 1) กำหนดให้กิจกรรมนักเรียน เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนปฏิบัติด้วยตนเองอย่างครบวงจร ตั้งแต่ ศึกษา วิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติ ตามแผน ประเมินและปรับปรุงการทำงาน โดยเน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม เช่น ลูกเสือ ผู้บำเพ็ญประโยชน์ สถานักเรียน เป็นต้น เป็นกิจกรรมที่นักเรียนเป็นผู้ดำเนินการ ใช้การร่วมกลุ่ม ในการจัดประสบการณ์ ได้คิด สร้างสรรค์ โดยมีครู ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม หากแต่ก็ยังคงเกิดปัญหาในการจัดกิจกรรม ในการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียน คือ เมื่อผู้บริหาร มีคำสั่งแต่งตั้งครูให้ทำหน้าที่หัวหน้างานกิจกรรมนักเรียน เพื่อประสานงานระหว่างฝ่ายบริหารกับ ครูที่ปรึกษากิจกรรมนักเรียน และดูแลดำเนินจัดกิจกรรมให้บรรลุวัตถุประสงค์ในทุกกิจกรรม ร่วมกับครูและนักเรียนทั้งโรงเรียน ความสนใจของครูมักให้ความสำคัญและเอาใจใส่ในการจัด กิจกรรมไม่เท่ากัน บ้างทำเพื่อผ่านไปปีหนึ่งๆ เท่านั้น ส่วนนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมตามที่สนใจหรือ เท่าที่โรงเรียนบังคับเท่านั้น (อรทัย ไชยชนะ, 2548, 3)

โรงเรียนเทพดินทร์วิทยาเชียงใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นโรงเรียนเอกชน ขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (สช.) ได้เปิดทำการเรียนการสอน ตั้งแต่ ระดับอนุบาลจนถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนได้ดำเนินการตามมาตรฐานการศึกษาระดับ ขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ของทางโรงเรียน ปีการศึกษา 2558-2560 โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ด้านคุณภาพผู้เรียน มาตรฐานที่ 10 ที่สถานศึกษามีการจัดหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาคุณภาพ

ผู้เรียนอย่างรอบด้าน ตัวบ่งชี้ที่ 10.3 การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ส่งเสริมและตอบสนองความต้องการ ความสามารถความถนัด และความสนใจของผู้เรียน ด้านมาตรฐานด้านมาตรการส่งเสริม ในมาตรฐานที่ 15 การจัดกิจกรรมตามนโยบายจุดเน้นแนวทางการปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนาและส่งเสริมสถานศึกษาให้ยกระดับคุณภาพสูงขึ้น ตัวบ่งชี้ที่ 15.1 จัดโครงการกิจกรรมเพื่อตอบสนองนโยบายจุดเน้นตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต ตัวบ่งชี้ที่ 6.3 ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มาตรฐานที่ 8 ผู้บริหารปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ตัวบ่งชี้ที่ 8.2 ผู้บริหารใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมและใช้ข้อมูลการประเมินหรือผลการวิจัยเป็นฐานคิดทั้งด้านวิชาการและการจัดการ (โรงเรียนเทพดินทร์วิทยาเชียงใหม่, 2558, 16-133)

แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนเทพดินทร์วิทยาเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2558-2560 เป็นรูปแบบในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียน ซึ่งตอบสนองต่อมาตรฐานการศึกษาของชาติ และมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของทางโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วย นโยบาย เป้าหมาย ตัวชี้วัดความสำเร็จ และกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพในการดำเนินงาน โครงการ กิจกรรมที่สอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียน โดยเฉพาะนโยบายโรงเรียนในข้อที่ 3 คุณภาพของกลุ่มสนใจและกิจกรรมเสริมต่าง ๆ ทั้งนี้หาที่นักเรียนได้รับปริมาณและคุณภาพที่ปรากฏ โดยอาศัยข้อมูลเปรียบเทียบในภาคเรียนที่ผ่านมาเป็นตัวชี้วัด ข้อที่ 4 การส่งเสริมนักเรียนให้รับผิดชอบกิจกรรมต่าง ๆ ตามความถนัดและความสนใจอย่างมีคุณภาพ (โรงเรียนเทพดินทร์วิทยาเชียงใหม่, 2558, 22) มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาระดับปฐมวัย มาตรฐานที่ 7 แนวทางการจัดการศึกษา ข้อที่ 7.4 สร้างการมีส่วนร่วมและแสวงหาความร่วมมือกับผู้ปกครองชุมชนและท้องถิ่น (โรงเรียนเทพดินทร์วิทยาเชียงใหม่, 2558, 31) แผนกลยุทธ์การดำเนินงาน และโครงการ / กิจกรรม ในกลยุทธ์ที่ 4 การส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถพิเศษ ตามความถนัดและความสนใจโดยเชื่อมโยงมาตรฐานการศึกษา สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ในมาตรฐานที่ 1 ตัวบ่งชี้ที่ 1.2 เชื่อมโยงกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) มาตรฐานที่ 1 ตัวบ่งชี้ที่ 1.4 มาตรฐานที่ 14 ตัวบ่งชี้ที่ 1.4-1.2 มาตรฐานที่ 15 ตัวบ่งชี้ที่ 15.1-2 (โรงเรียนเทพดินทร์วิทยาเชียงใหม่, 2558, 73) ข้อมูลการรายงานผลการประเมินตนเองของระดับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานปีการศึกษา 2558 จากผลการประเมินใน ด้านที่ 2 มาตรฐานด้านการจัดการศึกษา มาตรฐานที่ 8 ผู้บริหารปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล จากผลยังต้องมีแนวทางในการพัฒนา โดยผู้บริหารต้องใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยมีการบริหารงาน แบ่งตามโครงสร้างใน

การบริหารให้เป็นระบบซึ่งแบ่งออกเป็น 5 สายงาน ได้แก่ฝ่ายบริหาร ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายปกครอง ฝ่ายบริการ และฝ่ายกิจกรรม ซึ่งต้องดูแลให้เป็นระบบ (โรงเรียนเทพดินทร์วิทยาเชียงใหม่, 2558, 124) ด้านที่ 4 มาตรฐานด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา มาตรฐานที่ 14 การพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมาย ตามวิสัยทัศน์ ปรัชญา และจุดเน้นที่กำหนดขึ้น ผลการประเมิน สถานศึกษายังต้องมีการจัดโครงสร้างการบริหารที่ชัดเจนและมอบหมายงานให้ตรงตามคำสั่งชี้แจงผู้รับผิดชอบได้อย่างชัดเจน รวมทั้งการจัดกิจกรรมที่หลากหลายตามความต้องการของผู้เรียนตามแผนพัฒนาสถานศึกษา จากปัญหาและข้อมูลดังกล่าว ผู้วิจัยได้ทำหน้าที่เป็นหัวหน้างานกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนเทพดินทร์วิทยาเชียงใหม่ มีหน้าที่รับผิดชอบกิจกรรมภายในสถานศึกษาและภายนอกสถานศึกษาซึ่งมีแนวทางในการบริหารคือ ตรวจสอบกิจกรรม งบประมาณ เสนอโครงการแก่ทางโรงเรียนเพื่อพิจารณาเพื่อออกคำสั่งเตรียมการประชุมชี้แจงครูทั้งระบบดำเนินการตามกำหนดการ รวมไปถึงสรุปบันทึกการทำกิจกรรมตามโครงการ การสรุปโครงการจากความรับผิดชอบเกิดปัญหาในการดำเนินงานบ่อยครั้ง เช่น การติดต่อประสานงาน การจัดทำแผนงานการบริหารงาน การทำแผนงานไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ จึงทำให้ประสบปัญหาในการปฏิบัติงานบ่อยครั้ง ทั้งยังประสบปัญหา เมื่อผู้บริหารมีคำสั่งแต่งตั้งครูให้ครูกลุ่มสาระต่าง ๆ รับผิดชอบในส่วนของการงานแต่ละขั้นตอนแล้ว มักได้รับความสนใจน้อย และ มีเพียงส่วนน้อยที่ให้ความร่วมมือและความรับผิดชอบต่องาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียนยังไม่มีบทบาทในการมีส่วนร่วมในกิจกรรม เนื่องจากบางครอบครัวผู้ปกครองไม่สนับสนุนให้นักเรียนทำกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน (รายงานผลการประเมินตนเองของระดับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานปีการศึกษา, 2558, 134)

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาการบริหารจัดการงานกิจกรรมนักเรียน แบบมีส่วนร่วมโดยให้ ผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกิจกรรมนักเรียนของโรงเรียนเทพดินทร์วิทยาเชียงใหม่ ก่อให้เกิดการบริหารจัดการงานกิจกรรมนักเรียนที่มีประสิทธิภาพ คุณภาพให้ทางโรงเรียนมากยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการงานกิจกรรมนักเรียนของโรงเรียนเทพดินทร์วิทยาเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเทพดินทร์วิทยาเชียงใหม่

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ได้รับทราบข้อมูลปัญหาอุปสรรคการบริหารจัดการงานกิจกรรมนักเรียนของโรงเรียนเทพศิรินทร์วิทยาเชียงใหม่
2. ได้แนวทางการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเทพศิรินทร์วิทยาเชียงใหม่
3. เพื่อนำแนวทางการบริหารจัดการงานกิจกรรมนักเรียนแบบมีส่วนร่วมที่วิจัยไปพัฒนาการบริหารจัดการงานกิจกรรมนักเรียน ของโรงเรียนเทพศิรินทร์วิทยาเชียงใหม่ ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

1. ขอบเขตด้านกลุ่มประชากร

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ช่วยอำนวยการฝ่ายกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนักเรียน ครูที่ทำงานฝ่ายกิจกรรมโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนักเรียน คณะกรรมการนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนักเรียนตัวแทนผู้ปกครองที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนักเรียน ในปีการศึกษา 2559 ถึง ปีการศึกษา 2561 จำนวนทั้งสิ้น 95 คนประกอบด้วย

1. ผู้ช่วยอำนวยการฝ่ายกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนักเรียน	1 คน
2. ครูที่ทำงานฝ่ายกิจกรรมโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนักเรียน	18 คน
3. คณะกรรมการนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนักเรียน	38 คน
4. ตัวแทนผู้ปกครองที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนักเรียน	38 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัย มุ่งการศึกษางานกิจกรรมนักเรียน ใน 5 ด้าน ประกอบด้วย งานกิจกรรมโรงเรียน งานกลุ่มสนใจ งานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน งานคณะกรรมการนักเรียน งานประชาสัมพันธ์ โดยใช้เทคนิคการบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมดังนี้

1. ร่วมคิด
2. ร่วมวางแผน
3. ร่วมดำเนินการ
4. ร่วมประเมินผล
5. ร่วมรับผลประโยชน์

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้คือ

ตัวแปรต้น ได้แก่ การบริหารจัดการงานกิจกรรมนักเรียนของโรงเรียนเทพบดินทร์วิทยาเชียงใหม่

ตัวแปรตาม ได้แก่ แนวทางการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเทพบดินทร์วิทยาเชียงใหม่

4. ขอบเขตด้านเวลา

ระยะเวลาในการวิจัยตั้งแต่ ปีการศึกษา 2559 ถึง ปีการศึกษา 2561

5. ขอบเขตด้านสถานที่

โรงเรียนเทพบดินทร์วิทยาเชียงใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

นิยามศัพท์เฉพาะ

การวิจัยในครั้งนี้ใช้นิยามศัพท์เฉพาะไว้ดังนี้

การบริหารจัดการงานกิจกรรมนักเรียน หมายถึง การบริหารงานที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนักเรียน ของโรงเรียนเทพบดินทร์วิทยาเชียงใหม่ ประกอบด้วย งานกิจกรรมโรงเรียน งานกิจกรรมกลุ่มสนใจ งานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน งานคณะกรรมการนักเรียน งานประชาสัมพันธ์

งานกิจกรรมนักเรียน หมายถึง กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนประกอบด้วยกิจกรรมที่แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ กิจกรรมภายในสถานศึกษาจะเกี่ยวข้องกับกิจกรรมตามโครงการตามแผนงานโครงการ จัดวางกิจกรรมให้เหมาะสม วางบุคลากรที่รับผิดชอบในกิจกรรมต่าง ๆ ตรวจสอบติดตามการดำเนินงานกิจกรรมนักเรียน ดำเนินการประชุมชี้แจง ฝ่ายงานกิจกรรมนักเรียน ก่อนการปฏิบัติกิจกรรม เตรียมการความพร้อมเพื่อนำเสนอให้แก่ทางโรงเรียน สรุปการดำเนินกิจกรรมนักเรียนเสนอทางโรงเรียน กิจกรรมภายนอก ดำเนินการพิจารณาการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนที่เข้าร่วมกับหน่วยงานภายนอก ตามความเหมาะสมเพื่อเสนอกับทางโรงเรียน ประสานงานกับหน่วยงานภายนอก เตรียมการเสนองบประมาณ ให้กับทางโรงเรียนออกคำสั่งเวียนแจ้ง และประชุมชี้แจงงานในแต่ละหน้าที่ อันเกี่ยวข้องตรวจสอบความพร้อมของนักเรียนของหน่วยงานที่จะมาร่วมจัดกิจกรรม ติดตามการปฏิบัติกิจกรรมนักเรียนกับหน่วยงานภายนอกให้เป็นที่ยอมรับสรุปการดำเนินกิจกรรมให้กับทางโรงเรียนรับทราบ

งานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หมายถึง การจัดกิจกรรมที่หลากหลาย ตามความถนัดตามความสนใจของผู้เรียนจัดสรรบุคลากรให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถเฉพาะด้านในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ส่งเสริมกิจกรรมที่เหมาะสมในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน และปลูกฝัง

คุณธรรมจริยธรรม ลักษณะที่พึงประสงค์ให้แก่ผู้เรียน จัดทำเอกสารทางวิชาการและวัดผล ประเมินผล นิเทศติดตามงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน วัดผลและประเมินผลของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และสรุปผล

งานกลุ่มสนใจ หมายถึง การจัดกิจกรรมตามความถนัดตามความสนใจ จัดวางบุคลากร ให้ตรงตามความสามารถทั้ง 9 กลุ่มสนใจ ได้แก่ กลุ่มสนใจศิลปะ กลุ่มสนใจนาฏศิลป์ กลุ่มสนใจดนตรีพื้นเมือง กลุ่มสนใจขับร้องประสานเสียง กลุ่มสนใจแอโรบิก กลุ่มสนใจโยทวาทิต กลุ่มสนใจกรีฑา กลุ่มสนใจบาสเกตบอล กลุ่มสนใจฟุตบอลดำเนินการปฏิบัติในการเรียน จันทร์ถึงศุกร์ ในช่วง 3 เวลา ประกอบด้วยช่วงเช้า ในเวลา 07.00 – 08.00 น. ช่วงกลางวันเวลา 11.30 – 12.00 น. ช่วงเย็นเวลา 16.00 – 17.00 น. และในวันเสาร์ เช้า เวลา 08.00 – 12.00 น. (กลุ่มสนใจโยทวาทิต 08.00 -15.00 น.) การส่งเสริมให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งภายในภายนอกโรงเรียน เพื่อส่งเสริมประสบการณ์ให้แก่ตัวผู้เรียน ดำเนินการประชุมครูที่ดูแลรับผิดชอบกลุ่มสนใจ ในแนวทางการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ และหาข้อแก้ไขปัญหาข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นสัปดาห์ละ 1 ครั้ง มีการดำเนินการประเมินนักเรียนกลุ่มสนใจภาคเรียนละ 1 ครั้ง ให้แก่ทางโรงเรียนรับทราบ

งานคณะกรรมการนักเรียน หมายถึง กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับตัวแทนนักเรียน ส่งเสริมภาวะผู้นำและจิตสาธารณะ โดยพิจารณานักเรียนที่มีความเหมาะสมเพื่อเป็นตัวแทนของทางโรงเรียนดูแลให้คำปรึกษางานคณะกรรมการนักเรียนในการปฏิบัติกิจกรรมของทางโรงเรียนและ กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน นำคณะกรรมการนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ส่งเสริมการดำเนินงานด้านประชาธิปไตยในโรงเรียน ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมของคณะกรรมการนักเรียนกับโรงเรียนติดตามการดำเนินการเพื่อจะแก้ไขงานกิจกรรม งานด้านคณะกรรมการนักเรียน

งานประชาสัมพันธ์ หมายถึง การปฏิบัติงานที่ให้บริการติดต่อสอบถาม ให้คำปรึกษาต้อนรับ ตลอดจนการอำนวยความสะดวกให้กับผู้ที่มาติดต่อกับทางโรงเรียน รับผิดชอบเกี่ยวกับข่าวสารการจัดบอร์ดนัดหมายหรือประชาสัมพันธ์ ปรับข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน จัดทำเอกสารสารสนเทศ วารสาร ของทางโรงเรียน ดูแลรับผิดชอบงาน โครงการงานประชาสัมพันธ์ ตามที่ได้มอบหมาย การปฏิบัติงานกำกับดูแล ตรวจสอบติดตาม แนะนำ มอบหมายภาระงาน การปฏิบัติงานของบุคลากรในส่วนงานประชาสัมพันธ์ ส่งเสริมกิจกรรมงานประชาสัมพันธ์ให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องทั้งองค์กรและบุคลากรในงานประชาสัมพันธ์

กระบวนการมีส่วนร่วม หมายถึง ขั้นตอนการมีส่วนร่วมใน 5 ขั้นตอน การมีส่วนร่วมคิด ร่วมวางแผนงาน การมีส่วนร่วมดำเนินการ การมีส่วนร่วมติดตามประเมินผลงานและการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนางานกิจกรรมนักเรียน โรงเรียนเทพดินทร์วิทยาเชิงใหม่แบบมีส่วนร่วมดังนี้

1. การบริหารงานกิจกรรมนักเรียน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. การบริหารแบบมีส่วนร่วมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
3. บริบทของโรงเรียนเทพดินทร์วิทยาเชิงใหม่
4. กรอบแนวคิดในการวิจัย

การบริหารงานกิจกรรมนักเรียน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความหมายของการบริหารจัดการงานกิจกรรมนักเรียน

แคมป์เบล และคณะ (Campbell and others, 1966, 149-150 อ้างถึงใน สมพิศ ไห้งาม, 2559, 12) กล่าวว่า การบริหารจัดการงานกิจกรรมนักเรียน หมายถึง การจัดการบริหารในรูปแบบการให้บริการด้านต่าง ๆ ให้แก่ผู้เรียนเพื่อส่งเสริมสนับสนุนงานทางวิชาการในชั้นเรียนให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

กิ่งแก้ว สกุศลส่องบุญศิริ (2548, 22) กล่าวว่า การบริหารจัดการกิจการนักเรียนเป็นการจัดบริหารดูแลผู้เรียนตั้งแต่เริ่มเข้าเรียน ในขณะเรียนและสำเร็จการศึกษาแล้ว เพื่อสนับสนุนสร้างพัฒนาการให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร เป็นสิ่งสำคัญที่ต้องดำเนินการควบคู่กันไปกับกิจกรรมการเรียนการสอนหรืองานอื่น ๆ จำเป็นต้องให้ความสำคัญ เพราะเป็นงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับตัวผู้เรียน ดังนั้น การบริหารจัดการกิจการนักเรียน ยังต้องจำเป็นอาศัยศักยภาพและความร่วมมือของบุคลากรในสถานศึกษาทุกฝ่ายงาน

กฤษณ์ จันทะวงศ์ (2550, 19) อธิบายการบริหารกิจการนักเรียนจะต้องอยู่บนปัจจัยพื้นฐานแห่งความเชื่อมั่นในคุณลักษณะคุณค่าของความเป็นมนุษย์การดำรงชีวิตอยู่ในสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ดี การมีประสบการณ์ที่ดี โดยครอบคลุมในด้านต่าง ๆ คืองานกิจกรรมนักเรียน งานวินัยและงานปกครองนักเรียน งานบริการและงานสวัสดิการนักเรียน และจัดให้เป็น

ไปอย่างเหมาะสมสามารถสร้างประโยชน์แก่สถานศึกษาและสังคมประเทศชาติตามลำดับต่อไป อีกทั้งเป็นรากฐานของการเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศชาติ รวมถึงกำหนดขอบข่ายและหน้าที่ของผู้ปฏิบัติหน้าที่ให้ชัดเจน และ มีความรู้ความสามารถที่เหมาะสมเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาต่อไป

กฤษณะ คำสุวรรณ (2550, 30) อธิบายถึงกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นกิจกรรมที่จัดอย่าง โดยมีระบบมีระบบการจัดด้วยรูปแบบและวิธีการที่หลากหลายในการพัฒนาตัวนักเรียน ตามแนวทางการวัดความสามารถ ความถนัด ความสนใจ เพื่อเติมเต็มศักยภาพให้นักเรียน โดยให้นักเรียน ได้เรียนรู้ประสบการณ์ โดยมีการลงมือทำจริงสามารถนำไปใช้ในการดำรงชีวิต โดยการปรับตัวให้ เข้ากับสภาพแวดล้อม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ในสังคมปลูกฝังคุณธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ส่งเสริมผู้เรียนรู้จักเข้าใจตนเองสร้างจิตสำนึกในธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปรับตัวปฏิบัติตนให้ เป็นประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ และ ดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

อดิสร เทพเจริญ (2550, 32) อธิบายถึงการบริหารกิจการนักเรียน (Student Personnel Administrations) อธิบายความหมายไว้ต่าง ๆ เช่น วิลสัน (Wilson) การบริหารงานกิจการนักเรียน หมายถึง บริการต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้นเพื่อให้นักเรียน เช่น บริการสุขภาพอนามัย บริการแนะแนว บริการห้องสมุด บริการอาหารกลางวัน และกิจกรรมนักเรียนทั้งนี้เพื่อช่วยนักเรียนให้มีพัฒนาการ ทั้งด้านร่างกายสติปัญญา อารมณ์ สังคมและจิตใจ ซึ่งคล้ายกับ สทูปส์ (Stoop) ที่ให้ความหมาย การบริหารงานกิจการนักเรียน คือ กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบริการต่าง ๆ แก่นักเรียนมิได้หมายถึง กิจกรรมการเรียนการสอน ในห้องเรียนตามปกติเท่านั้นเพื่อเป็นการสนับสนุนการเรียนการสอน ในห้องเรียนและเพื่อเป็นการพักผ่อนคลายความตึงเครียดของนักเรียน ทั้งเป็นการให้ครูอาจารย์ได้ รู้จักนักเรียนรายบุคคลดีขึ้น จนสามารถช่วยเหลือเขาได้มาก

โกศล เข้มกาญจนรัตน์ (2552, 26) อธิบายถึงทางการปฏิบัติกิจกรรมในลักษณะของการบูรณาการองค์ความรู้ต่าง ๆ ที่เกื้อกูลส่งเสริมการเรียนรู้ ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ให้กว้างขวาง ลึกซึ้งมากขึ้น อีกทั้งให้ผู้เรียนค้นพบศักยภาพที่มีในตนเองอย่างเต็มที่ เลือกตัดสินใจได้อย่างมี เหตุผลเหมาะสมกับตนเองสามารถวางแผนชีวิตและอาชีพได้อย่างมีคุณภาพ เน้นการส่งเสริมสร้าง ทักษะชีวิต ภูมิภาวะทางอารมณ์ ศิลธรรม และ จริยธรรม รู้จักการสร้างสัมพันธที่ดีเพื่อปรับตัว เข้ากับบุคคลและสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างดีและมีความสุข เช่น กิจกรรมการเสริมสร้างความรู้สึกรักและเห็นคุณค่าในตนเอง กิจกรรมพัฒนาคุณวุฒิทางอารมณ์ ศิลธรรมจริยธรรม กิจกรรมทักษะชีวิต กิจกรรมเสริมสร้างประสิทธิภาพของนักเรียน โดยเป็นการฝึกระเบียบวินัย การอยู่ร่วมกันอย่าง มีความสุข กิจกรรมชมรมวิชาการ มุ่งเน้นประสบการณ์ความชำนาญ เฉพาะเรื่องที่ถนัดและความ สนใจจากการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระต่าง ๆ ชุมชนต่าง ๆ เพื่อการคิดค้นกิจกรรมที่สร้างสรรค์

ก่อให้เกิดความสนุกสนาน สุขและทักษะทางสังคมทั้งนี้ แม้จะแยกจัดกิจกรรมเฉพาะทางที่สามารถบูรณาการกิจกรรมแนะแนวเข้าไว้ด้วยกันเพื่อให้ค้นพบศักยภาพของตนเอง

วิภาวรรณ โชติสวัสดิ์ (2555, 37) อธิบายถึงการบริหารกิจการนักเรียน หมายถึง งานที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน โดยตรงนอกเหนือจากการเรียนการสอนของนักเรียนทุกคนให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถมีพฤติกรรมที่ดีงาม ระเบียบวินัยในตนเอง อันจะส่งผลให้นักเรียนก้าวหน้าและประสบความสำเร็จในการเรียน และการทำงาน เมื่อสำเร็จการศึกษาออกไป

มาลี เกศธนากร (2556, 27) ให้ความหมายของกิจการนักเรียนเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนโดยตรง นอกเหนือจากการเรียนการสอน ตามปกติที่เน้นส่งเสริมการเรียนการสอนครอบคลุม 4 ด้าน คือ ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน ด้านการบริการแนะแนว การรักษาระเบียบวินัยของโรงเรียน และ การบริการอื่น ๆ ที่จัดให้แก่ให้นักเรียนให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถมีพฤติกรรมที่ดีงามมีระเบียบวินัยในตนเอง อันส่งผลอันดีงาม มีระเบียบวินัยในตนเองทำให้นักเรียนมีความเจริญก้าวหน้าและประสบความสำเร็จในการเรียนการทำงานเมื่อสำเร็จการศึกษาออกไปโรงเรียนต้องจัดให้กับนักเรียนเพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาทั้งด้านร่างกายอารมณ์ สังคม และ สติปัญญา

สทุปส์ และคณะ (Stoops and other, 1975, 331 อ้างถึงใน สมพิศ โห้งาม, 2559, 12) อธิบายความหมายของกิจการนักเรียนว่า เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการต่าง ๆ แก่นักเรียน ซึ่งมีใช้กิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียนตามปกติ เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนในห้องเรียน และเป็นการผ่อนคลายความตึงเครียดของนักเรียน ทั้งยังส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้รู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลดีขึ้น จนสามารถให้ความช่วยเหลือนักเรียนได้มากขึ้น

วราวุฒิ ขำพลจิต (2556, 65) อธิบายถึงการบริหารกิจการนักเรียน หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับกิจกรรมชมรมประเภทต่าง ๆ ที่จัดขึ้นโดยนักเรียนนายเรือ เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพพฤติกรรม ทักษะในด้านต่าง ๆ ของนักเรียนนายเรือ โดยได้รับการสนับสนุนทรัพยากรจากทางโรงเรียน ผู้บังคับบัญชาและได้รับการเอาใจใส่จากอาจารย์ โดยมีเป้าหมายให้นักเรียนนายเรือมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดังนั้นการบริหารกิจการนักเรียนจึงเป็นกระบวนการทางการศึกษาอย่างหนึ่งที่ทำให้นักเรียนนายเรือเกิดการเรียนรู้ โดยการลงมือปฏิบัติจริง ประเภทกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียนนายเรือ ได้แก่ ด้านกิจกรรมวิชาการที่ส่งเสริมคุณลักษณะทางทหารที่พึงประสงค์ ด้านงาน กิจกรรมกีฬา ด้านงานกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม ด้านงานกิจกรรมส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม

การพัฒนางานกิจกรรม ที่ได้กล่าวข้างต้น ผู้วิจัย พอสรุปได้ว่า การพัฒนางานกิจกรรมนั้นเป็นการพัฒนานักเรียน ส่งเสริมในด้านความสามารถ ความรู้ความสนใจของนักเรียน ในทุกด้าน เช่น ด้านร่างกาย ด้านสภาพทางอารมณ์ ความคิดสติปัญญา ให้มีกรอบที่เป็นแนวทางนำไปสู่

การบริหารงานตามแผนและนโยบายของโรงเรียนโดยไม่เกี่ยวข้องกับกระบวนการสอนทางวิชาการ เป็นการนำนักเรียนไปสู่สังคมแห่งการทำงาน ก่อเกิดสังคมที่เกิดการเรียนรู้ที่ได้ปฏิบัติ ทำให้เกิดการฝึกฝนในทางที่ดีทุกด้านทั้งคุณธรรม จริยธรรม งานกิจกรรมนักเรียนส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นประชากรที่ดี มีทักษะความรู้ที่ดี เหมาะสมถูกต้องตามบทบาทหน้าที่ เคารพในกฎระเบียบของโรงเรียนและสังคม นำไปสู่ทักษะการใช้ชีวิตอย่างบุคคลที่มีคุณภาพ อันจะนำพาซึ่งความสุขความเจริญแก่สังคมและมวลมนุษย

ความสำคัญของการบริหารกิจกรรมนักเรียน

อดิศร เทพเจริญ (2550, 5) อธิบายถึงการบริหารกิจการนักเรียนให้มุ่งเน้นคุณธรรม นำความรู้จะช่วยสามารถแก้ปัญหาพฤติกรรมของเยาวชนที่สังคมต่างมีความเห็นตรงกันว่าเกิดจากการขาดคุณธรรม จริยธรรมและมีความสนใจศึกษาการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนในสถานศึกษาว่าจะมีส่วนร่วมพัฒนาหรือแนวทางในการดำเนินงานใด ๆ ที่จะส่งผลให้นักเรียนมีคุณลักษณะที่เรียกได้ว่า มีคุณธรรม นำความรู้ ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางแก่สถานศึกษาในเรื่องของการบริหารกิจกรรมนักเรียน เพื่อพัฒนานักเรียน เยาวชน ให้เป็นพลเมืองที่ดีต่อสังคมต่อไป

สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ (2552, 36) กล่าวถึง ความสำคัญของการบริหารงานนักเรียนไว้ว่า กิจการนักเรียนเป็นอีกหนึ่งภารกิจที่สำคัญ สถานศึกษามีบทบาทหน้าที่จัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างชัดเจนและมีประสิทธิภาพ รู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล มีข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับผู้เรียนที่ครบถ้วนและเป็นปัจจุบันเพื่อช่วยให้ครูเข้าใจ เข้าถึงการพัฒนาเด็กนักเรียน โดยผ่านกระบวนการวางแผนและการบริหารจัดการเพื่อสร้างคุณลักษณะพึงประสงค์ของผู้เรียนให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจ สังคม การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง สิ่งแวดล้อม เทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ต้องพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรมจริยธรรม มีระเบียบวินัย ภาวภูมิใจในความเป็นไทย เกิดการเรียนรู้ระบบประชาธิปไตย ผ่านกระบวนการต่าง ๆ ในโรงเรียน เกิดทุนและจงรักภักดีต่อสถาบันชาติศาสนาและพระมหากษัตริย์ มีจิตสาธารณะใช้ชีวิตอย่างพอเพียง ปรับตัวให้มีเหตุผลและมีภูมิคุ้มกันสามารถเลือกดำเนินชีวิต อย่างผู้ที่มีภูมิรู้และมีคุณธรรม

พัทธยาภรณ์ เปรมภิวส์ (2553, 2) อธิบายถึงงานกิจกรรมนักเรียนมีความสำคัญที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ มีความเป็นเลิศตามศักยภาพของตนเอง รู้จักเลือกใช้เทคโนโลยี มีสุขภาพพลานามัย สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ รู้จักอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มีความภูมิใจในโรงเรียนและภูมิปัญญาท้องถิ่น สามารถดำรงชีวิตด้วยความพอเพียง เน้นความเป็นเลิศทุกด้าน มีคุณธรรมนำความรู้ มีค่านิยมที่พึงประสงค์และดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข ดังนั้นโรงเรียนจึงต้องปฏิบัติ ไม่อาจละเลยงานด้านกิจกรรมได้ คือการฝึกอบรมนักเรียนให้มี

คุณธรรม จริยธรรม และลักษณะนิสัยต่าง ๆ เน้นการตรงต่อเวลา ซื่อสัตย์สุจริต กตัญญูทศเวที
อดทน รับผิดชอบ ประหยัดอดออม

กฤษฎ์ จันทะวงศ์ (2553, 1) อธิบายถึงงานกิจกรรมนักเรียนถือเป็นงานที่มีความสำคัญ
ต่อสถานศึกษาอย่างมาก สถานศึกษามีการสร้างระเบียบวินัยและความรับผิดชอบให้แก่ผู้เรียนตั้งแต่
เข้าเรียนจนสำเร็จการศึกษาขอมทำให้สถานศึกษามีคุณภาพ เพราะนอกเหนือจากการพัฒนาความรู้
แล้วสถานศึกษานั้นยังช่วยพัฒนาและส่งเสริมพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ได้เป็นอย่างดี

พรเทพ อยู่คง (2553, 22) อธิบายถึงงานกิจการนักเรียนเป็นงานหนึ่งที่มีความสำคัญ
อย่างยิ่งในการบริหารงานภายในโรงเรียนเพราะจุดมุ่งหมายสำคัญของโรงเรียนต้องการพัฒนา
นักเรียนให้เป็นผู้มีคุณภาพได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพทั้งทาง ร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม
สติปัญญา ทางโรงเรียนจึงควรตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารกิจการนักเรียน

มาลินี เกษรนากร (2556, 2) อธิบายถึงฝ่ายกิจกรรมนักเรียนมีความสำคัญและจำเป็น
อย่างยิ่งในการเสริมสร้างพัฒนานุคลิกภาพ ลักษณะนิสัย ตลอดจนสมรรถภาพด้านต่าง ๆ ของ
นักเรียนโดยเฉพาะในส่วนการเรียนการสอนในหลักสูตรที่ไม่สามารถจัดให้ได้ครบถ้วนตาม
จุดมุ่งหมาย เพื่อพัฒนาให้นักเรียนเป็นผู้มีความพร้อมในด้านความรู้ความสามารถมีคุณธรรม และ
จริยธรรม มีพละนาถัยสมบูรณ์ และสามารถประกอบอาชีพอันเป็นหลักสำคัญในการพัฒนาประเทศ
ให้เจริญก้าวหน้า

วราภรณ์ บุญดอก (2559, 13) อธิบายถึงความสำคัญและความมุ่งหมายของการบริหาร
กิจการนักเรียน เป็นการดำเนินไปเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความรับผิดชอบและมีวินัยในตนเองและ
ปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมและพัฒนาความรู้ความสามารถ สติปัญญาของนักเรียนให้นักเรียน
สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการเรียน การประกอบอาชีพการงานในอนาคต

วณิชย์ เอื้อน้อมจิตต์กุล (2556, 19) อธิบายถึงงานกิจกรรมนักเรียนเป็นงานที่มี
ความสำคัญช่วยให้นักเรียนสามารถปรับตัวอยู่ในสังคมเพื่อเป็นคนดีและใช้ชีวิตอยู่ในโรงเรียนและ
สังคมอย่างมีความสุขและงานกิจการนักเรียนสามารถส่งเสริมการเรียนรู้ให้นักเรียนได้อย่างกว้างขวาง
ส่งเสริมให้นักเรียนให้พัฒนาตนเองมีความเจริญงอกงามทั้งร่างกายอารมณ์ สังคมและสติปัญญา
ซึ่งองค์ประกอบในการเรียนรู้ นอกจากการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนแล้ว การเรียนรู้สามารถ
เกิดจากการจัดกิจกรรมนอกห้องเรียน และสามารถทำได้อย่างกว้างขวาง

ภาวิดา ธาราศรีวิสุทธิ (2556, 251-352) อธิบายถึงจำแนกความสำคัญของกิจการ
นักเรียนไว้ดังนี้เห็นถึงความสำคัญต่อตัวผู้เรียน คือ ช่วยให้นักเรียนมีโอกาสคลายเครียด จาก
การเรียนการสอนในห้องเรียนปกติ เนื่องจากนักเรียนมุ่งแต่เรียนและทำงานตามที่ครูมอบหมาย
อย่างจริงจังจนไม่มีเวลาหยุดพัก ขอมทำให้หย่อนสมรรถภาพ ไม่มีสมรรถภาพ ทัดเทียมกับผู้อื่น

ได้ มองความสำคัญต่อผู้สอน เนื่องจากส่งเสริมให้ผู้สอนมีสัมพันธภาพอันดีแก่ผู้เรียนรู้จักเข้าใจและสามารถช่วยเหลือหรือแก้ไขปัญหของผู้เรียนได้อย่างถูกต้องยิ่งขึ้น มองความสำคัญต่อผู้บริหารโรงเรียน ช่วยให้ผู้บริหารได้ข้อมูลที่ต้องการเกี่ยวกับตัวนักเรียนเพื่อนำมาศึกษาหรือใช้ประโยชน์กับนักเรียน ผู้ปกครอง นายจ้างโรงเรียน หรือสถานศึกษาที่สูงขึ้นไป ซึ่งต้องการข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียนมีความสำคัญในด้านการแนะแนว ช่วยให้ได้รับข้อมูลด้านความถนัดและความสนใจจากการสังเกต และบันทึกข้อมูลประจำวันในการร่วมทำกิจกรรมนักเรียนรายบุคคลเพื่อนำไปประกอบให้คำปรึกษาแก่นักเรียนในการตัดสินใจวางแผนเลือกสายการเรียนให้เหมาะสมกับตนเองมากที่สุดมีความสำคัญต่อประเทศชาติ คือ เสริมสร้างประชาชาติที่เพียบพร้อมไปด้วยคุณภาพสมรรถภาพและประสิทธิภาพ ในด้านปัญหา ศีลธรรม จรรยาบรรณ เพราะได้ส่งเสริมนักเรียนในกิจกรรมต่าง ๆ ให้มีความรู้และประสบการณ์ให้เติบโตเป็นพลังสำคัญของประเทศชาติต่อไป

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2556, 6-8) อธิบายถึงให้แนวความคิดเกี่ยวกับกิจการนักเรียนไว้ สังคมเป็นตัวกำหนดปรัชญาของการดำรงชีวิต ซึ่งชีวิตต้องการหลายอย่าง โรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของสังคมมีสถาบันหลายแห่งในสังคมที่เป็นตัวกำหนดความต้องการของบุคคลในขณะเดียวกันก็เป็นตัวกำหนดบทบาทของโรงเรียนอีกด้วย สถาบันแห่งนี้ ได้แก่ บ้านศาสนา รัฐบาล เป็นต้น โรงเรียนมีบทบาททั้งส่งเสริมและควบคุมบุคคลากรต่าง ๆ ซึ่งบุคคลากรต่าง ๆ เหล่านี้เป็นผู้สร้างหลักสูตรและกระบวนการเรียน ซึ่งนักเรียนจำเป็นที่จะต้องเรียน นักเรียนมาโรงเรียนมิใช่จะมาเพื่อเรียนหนังสือเพียงอย่างเดียวแต่มาเรียนรู้เพื่อจะใช้ชีวิตอยู่ในสังคมที่สับสน และซับซ้อนได้อย่างมีความสุข โรงเรียนจึงจำเป็นต้องมีการช่วยเหลือในเรื่องเหล่านี้ และกิจกรรมนักเรียนจะเป็นส่วนที่ช่วยเหลือได้อย่างมาก ในด้านที่เรายอมรับว่ากระบวนการเรียนรู้มิได้เกิดขึ้นในห้องเรียนเพียงอย่างเดียว นักเรียนได้เรียนรู้อะไร ๆ หลายอย่างนอกห้องเรียน คนส่วนใหญ่ต้องเรียนรู้จากคนอื่น คนเราต่างก็เรียนรู้ซึ่งกันและกัน การบริหารกิจการนักเรียนเป็นงานที่อยู่นอกห้องเรียนจึงมีส่วนช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้กว้างขวางขึ้น ด้านที่เป็นความจริงที่คนสอบได้ที่ 1 ไม่จำเป็นต้องมีชีวิตที่เจริญก้าวหน้ามากกว่าคนที่สอบได้รอง ๆ หรือท้าย ๆ คนที่สอบได้ที่ 1 มักจะมีความรู้ดีในห้องเรียน คนที่สอบได้ท้าย ๆ อาจมีความรู้หลายอย่างนอกห้องเรียนดีกว่าคนที่สอบได้ที่ 1 การบริหารกิจการนักเรียนจึงมีส่วนช่วยนักเรียนเป็นอย่างมาก ด้านที่คนเราโดยปกติจะไม่เน้นเลย มีการเคลื่อนไหวอยู่เสมอ ทั้งการกระทำและความคิด โนภาพของแต่ละบุคคลจะมีพลังงานน้อยมากเพียงใดขึ้นอยู่กับวัยและสิ่งแวดล้อม ถ้าอยู่ในวัยเด็กจะมีพลังงานร่างกายมากกว่าความคิด ในวัยผู้ใหญ่จะมีพลังงานความคิดมากกว่าพลังงานร่างกายส่วนวัยหนุ่มสาวจะมีทั้งพลังงานร่างกายและความคิดควบคู่กันไป พลังที่มีอยู่ในตัวบุคคล ไม่ว่าจะเป็นพลังงานกายพลังความคิดย่อมมีการใช้และการควบคุมส่วนเกินควบคู่กันไป ส่วนพลังที่เกินนี้หากใช้ไม่ถูกทางก็จะนำไปสู่การทำลาย สร้างความเสียหายหรือความ

เสื่อมเสียต่าง ๆ ได้ ดังนั้นโรงเรียนจึงต้องพยายามหาหนทางในการควบคุมพลังงานเกินนี้เอาไว้ และแสดงออกในทางที่เป็นประโยชน์ต่อทางโรงเรียนและสังคม ด้านการตั้งเป้าหมายของการศึกษา คือ การให้เด็กนักเรียนมีความเจริญงอกงามทุกด้าน ทั้งทางร่างกายสติปัญญา อารมณ์ สังคม เพื่อการเจริญเติบโตที่สมบูรณ์ การศึกษาในห้องเรียนจึงมีส่วนช่วยให้นักเรียนมีความเจริญงอกงามทางสติปัญญา ส่วนการศึกษานอกห้องเรียนมีส่วนช่วยซ่อมแซมต่อเติมความเจริญงอกงามของนักเรียนเพิ่มขึ้นอีกทั้งทางกาย สังคม และอารมณ์ ดังนั้น การศึกษานอกห้องเรียนก็อาจนับได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารกิจการนักเรียนด้านที่มนุษย์เราจะหวงแหน ทะนุถนอม บำรุงรักษา ในสิ่งที่ตนเองรู้ว่ามีส่วนเป็นเจ้าของ การให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน การบริหารงานกิจการนักเรียนก็เป็นอีกทางหนึ่งที่แสดงให้เห็นนักเรียนเห็นว่า เขามีส่วนร่วมในการเป็นเจ้าของโรงเรียนของเขา เมื่อเป็นเช่นนี้เขาจะไม่ทำลายชื่อเสียงของทางโรงเรียนของเขาเอง กิจกรรมเช่นนี้เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารกิจการนักเรียน ในส่วนการศึกษาในห้องเรียนส่วนใหญ่เป็นการนำไปสู่อาชีพหลัก กิจกรรมนักเรียนหลาย ๆ อย่างนำไปสู่อาชีพรองมีคนไทยไม่น้อยทีเดียวที่มีชื่อเสียงและประสบความสำเร็จในชีวิตด้วยอาชีพรอง

ความสำคัญของการบริหารงานกิจการนักเรียน ผู้วิจัย ได้สรุปว่า ความสำคัญของการบริหารงานกิจการนักเรียน เป็นการบริหารในการช่วยพัฒนาบุคคล ในตัวบุคคล แต่ละบุคคล ซึ่ง ณ ที่นี้หมายถึงตัวนักเรียน อันเป็นการบริหารจัดการกิจกรรม ที่แสดงออกถึง การบริหารภายในภายนอกตัวนักเรียน ภายใน ได้แก่ การบริหารของสภาพจิตใจ อารมณ์ วุฒิทางสภาพใจ แนวคิดที่มุ่งเน้นในเรื่องของคุณธรรมจริยธรรม การมีเหตุและผล ในพื้นฐานของความดีงาม การบริหารภายนอกได้แก่การแสดงออกทางพฤติกรรมทางด้านบุคลิกภาพ ความสมบูรณ์ทางด้านร่างกาย สุขภาพอนามัย การปฏิสัมพันธ์ร่วมกับบุคคลอื่น การบริหารงานกิจการนักเรียนจึงมีความสำคัญยิ่งเพราะนักเรียนหรือผู้เรียนเปรียบได้เป็นหัวใจของโรงเรียน โรงเรียนจะก้าวไปหรือพัฒนาไปได้ ก็ขึ้นอยู่กับ การบริหารงานกิจการนักเรียนให้ได้พร้อมซึ่งคุณภาพ คุณธรรมจริยธรรม อารมณ์ สังคม การบริหารกิจการนักเรียนในทุกสถานศึกษาจึงเป็นตัวช่วยในการสร้างพลเมืองที่ดีมีคุณภาพของประเทศ ของโลก ของสังคมต่อไป

กระบวนการบริหารกิจการนักเรียน

อดิศร เทพเจริญ (2550, 55) อธิบายถึงด้านการวางแผน โดยมีการประชุมครูและคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อร่วมคิด ร่วมวางแผน ในเรื่องการมอบหมายงาน ให้นักลกรเขียนโครงการและการวางแผนประจำปี การจัดสรรงบประมาณ การดำเนินงาน การติดตามประเมินผล โดยอาศัยข้อมูลและกระบวนการต่าง ๆ รวมไปถึงการ SWOT ด้านการจัดการองค์กร ในการจัดหน่วยงานสถานศึกษาแบ่งงานออกเป็น 4 งานหลัก คืองานบริหารงานวิชาการ การบริหารงาน

งบประมาณ การบริหารงานบุคคล ในงานการบริหารงานทั่วไปซึ่งงานบริหารงานกิจกรรมนักเรียนเป็นหน่วยงานย่อยของการบริหารงานทั่วไปและการบริหารงานวิชาการต้องบริหารงานให้สอดคล้องมีการมอบหมายงานให้เหมาะสม ในการมอบหมายอำนาจหน้าที่ด้านการจัดงบประมาณ มี 2 ลักษณะ คือ การจัดสรรไว้เป็นสัดส่วนก่อน และการจัดสรรไม่เป็นสัดส่วน ในลักษณะของการจัดสรรงบประมาณ ตามฝ่ายงาน การจัดสรรพิจารณาตามโครงการและกิจกรรมตามที่แผนเสนอมาพิจารณาจากผลงานปีก่อน โดยใช้การประชุมร่วมกัน ของบุคลากรเพื่อจัดสรรให้เหมาะสมในด้านการนำเสนอแนะแนวทางในการปฏิบัติงานกิจกรรมนักเรียน ผู้บริหารเสนอในลักษณะของการพูดคุย จากประสบการณ์ทำงานของตนเอง หรือชี้แนะให้ศึกษาจากโรงเรียนใกล้เคียง มีการร่วมระดมความคิด เพื่อแก้ไขปัญหา ตามข้อตกลงในที่ประชุม และการพาบุคลากรไปศึกษาดูงานในโรงเรียนที่มีความสำเร็จผู้บริหารเปิดโอกาส ให้คำปรึกษา แก่ ผู้ปฏิบัติงานทุกโอกาส มีการให้กำลังใจอำนวยความสะดวกในการทำงาน ชมเชย การสร้างบรรยากาศ ในการทำงานแบบพี่น้อง ด้านการควบคุมในการนิเทศการทำงาน ผู้บริหารดำเนินการลักษณะการควบคุมที่มีรูปแบบและไม่มีรูปแบบ ลักษณะที่มีรูปแบบมีการนิเทศที่เอาเอกสารมาประกอบและมีคณะกรรมการนิเทศ มีการประชุมกลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อย นิเทศติดตามตามโครงการ การจัดผลงานนักเรียน ตลอดจนการศึกษาจากหน่วยงานต่าง ๆ แบบไม่เป็นทางการ คือ เป็นการดำเนินการนิเทศแบบกัลยาณมิตร มีการใช้คำพูด การสังเกต การให้คำปรึกษามูลาการการทำงานของกิจกรรมนักเรียน มีการสร้างเกณฑ์ การทำงานไว้อย่างชัดเจนโดยสถานศึกษาใช้เกณฑ์ตาม สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา องค์กรมหาชน (สทศ.) นำข้อมูลมาเขียนตัวบ่งชี้ตามวัตถุประสงค์ ของโครงการ สร้างรูปแบบประเมินซึ่งรูปแบบการทำงานประกอบด้วย

1. ด้านการติดตาม ผลการปฏิบัติงานกิจกรรมนักเรียนผู้บริหารมีการติดตามด้วยตนเองอย่างใกล้ชิด โดยการสังเกต พูดคุย ซักถาม ปัญหาอุปสรรค ให้ความช่วยเหลือ ติดตามความก้าวหน้าของงาน ตามแผนโครงการซึ่งมีการติดตามก่อนดำเนินงาน ระหว่างดำเนินงานและเมื่อสิ้นสุดการดำเนินงาน

2. ด้านการประเมินผลการดำเนินงานกิจกรรมนักเรียนมีการประเมินในช่วงก่อนการดำเนินงาน ระหว่างดำเนินงาน และเมื่อสิ้นสุดการดำเนินงาน ความก้าวหน้าของการดำเนินงานและผลการดำเนินงานโดยประเมินตามจุดประสงค์ ความคุ้มค่าของงบประมาณ มีการประเมินจุดแข็งจุดอ่อนเพื่อใช้ในการพัฒนาในปีต่อไป

3. ด้านการรายงานผล มีการรายงานผล 2 ลักษณะ คือการรายงานด้วยวาจาในกรณีที่อยู่ระหว่างการดำเนินงานและรายงานเป็นลายลักษณ์อักษรเป็นรูปเล่มเมื่อสิ้นสุดโครงการโดยมีลักษณะเช่นเดียวกับ Sar ตามบันทึกข้อความตามแบบฟอร์มของโรงเรียนหรืออาจจะมีภาพประกอบ

4. แนวทางในการปรับปรุงงานกิจกรรมนักเรียนในความเห็นว่าควรนำจุดแข็ง จุดอ่อน ปัญหาของการดำเนินงานในปีที่ผ่านมาเป็นแนวทางในการพัฒนาเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์มีการกระจายความรับผิดชอบให้มากขึ้น ส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมกิจกรรมนักเรียนมีการดำเนินกิจกรรมที่ส่งผลให้นักเรียนมากที่สุด พยายามคิดหากิจกรรมใหม่ ๆ เพิ่มขึ้นอีกทั้งปรับปรุงในด้านการบริหารอื่น ๆ เป็นการปรับปรุงงบประมาณ โดยใช้แนวทางการปรับปรุงงานจากการที่ประชุมของครูกิจกรรมในสถานศึกษาและผู้นำชุมชนการจัดกิจกรรมนักเรียนนั้น ต้องมีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสม่ำเสมอโดยอาศัยการจัดกิจกรรมนักเรียนตามคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ที่กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศไว้ คือ ด้านความขยัน ความประหยัด ความซื่อสัตย์ ความมีวินัย ความสุภาพความรักสะอาด ความสามัคคี ความมีน้ำใจ

มาลินี เกษณกร (2556, 33) อธิบายถึงกระบวนการดำเนินการบริหารงานกิจกรรมนักเรียน

ขั้นที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของงานกิจกรรมนักเรียน โดยผู้บริหารโรงเรียนควรศึกษาข้อมูลต่าง ๆ เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับเขตบริการ ข้อมูลการเกณฑ์เด็กรับเด็ก ข้อมูลเกี่ยวกับสุขภาพ ข้อมูลนักเรียนขาดแคลน

ขั้นที่ 2 การวางแผน เป็นการนำเอาข้อมูลจากการศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการของงานกิจกรรมนักเรียนมาวางแผนแก้ไขปัญหาในรูปแบบงานและโครงการผู้บริหารโรงเรียนต้องจัดให้มีการวางแผนในเรื่องต่าง ๆ

ขั้นที่ 3 การดำเนินการผู้บริหารโรงเรียนต้องมีบทบาทควบคุมกำกับ ดูแลนิเทศให้ผู้รับผิดชอบฝ่ายต่าง ๆ ปฏิบัติไปตามแผนงานโครงการดูแล ให้อนุคลากรทุกฝ่ายทำงานให้ประสานสัมพันธ์ได้เป็นอย่างดีให้คำปรึกษาในการดำเนินงานทุกด้านอำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ เช่น การอนุมัติการจ่ายเงิน เครื่องมือ เครื่องใช้ต่าง ๆ

ขั้นที่ 4 การประเมินผล ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องมีส่วนร่วมในการประเมิน ผลงานกิจกรรมนักเรียน ตั้งแต่ก่อนดำเนินการ ระหว่างดำเนินการและเมื่อสิ้นสุดการดำเนินการ ตามแผนและโครงการโดยใช้การประเมินดังนี้ การสังเกต การสัมภาษณ์ การพิจารณาจากผลงานเป็นระบบเมื่อเสร็จสิ้นโครงการ พิจารณาจากผลงานการบริหารงานกิจกรรมนักเรียน ถ้าจะให้ดำเนินการประสบความสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารต้องมีแนวปฏิบัติโดยอาศัยกระบวนการบริหาร มีการวางแผนโครงการ ปฏิบัติตามแผน ประเมินผลงานตามแผนหรือโครงการที่กำหนดไว้

วราวุฒิ จำพลจิต (2556, 71) อธิบายถึงกระบวนการบริหารกิจกรรม ในแต่ละกิจกรรม จะใช้กระบวนการบริหารคุณภาพของเดมมิง (Deming Cycle) ซึ่งได้แก่ การวางแผน (Plan) คือ

การกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน วิธีการและขั้นตอนที่จำเป็นเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย การปฏิบัติตามแผน (Do) คือการปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ การปฏิบัติตามแผนการไปตามแผน วิธีการขั้นตอนที่กำหนดไว้และจะต้องเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานไว้ด้วย เพื่อใช้เป็นข้อมูลดำเนินงานในขั้นตอนต่อไป การตรวจสอบ (Check) เป็นกิจกรรมที่มีขั้นตอนเพื่อประเมินผลว่ามีการปฏิบัติตามแผนหรือไม่ ขั้นตอนนี้มีความสำคัญเนื่องจากในการดำเนินงานใด ๆ มักจะเกิดปัญหาแรกซ้อน ที่ทำให้การดำเนินงานไม่เป็นไปตามแผนเสมอ ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อประสิทธิภาพและคุณภาพของการทำงาน การติดตามการตรวจสอบ และการประเมินผลปัญหาจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องทำควบคู่ไปกับการดำเนินงานเพื่อจะได้ทราบข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงคุณภาพของการดำเนินงานต่อไป การปรับปรุง (Act) เป็นกิจกรรมที่มีขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นหลังจากได้ตรวจสอบแล้ว การปรับปรุงอาจเป็นการแก้ไขแบบเร่งด่วนเฉพาะหน้าหรือเป็นการค้นหาสาเหตุที่แท้จริงของปัญหา เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาซ้ำรอยเดิม การปรับปรุงอาจไปสู่การกำหนดมาตรฐานของวิธีการทำงานที่แตกต่างจากเดิม

กระบวนการบริหารกิจกรรมนักเรียน สรุปได้ว่า กระบวนการบริหารกิจกรรมนักเรียนเป็นกระบวนการ วิธีการที่เกี่ยวข้องกับ นักเรียน ครูผู้สอน โรงเรียนหรือสถานศึกษา อันนำไปสู่การบริหารจัดการให้เป็นไปตาม วัตถุประสงค์ เอกลักษ์ณ์ อัตลักษณ์ของโรงเรียนดังนั้นกระบวนการบริหารกิจกรรมนักเรียนแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ส่วนแรกเป็นกระบวนการบริหารงานกิจกรรมของสถานศึกษาในการร่วมสนับสนุนต่าง ๆ เช่น การส่งเสริมสนับสนุนในงบประมาณ การสนับสนุนในกระบวนการวางแผนประจำปี ส่วนที่สองเป็นกระบวนการบริหารงานกิจกรรมในส่วน of ครูผู้สอนในการกำกับดูแลให้คำปรึกษา แนะนำ จัดทำในเป็นไปตามวัตถุประสงค์และดูแลส่งเสริมในทุกกระบวนการบริหารงานกิจกรรมนักเรียน ส่วนที่สามในส่วน of ตัวผู้เรียนหรือนักเรียนต้องมีกระบวนการในการปฏิบัติ ให้เป็นไปตามกรอบแนวทางตามวัตถุประสงค์ ทั้งสามส่วนนี้จะมีกระบวนการบริหารกิจกรรมดังนี้ กระบวนการแรกทราบถึงบริบทของสถานศึกษา สภาพแวดล้อม ที่เอื้อต่อกระบวนการกิจกรรมนักเรียน การประชุมจัดสรรตามความเหมาะสมในกระบวนการดำเนินกิจกรรม กระบวนการที่สอง การวางแผนกำหนดเป้าหมายวางวัตถุประสงค์ กระบวนการที่สามการลงมือปฏิบัติตามกระบวนการวางแผน กระบวนการที่สี่การดูแลตรวจสอบ กระบวนการดำเนินกิจกรรม กระบวนการที่ห้าการประเมินผลและติดตามผล กระบวนการที่หกการสะท้อนสภาพของปัญหาที่เกิดขึ้นนำไปสู่การพัฒนาและปรับปรุงต่อไป

การบริหารงานกิจกรรมนักเรียน

แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (2553, 3) เป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาความมีระเบียบวินัย ความเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี

ความรับผิดชอบ การทำงานร่วมกัน การรู้จักแก้ปัญหา การตัดสินใจที่เหมาะสม ความมีเหตุผล การช่วยเหลือแบ่งปัน เอื้ออาทรและสมานฉันท์ โดยจัดให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียนให้ได้ปฏิบัติด้วยตนเองในทุกขั้นตอน ได้แก่ การศึกษาวิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติ ตามแผน ประเมินและปรับปรุงการทำงาน เน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มตามความเหมาะสม และสอดคล้องกับบุคลิกภาพของผู้เรียนและบริบทของสถานศึกษาและท้องถิ่น กิจกรรมนักเรียน ประกอบด้วย กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์และนักศึกษาวิชาทหาร กิจกรรมชุมนุม ชมรม

แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (2553, 23) กิจกรรมนักเรียนเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมตามความถนัด และความสนใจ โดยเน้นเรื่องคุณธรรมจริยธรรม ความมีระเบียบวินัย การไม่เห็นแก่ตัว ความเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี ความรับผิดชอบ การทำงานร่วมกัน การรู้จักแก้ปัญหา การตัดสินใจ ความมีเหตุผล การช่วยเหลือแบ่งปันกันและความเอื้ออาทรและสมานฉันท์ การจัดกิจกรรมนักเรียนควรดำเนินการดังนี้

1. จัดให้สอดคล้องกับความสามารถและความสนใจของผู้เรียน
2. เน้นให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติด้วยตนเองในทุกขั้นตอน
3. เน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับบุคลิกภาพของผู้เรียน ตลอดจนบริบทของสถานศึกษาและท้องถิ่น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีระเบียบวินัย ความเป็นผู้นำผู้ตามที่ดีและมีความรับผิดชอบ
2. เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะการทำงานร่วมกัน รู้จักการแก้ปัญหา มีเหตุผล มีการตัดสินใจที่เหมาะสม ช่วยเหลือแบ่งปัน เอื้ออาทรและสมานฉันท์
3. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์
4. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจ ขอบข่าย กิจกรรมนักเรียน ประกอบด้วย

1. กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ และนักศึกษาวิชาทหาร สถานศึกษาให้ผู้เรียนเลือกกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งตามความถนัดและความสนใจ ของผู้เรียนให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา และครบตามหลักสูตรของแต่ละกิจกรรม

2. กิจกรรมชุมนุม ชมรม สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียนจัดกิจกรรมอย่างหลากหลาย และเข้าร่วมกิจกรรม ตามความถนัดและความสนใจทั้งนี้ นักเรียนชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้นจะต้องเข้าร่วมกิจกรรมทั้งใน ข้อ 1 และ 2 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

สามารถเลือกเข้าร่วมกิจกรรมในข้อ 1 หรือ 2 กิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งการบริหารสถานศึกษา งานกิจกรรมนักเรียนจะจัดอยู่ในฝ่ายกิจการนักเรียน และอยู่ในกลุ่มงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นผู้รับผิดชอบงานกิจกรรมนักเรียน โดยเน้นการพัฒนานักเรียนในด้านศักยภาพ ทั้งร่างกาย อารมณ์ สติปัญญา กิจกรรมนักเรียนจึงเป็นส่วนหนึ่งในการเติมเต็มให้หลักสูตรมีความสมบูรณ์ให้ได้รับประโยชน์แก่ผู้เรียน ได้ตรงตามวัย และเป็นบุคคลที่ดีมีคุณภาพสู่สังคมประเทศชาติ

วรารักษ์ บุญคอก (2559, 19) การบริหารกิจการนักเรียน หมายถึง การบริหาร การกระทำ ทุกอย่างในโรงเรียน เพื่อช่วยพัฒนาให้ นักเรียนได้พัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ นอกเหนือจากการเรียนการสอนในห้องเรียน เพื่อการเป็นคนดีสามารถพัฒนาสังคมได้อย่างอย่างยั่งยืนและเป็น การกิจสำคัญที่ทุกฝ่ายทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนต้องร่วมมือกันจัดขึ้นโดยนักเรียนมีส่วนร่วม ในการจัด

การบริหารกิจกรรมนักเรียน สรุปได้ว่า เป็นการบริหารงานที่เกี่ยวข้องกับตัวผู้เรียนซึ่ง มีเป้าหมายจุดประสงค์ในการพัฒนาศักยภาพของตัวผู้เรียนคือนักเรียนให้เป็นคนดี เก่ง ดี มีสุข สามารถอยู่ร่วมกับสังคม ก่อให้เกิดเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าทั้ง ร่างกาย อารมณ์ และสติปัญญา และ ถือเป็นการกิจ ที่สำคัญที่ต้องมีส่วนร่วมในการบริหารที่มีผู้เรียนเป็นสำคัญและเป็นองค์ประกอบ หลักในการบริหารงานกิจกรรมนักเรียน ผลประโยชน์ที่ได้สูงสุดจะอยู่ที่ตัวผู้เรียน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องการบริหารจัดการงานกิจกรรมนักเรียน

ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

กฤษณ์ จันทะวงศ์ (2553, 65) วิจัยเกี่ยวกับ แนวปฏิบัติในการแก้ไขปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียน โรงเรียนวชิรวิทย์ ฝ่ายมัธยม จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาสภาพปัญหา และแนวปฏิบัติในการแก้ไขปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียน ผลการวิจัย สรุปดังนี้ การวางแผนการจัดกิจกรรมผู้ตอบมีความเห็นว่ามีปฏิบัติจริงในระดับที่มากที่สุด ส่วนปัญหาที่สำคัญคือ การขาดงบประมาณในแต่ละภาคเรียน แนวทางการปฏิบัติต้องมีการวางแผนการจัดสถานที่และงบประมาณให้เพียงพอต่อความต้องการของผู้เรียน แนวทางการดำเนินการ คือมีการดำเนินการตามแผนกิจกรรม มีแนวทางในการแก้ไขปัญหา คือ มีการสนับสนุนงบประมาณ ในการจัดกิจกรรมอย่างเพียงพอให้แต่ละกิจกรรมมีการจัดสถานที่หรือบรรยากาศที่เหมาะสมต่อการ จัดกิจกรรม การวัดผลการจัดกิจกรรมจะมีการนิเทศให้เป็นรูปธรรมมากขึ้น

กัญจนา บัวไสว (2558, 22) อธิบายถึงการบริหารงานกิจการนักเรียน โรงเรียน มัธยมศึกษาในแต่ละด้านยังพบปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการทำงาน อาทิเช่น การขาดการวางแผนการทำงาน ขาดการสำรวจปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างแท้จริง ทั้งระบบ งานบุคลากร และด้าน งบประมาณการบริหารงานกิจกรรมนักเรียน ถ้าจะให้ดำเนินการประสบความสำเร็จได้อย่างมี

ประสิทธิผล ผู้บริหารต้องมีแนวปฏิบัติโดยอาศัยกระบวนการบริหาร มีการวางแผนโครงการ ปฏิบัติตามแผน ประเมินผลงานตามแผนหรือโครงการที่กำหนดไว้

สมพร โพธิ์กำเนิด (2558, 98-99) อธิบายถึงศึกษาปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียน นักศึกษาของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พบว่า ด้านที่ 1 การบริหารงานกิจการนักเรียนพบว่า สถานศึกษามีปัญหาในการกำหนดกลยุทธ์และแนวทางในการปฏิบัติตามกลยุทธ์การบริหารกิจการนักเรียนนักศึกษา สถานศึกษามีปัญหาในการปฏิบัติงานตามแผนการบริหารกิจการนักเรียนนักศึกษา ด้านที่ 2 การบริหารงานด้านครูที่ปรึกษา งานกิจการนักเรียน มีปัญหาในเรื่องกระบวนการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมและ สถานศึกษามีปัญหาส่วนร่วมดำเนินการเพื่อกำหนดหาแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงการบริหารงาน ครูสถานศึกษามีปัญหาในการประชุมชี้แจงเพื่อทำความเข้าใจในการปฏิบัติงานตามแผนการบริหารงานของครูที่ปรึกษากิจการนักเรียน

วราวุฒิ ขำพลจิต (2556, 115) อธิบายถึงวิจัยการบริหารกิจการนักเรียนที่ส่งผลต่อ คุณลักษณะของนักเรียนนายเรือ ในงานวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบถึงการบริหารกิจการ นักเรียนโรงเรียนนายเรือ ตามคุณลักษณะของนักเรียนนายเรือ โดยเป็นการบริหารกิจการนักเรียน ให้ตรงตามคุณลักษณะของนักเรียนนายเรือและหาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานกิจการ นักเรียน กระบวนการวิจัยเป็นกระบวนการวิจัยเชิงพรรณนา โดยใช้แผนแบบการวิจัยกลุ่มตัวอย่าง เดียว ศึกษาสภาพการณ์ไม่มีการทดลองและมีการแสดงเป็นแผนผัง ซึ่งได้จากการศึกษาการจัด กิจการนักเรียน อยู่ห้ากิจกรรมที่มีการใช้กระบวนการบริหารคุณภาพของเดมมิง (Deming Cyle) ผลการวิจัยพบว่า การบริหารกิจการนักเรียนโรงเรียนนายเรือ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ใน ระดับปานกลาง คุณลักษณะนายเรืออยู่ในระดับมากการบริหารงานกิจการนักเรียนส่งผลต่อ คุณลักษณะของนักเรียนนายเรือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แนวทางการบริหาร กิจการนักเรียน ได้แก่ ควรจัดหน่วยงานที่ดูแลงานกิจการนักเรียนอย่างเป็นทางการมีการ คัดเลือกบุคลากรที่เหมาะสมเปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการวางแผนและมีการทบทวนหลัง ปฏิบัติการงานเสร็จ (AAR) สำหรับแนวทางการส่งเสริมคุณลักษณะของนักเรียนนายเรือ ได้แก่ ควรคัดสรรบุคลากรที่เป็นต้นแบบ พัฒนาอาจารย์ให้มีความรู้ด้านกิจการนักเรียน สามารถ ถ่ายทอดความรู้และพัฒนาคุณลักษณะของนักเรียนนายเรือ

วณิชย์ เอื้อน้อมจิตต์กุล (2556, 64) อธิบายถึงวิจัยเกี่ยวกับการบริหารกิจการนักเรียน ของโรงเรียนจ้าวราชบุญมีรังสฤษฎ์ อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ในงานวิจัยมีจุดประสงค์เพื่อ ทราบการบริหารงานของโรงเรียนและหาแนวทางการบริหารกิจการนักเรียนของทางโรงเรียน กระบวนการวิจัยเป็นกระบวนการวิจัยเชิงพรรณนา โดยใช้แผนแบบการวิจัยกลุ่มตัวอย่างเดียวศึกษา

สภาพการณ์ไม่มีการทดลองและมีการแสดงเป็นแผนผัง โดยใช้ผู้บริหารครูและกรรมการสถานศึกษาเป็นหน่วยวิเคราะห์ (Unit of Analysis) โดยใช้แนวคิดของสำนักบริหารงานมัธยมศึกษาตอนปลาย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ ในการวางแผน การบริหาร การส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรม การดำเนินการตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน การส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน การประเมินผลดำเนินงานกิจการนักเรียน มีกระบวนการในการเก็บข้อมูลที่เป็นสารสนเทศแบบกลุ่มเพื่อหาแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานโรงเรียน ผลวิจัยสรุปได้ดังนี้ การบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนมีความคิดเห็นของบุคลากรโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งมีข้อแตกต่างกันสองด้านคือในด้านการวางแผนกับการประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียน ผู้วิจัยได้แนวทางในการบริหารกิจการนักเรียนในด้านการวางแผนที่ให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำคู่มือครูและคู่มือนักเรียน ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียนให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการบริหารกิจการนักเรียนในกิจกรรมต่าง ๆ ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียนมีการกำหนดให้มีผู้รับผิดชอบบันทึกรวบรวมเกียรติประวัติของนักเรียนให้ชัดเจน ด้านระบบช่วยเหลือนักเรียนให้คำปรึกษาดูแลนักเรียนให้มากขึ้น ด้านการส่งเสริมประชาธิปไตยมีการจัดคู่มือเผยแพร่หลักประชาธิปไตยในโรงเรียน ด้านการประเมินผลกิจการนักเรียนให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินผลและดำเนินการกิจการนักเรียนมากขึ้น

อดิศร เทพเจริญ (2550, 74) อธิบายถึงวิจัยเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนโดยเน้นคุณธรรมนำความรู้โรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนปง 1 ในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาพะเยา เขต 2 ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนที่มุ่งเน้นการสร้างคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ และเพื่อศึกษาปัญหาข้อเสนอแนะในการพัฒนาการบริหารงานกิจกรรมนักเรียน ผลการวิจัยสรุปได้ว่า สภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนพบว่า ขั้นตอน การวางแผนในโรงเรียนส่วนใหญ่มีลักษณะแบบมีส่วนร่วมระหว่างผู้บริหารและครู มีการนำข้อมูลต่าง ๆ มาประกอบเพื่อการวางแผนในเรื่องการจัดสรรบุคลากร การกำหนดโครงการและแผน การจัดสรรงบประมาณ กำหนดขั้นตอนในการดำเนินงาน การติดตาม การวัดและประเมินผล ด้านการจัดครององค์กร พบว่างานกิจการนักเรียนเป็นกิจกรรมในฝ่ายงานบริหารทั่วไป และ ฝ่ายงานวิชาการ มีการจัดสรรบุคลากรรับผิดชอบงาน มีการมอบหมายงาน การจัดสรรงบประมาณ ตามความเหมาะสม ด้านการนำองค์กร พบว่าผู้บริหารมีการเปิดโอกาสให้คำปรึกษาแก่ผู้ปฏิบัติงาน มีการชี้แนะแนวทางในการดำเนินงาน ตลอดจนการสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงาน ด้านการควบคุม พบว่า มีการนิเทศการทำงาน ติดตามผลการปฏิบัติงาน มีการประเมินผลการทำงานและรายงานผลดำเนินงาน

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แสดงให้เห็นว่า การบริหารจัดการกิจกรรมนักเรียน มีหลายวิธีการด้วยกันและอีกรูปแบบหนึ่งในการบริหารจัดการงานกิจกรรมนักเรียนคือการบริหารแบบเน้นให้นักเรียนได้เกิดประโยชน์และคุณภาพมากที่สุดทั้งเป็นบุคคลที่มีคุณธรรมจริยธรรม คุณงามความดี หรือการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนที่เน้นการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ครู ตัวนักเรียน ผู้ที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน ผู้ปกครอง ดังนั้นการบริหารจัดการงานกิจกรรมนักเรียนจึงมีความสำคัญยิ่ง ผู้บริหาร ครู จะต้องมีการศึกษาอย่างต่อเนื่องและตรวจสอบติดตาม ส่งเสริม งานกิจกรรมนักเรียนให้พัฒนานักเรียนได้อย่างดีมีคุณภาพสู่สังคมต่อไป

การบริหารแบบมีส่วนร่วมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การบริหารแบบมีส่วนร่วม

เรนซิน ไลเคิร์ต (Likert อ้างถึงใน ธัชพงศ์ มีแก้ว, 2557, 33-36) เสนอทฤษฎีการบริหาร ซึ่งมีลักษณะแตกต่างกัน 4 รูปแบบและเรียกการบริหาร 4 ระบบ (System 4) ประกอบด้วยระบบที่ 1 : เผด็จการ (System 1: Exploitative Authoritative) ระบบการบริหารแบบนี้ผู้บริหารจะเชื่อมั่นในความคิดของตนเองสูง โดยให้ความไว้วางใจต่อผู้ร่วมงานด้วย การตัดสินใจให้ทำงาน จะบีบบังคับหรือสร้างระเบียบ กฎเกณฑ์ขึ้นให้เกิดความเกรงกลัว ความสัมพันธ์โดยส่วนตัวจะมีน้อย และลักษณะการทำงานจะทำงานตามความสามารถส่วนบุคคลเป็นรายคน เป้าหมายงานต่าง ๆ จะออกมาในลักษณะคำสั่งจากผู้บริหารระดับสูงขององค์กรเท่านั้นระบบที่ 2 : เผด็จการแบบมีศิลป์ (System 2: Benevolent Authoritative) ระบบการบริหารงานนี้ผู้บริหารจะแสดงออกถึงท่าทีที่ไว้วางใจต่อผู้ร่วมงาน มีวิธีการจูงใจผู้ร่วมงาน โดยรางวัล แต่บางครั้งก็มีการบังคับ ขอมให้มีการสื่อสารจากผู้ร่วมงานไปสู่ผู้บริหารบ้างบรรยากาศอาจจะเหมือนผู้บริหารขอความคิดเห็นจากผู้ร่วมงานแท้จริง ๆ แล้วนโยบายหรือกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ขององค์กรจะถูกกำหนดด้วยผู้บริหารเท่านั้น ซึ่งผู้บริหารอาจให้ผู้ร่วมงานตัดสินใจในระดับหนึ่ง แต่ทั้งนี้ต้องสอดคล้องกับนโยบายการบริหารที่ได้ตั้งไว้ ระบบที่ 3 : การปรึกษาหารือ (System 3: Consultative) ระบบการบริหารแบบนี้ ผู้บริหารจะยอมรับความสามารถของผู้ร่วมงานมาก มีความไว้วางใจและยอมรับให้ผู้ร่วมงานเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจโดยการขอคำปรึกษาหรือข้อเสนอแนะเพื่อประกอบเป็นแนวทางมีลักษณะการจูงใจในการให้รางวัลเป็นส่วนใหญ่การติดต่อสื่อสารเป็นแบบสองทางโดยสมบูรณ์ผู้บริหารจะเป็นฝ่ายวางแผนนโยบายขององค์กรอย่างกว้าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการทำงาน ความสัมพันธ์ส่วนตัวจะมีความใกล้ชิดสนิทสนมกัน ได้ทั้งผู้บริหารและผู้ร่วมงาน แต่การตัดสินใจในเรื่องสำคัญยังคงเป็นหน้าที่ของฝ่ายบริหารระบบที่ 4 : กลุ่มที่มีส่วนร่วม (System 4: Participative Group) ระบบการบริหารแบบนี้ผู้บริหารจะมีความมั่นใจในตัวผู้ร่วมงานมาก มีการกระจายการตัดสินใจสั่งการไปทั้ง

องค์การ การติดต่อสื่อสารนอกจากจะเป็นสองทางแล้วยังมีการติดต่อสื่อสารระหว่างเพื่อนร่วมงานด้วย การจูงใจอยู่ที่เป้าหมายและการพัฒนาองค์การความสัมพันธ์โดยส่วนตัวเป็นไปอย่างฉันทมิตร ระหว่างผู้บริหารและผู้ร่วมงาน โดยทุกฝ่ายต่างมุ่งสนับสนุนความพยายามที่จะให้เป้าหมายขององค์การสัมฤทธิ์ผลตามที่วางไว้

นารี สุขจิต (2555, 35) อธิบายถึงการบริหารแบบมีส่วนร่วม คือ การมีส่วนร่วมของประชาชนในทุกขั้นตอนโครงการ ตั้งแต่การคิดริเริ่ม เริ่มวางแผน เริ่มปฏิบัติ รวมทั้งการติดตามประเมินผล เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ

การบริหารแบบมีส่วนร่วมในข้างต้น พอสรุปได้ว่ากระบวนการมีส่วนร่วมเป็นการดำเนินงานที่ต้องอาศัยการร่วมกันคิด ร่วมกันวางแผน สร้างร่วมกันทำร่วมกันประเมินผลและมีการรับผลประโยชน์ร่วมกัน ต้องมีส่วนร่วมที่ต้องอาศัยด้วยเหตุและผล ที่ลักษณะทางสังคมส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นช่วยกันคิดหาแนวทางอันนำไปสู่การป้องกันและพัฒนากิจกรรมหรือโครงการ

ความหมายการบริหารแบบมีส่วนร่วม

สมใจ ศรีเอี่ยม (2549, 26) อธิบายถึงการมีส่วนร่วมเป็นลักษณะการบริหารงานที่ผู้บริหารงานเปิดโอกาส ให้ผู้ได้บังคับบัญชาที่มีสิทธิในการเสนอความคิดเห็นเพื่อร่วมแก้ปัญหาของการบริหารที่สำคัญมีอิสระในการทำงาน และเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจซึ่งอยู่บนพื้นฐานของแนวคิดการแบ่งอำนาจหน้าที่ ถือว่าผู้บริหารแบ่ง อำนาจหน้าที่การบริหารให้กับผู้ได้บังคับบัญชาของพวกเขา และต้องการให้ผู้ได้บังคับบัญชาของพวกเขามีส่วนร่วมเกี่ยวข้องอย่างแท้จริงในกระบวนการตัดสินใจที่สำคัญขององค์กร

ฉลองรัฐ สังขรัตน์ (2549, 31) อธิบายถึงการบริหารแบบมีส่วนร่วมหมายถึงการที่บุคคลชุมชนได้มีบทบาทหรือพฤติกรรมในการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมเสียสละเวลา แรงงาน วัสดุและอุปกรณ์อื่น ๆ การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการบริหารเพื่อชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของโรงเรียนโดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพ การบริหารในยุคปัจจุบันหรือจะเรียกว่าการบริหารสมัยใหม่ ผู้บริหารโรงเรียนต้องมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารเพื่อมุ่งที่จะได้รับความร่วมมือ ร่วมใจ และความคิด

ศิริพร ดันดิยมาศ (2550, 21) อธิบายถึงการบริหารแบบมีส่วนร่วมหมายถึงกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารและสมาชิกในการตั้งวัตถุประสงค์ วางแผนร่วมกัน ผู้บริหารแบ่งปันอำนาจให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องที่สำคัญ ทำให้เกิดความร่วมมือ

เกิดความผูกพันและไว้วางใจฝ่ายบริหารมากขึ้น ขอมรับการเปลี่ยนแปลง และก่อให้เกิดทีมงานที่เข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ

วิรุทธ แสงศิริวัฒน์ (2550, 10) อธิบายถึงการบริหารแบบมีส่วนร่วมคือ กระบวนการที่ผู้เกี่ยวข้องหรือผู้ได้บังคับบัญชาได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องที่สำคัญต่อการบริหารงาน หน่วยงานอยู่บนพื้นฐานของแนวความคิดของการแบ่งอำนาจหน้าที่ การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกันและให้ความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน

สุมา สมเพชรเจริญ (2550, 45) อธิบายถึงการมีส่วนร่วม เป็นกระบวนการที่เกิดจากความเกี่ยวข้องของบุคคล สมาคม หรือ องค์กรต่าง ๆ ซึ่งอาจเกี่ยวข้องทางด้านจิตใจ อารมณ์ สังคม อันเป็นเหตุเร้าใจให้เกิดการมีส่วนร่วมในการริเริ่ม ตัดสินใจ วางแผนปฏิบัติ ตลอดจนติดตามและประเมินผล

ปรารภ หลงบุญ (2552, 33) ให้ความหมายการมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ร่วมในข้อเสนอแนะ ร่วมสนับสนุนส่งเสริมร่วมกัน ดำเนินการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน การเกี่ยวข้องในด้านจิตใจ และ อารมณ์ ของบุคคลหนึ่งในสถานการณ์กลุ่มในการเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมตัดสินใจในกิจการใด ๆ ที่มีผลกระทบต่อชุมชนและมีสิทธิรับผลประโยชน์ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

บวรลักษณ์ ศักดิ์วิไลพร (2553, 11) อธิบายถึงการมีส่วนร่วมในการบริหารงานองค์กร เกิดความรู้สึกผูกพันเป็นการสร้างความเชื่อถือ ในคุณภาพขององค์กรและความมั่นใจให้กับประชาชนหรือบุคคลผู้มีส่วนร่วมเพื่อประโยชน์ของชุมชนและสถานศึกษา

นารี สุขจิต (2555, 35) อธิบายถึงการมีส่วนร่วมหมายถึง การที่บุคคลในทุกระดับที่เกี่ยวข้องได้มีโอกาสเข้าร่วมในการดำเนินงานในเรื่องใดเรื่องหนึ่งในทุกขั้นตอน กระบวนการพัฒนา ซึ่งการมีรูปแบบเข้ามามีส่วนร่วมอาจจะโดยตรงผ่านองค์กรจัดตั้งของประชาชนและการมีส่วนร่วมโดยอ้อมผ่านองค์กรผู้แทนประชาชน หรือการมีส่วนร่วมในการเปิดโอกาสให้ประชาชนให้มีส่วนร่วมได้ตลอดเวลา สรุปคือ การร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมทำ ร่วมติดตาม ประเมินผล

วรลักษณ์ พลรบ (2555, 14) อธิบายถึงการบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึงกระบวนการที่เปิดโอกาสให้บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าร่วมในการดำเนินกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งหรืออาจหลายกิจกรรมตั้งแต่เริ่มคิด การวางแผน นำไปปฏิบัติและการประเมินผล รวมทั้งการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ร่วมกัน ทั้งนี้ การปฏิบัติต่อกันต้องอยู่บนพื้นฐานของความเป็นธรรม

เอกพล สุมานันทกุล (2554, 18) อธิบายถึงกระบวนการแบบมีส่วนร่วม เป็นการพัฒนาองค์กรให้เพียบพร้อมไปด้วยความคิดสร้างสรรค์ และให้บรรลุความสำเร็จ ในระบบการบริหาร

ชาฤณี เหมือนโพธิ์ทอง (2554, 22) อธิบายถึงการบริหารแบบมีส่วนร่วม เป็นสิ่งสำคัญในการบริหารงานในองค์กรเป็นอย่างมากเพราะผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ได้บังคับบัญชาเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารมีอิสระในการทำงานตลอดจนมีสิทธิในการเสนอแนะแนวคิดเห็นเพื่อร่วมกันแก้ปัญหาซึ่งลักษณะดังกล่าวย่อมเป็นแรงจูงใจให้ผู้ได้บังคับบัญชาเกิดความรู้สึกรักผูกพันและร่วมรับผิดชอบต่อสิ่งที่ได้ร่วมกันตัดสินใจจะนำพาให้สมาชิกทุกคนร่วมมือกันดำเนินงานให้ประสบความสำเร็จต่อไป

เกษมศรี จาตุรพันธ์ (2554, 18) อธิบายถึงการบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การกระจายอำนาจและความรับผิดชอบของผู้บริหารไปยังผู้ได้บังคับบัญชา หรือกลุ่มงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้กลุ่มมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และยุทธศาสตร์ขององค์กร พร้อมทั้งร่วมกันดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายอย่างเต็มที่ และเกิดความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ

วรลักษณ์ จันทน์ผา (2555, 75) อธิบายถึงการบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการที่ให้อุคคลหรือกลุ่มบุคคลแสดงทัศนะแลกเปลี่ยนข้อมูล การตัดสินใจและการทำงานร่วมกัน ตลอดจนร่วมรับผิดชอบในผลที่จะเกิดขึ้นทั้งประโยชน์และผลกระทบ ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องจึงควรเข้าร่วมในกระบวนการนี้ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ด้วยความตั้งใจ

เอกพล สุมานันทกุล (2554, 18) กล่าวว่า องค์กรต้องเปิดโอกาสให้สมาชิกทุกคนในองค์กรรวมถึงผู้บริหาร ลูกค้า บริษัทผู้แทนจำหน่าย คู่ค้าทางธุรกิจและชุมชนมีการเรียนรู้ร่วมกันมีลักษณะความสัมพันธ์แบบเครือข่าย

ภัทรกร ปุยสุวรรณ (2556, 20) อธิบายถึงการมีส่วนร่วมคือ การที่บุคคลมีลักษณะที่รวมตัวกันเพื่อกิจกรรมโดยมีเป้าหมายร่วมกันได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นหรือแสดงพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องในกิจกรรมบางอย่างทั้งในระดับการแสดงความคิดเห็น พิจารณาการตัดสินใจ การวางแผน การร่วมปฏิบัติงาน การประเมินผล การร่วมผลประโยชน์และรับผิดชอบในกิจกรรมนั้นร่วมกัน

ดิเรก อนันต์ (2556, 18) อธิบายถึงการมีส่วนร่วม หมายถึง การมุ่งเน้น พัฒนาสิ่งที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างเท่าเทียม ในด้านการตัดสินใจของการกำหนดนโยบายการวางแผนปฏิบัติตามการสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ และแบ่งผลประโยชน์อย่างเป็นธรรม การมีส่วนร่วมจึงมีความหมาย เป็นการกำหนดเป้าหมายที่ประชาชนมีบทบาทมากขึ้น ถึงขั้นการพัฒนา โดยเริ่มตั้งแต่กระบวนการตัดสินใจ การลำดับความสำคัญของปัญหา การวางแผนและการปฏิบัติตามแผนเพื่อที่จะนำไปสู่การพัฒนาของสังคม ซึ่งอาจจะกล่าวได้ว่า เป็นการปลดปล่อยประชาชน

ให้หลุดพ้นจากการเป็นผู้รับจากการพัฒนา แต่กลายเป็นผู้กระทำเป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงและการเข้าสู่ภาวะทันสมัย เพราะการมีส่วนร่วมกับการแสดงออกเป็นเสรีภาพในการปฏิบัติตามนโยบายของตนเอง

วรรณดา เลิศลบ (2556, 6) อธิบายถึงการร่วมกันบริหารจัดการทั้งผู้บริหารสถานศึกษา อาจารย์ นักศึกษา ตลอดจนทั้งชุมชน การบริหารแบบมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานของบุคลากรในในองค์กรมากขึ้น

ณัฐวดี ทรัพย์ธนาศิริ (2556, 213) อธิบายถึงการบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นการบริหารที่เปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนร่วมเกี่ยวกับการศึกษาได้เข้ามามีบทบาทร่วมคิด ร่วมวางแผนและร่วมทำเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย โดยก่อให้เกิดความรู้สึกผูกพัน ผูกมิตร และตกลงใจร่วมกัน

สิริกร ทิตยวงษ์ (2556, 19) อธิบายถึงการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ร่วมรับผลประโยชน์และการร่วมกันประเมินผลมีความสำคัญรองลงมา การมีส่วนร่วมกิจกรรมใด ๆ ที่เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจดำเนินการ ร่วมประเมินผลและร่วมรับผลที่เกิดจากการดำเนินการนั้น ๆ

นัยนา นิลพันธ์ (2556, 34) อธิบายถึงการบริหารแบบมีส่วนร่วม เป็นวิธีการบริหารที่เน้นให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ร่วมในการคิด การตัดสินใจหรือการส่งเสริม สนับสนุนในหลากหลายรูปแบบ เพื่อให้เกิดความผูกพันและความรับผิดชอบต่อองค์กรมากยิ่งขึ้น การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นวิธีการที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการทำงาน สามารถนำไปใช้ทุกระดับขึ้นอยู่กับว่าขอบเขตของงานมีแค่ไหน แต่ละคนเข้ามามีส่วนร่วมได้อย่างไร แต่ทั้งนี้ต้องเริ่มจากผู้บริหารต้องมีทักษะที่จะใช้วิธีการนี้ เข้าใจปรัชญาของวิธีการนี้จะใช้อย่างไร เมื่อไรและผู้บริหารต้องมีทักษะที่จะใช้วิธีการนี้ มิฉะนั้นจะไม่ได้ผลจนต้องหันกลับไปตัดสินใจคนเดียว ซึ่งคงไม่เหมาะสมกับการบริหารในองค์กรสมัยใหม่เพราะความสำเร็จของงานขึ้นอยู่กับความร่วมมือของคนในองค์กร ไม่ใช่อยู่ที่ผู้บริหารคนเดียว

กองบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง (2557, 18) อธิบายถึงการมีส่วนร่วมในการทำงาน หรือการแสดงความคิดเห็นมีความจำเป็นและความสำคัญมาก สำหรับทรัพยากรในยุคปัจจุบันซึ่งจะส่งผลให้เกิดคุณภาพการทำงานหรือการมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นของผู้ได้บังคับบัญชามากขึ้นในสิ่งที่ดีสำหรับการสั่งการของผู้บริหาร ผู้บริหารต้องรับฟัง การเสนอความคิดเห็น การตัดสินใจของผู้บังคับบัญชาทุก ๆ คน จะทำให้ผู้ได้บังคับบัญชา มีความผูกพัน และมีความรู้สึกว่าคุณเป็นส่วนหนึ่งของหน่วยงานจะเกิดความร่วมมือร่วมใจกันทำงานอย่างเต็มที่ ทำให้การบริหารงานบรรลุตามวัตถุประสงค์และมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

รัชพงศ์ มีแก้ว (2557, 13) อธิบายถึงการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการที่เป็นบุคคล คณะบุคคล องค์กรหรือสถาบันอื่น ๆ ในการให้โอกาสเข้ามามีบทบาทเพื่อระดมกำลังความคิด ก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมสนับสนุน เสนอแนะให้ความช่วยเหลือมีความรู้สึกร่วมเป็นเจ้าของและร่วมรับผิดชอบตลอดถึงการคาดหวังที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานบริหารที่เกี่ยวกับการวางแผน การแสดงความคิดเห็นการตัดสินใจ การประสานงาน การแสวงหาทรัพยากร การดำเนินงาน และการตรวจสอบประเมินผลเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายตามที่ชุมชนต้องการ

พรวิทย์ เขยทิวส์ (2557, 24) อธิบายถึงการบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานนั้นมา ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมกันรับผิดชอบด้วยความเต็มใจและร่วมประเมินผลงาน เพื่อให้งานบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

นันทน์ สัจพิทักษ์ (2552, 32) อธิบายถึงการมีส่วนร่วมเปิดโอกาสให้ทุกคนในสังคมสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา อันจะส่งผลทำให้การดำเนินงานมีความครบถ้วน ถูกต้อง สอดคล้องกับสถานการณ์และความต้องการ

กัณฑ์พงษ์ โฆษิตสุริยมณี (2555, 15) อธิบายถึงกระบวนการมีส่วนร่วมนั้นผู้ที่มีส่วนร่วม ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจะต้องมีความสมัครใจเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมตามบริบทของตนเอง ซึ่งมีขั้นตอนที่สำคัญดังนี้ มีการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีส่วนร่วมในการวางแผน มีส่วนร่วมในการปฏิบัติการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ปณณัตต์ สามชูศรี (2555, 9) ให้ความหมายการมีส่วนร่วมหมายถึง การให้บุคคลหรือกลุ่มต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือโครงการหนึ่ง หรือหลายกิจกรรม หรือหลายโครงการ โดยจะต้องเป็นไปด้วยความสมัครใจ มิใช่มาพร้อมเพื่อหวังผลรางวัลตอบแทนเป็นลักษณะที่แต่ละฝ่ายที่เข้ามามีส่วนร่วมได้ประโยชน์ร่วมกัน โดยเป็นไปอย่างอิสระเสมอภาค และมีการกระทำที่บรรลุเป้าหมายของกลุ่มและทำให้เกิดความรับผิดชอบต่อกลุ่มด้วย

สุนิดา เฟื่องลี (2559, 7) การมีส่วนร่วมหมายถึง การร่วมมือกันของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการหรือกิจกรรมนั้น ๆ โดยมีการร่วมกันวิเคราะห์ ร่วมกันวางแผน ร่วมตัดสินใจและร่วมประเมินผล ในการแก้ไขปัญหาหรือพัฒนา

ณัชกร แซ่มวงษ์ (2554, 20) แนวคิดด้านการมีส่วนร่วม ในกระบวนการต่าง ๆ ได้แก่ การหารือ การวางแผน การตัดสินใจ การปฏิบัติการประเมินผล และการรับผลกระทบทั้งด้านบวกและด้านลบโดยส่วนการปฏิบัตินั้น จะรวมไปถึงการมีส่วนร่วมทุกขั้นตอน นับตั้งแต่การจัดตั้ง องค์กร การแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ การจัดสรรงบประมาณ การประสานงาน การดำเนินงาน การควบคุม การประเมินผล ตลอดจนการร่วมมือกันแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเพื่อป้องกันปัญหาและความขัดแย้งที่จะเกิดขึ้น

จิตติมา ชมใจ (2555, 45) ให้ความหมายการมีส่วนร่วม คือ การที่บุคคลเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงาน อย่างหลากหลาย เป็นกระบวนการมีส่วนร่วม ทั้งร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบและร่วมติดตามประเมินผล สำหรับการมีส่วนร่วมของบุคลากร กระบวนการเกี่ยวข้องทั้งทางจิตใจและอารมณ์ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความสนใจ และตัดสินใจเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนทั้งทางด้านกำลังงานและทรัพยากร ตลอดจนด้านร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ในการกระทำ การกระทำนั้นจะเป็นไปตามจุดมุ่งหมาย

การมีส่วนร่วมที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยพอสรุปได้ว่า กระบวนการมีส่วนร่วมการที่ได้มีการทำงานร่วมกันอย่างเป็นธรรมชาติในขั้นตอนตั้งแต่การเริ่มการทำงาน ในขั้นวางแผน จนไปถึงการสนับสนุน การลงมือทำ การร่วมคิด เสนอหาแนวทาง การตัดสินใจร่วมกัน การแลกเปลี่ยนโต้แย้ง การแก้ไข เพื่อให้ได้แนวคิดในการกำหนดเป้าหมายผลประโยชน์ใหม่ร่วมกัน ซึ่งลักษณะของผลงานที่ออกมาเป็นที่พอใจทุกฝ่ายงาน ในกลุ่มองค์กร โดยไม่เอาเปรียบ ไม่เหลื่อมล้ำกัน ในสภาพขององค์กรที่มีจิตใจที่เห็นเป้าหมายและผลประโยชน์ร่วมกัน

องค์ประกอบของการมีส่วนร่วม

สวอสเบิร์ก (Swanburg, 1996, 391-394 อ้างถึงใน สมใจ ศรีเยี่ยม, 2549, 33) แบ่งองค์ประกอบของการบริหารแบบมีส่วนร่วมดังนี้

1. การไว้วางใจ (Trust) การไว้วางใจเป็นปรัชญาพื้นฐานของการมีส่วนร่วมผู้ร่วมงาน หรือผู้ได้บังคับบัญชาจะสามารถปฏิบัติงานได้อย่างสมบูรณ์ เรียบร้อย หากได้รับการยอมรับไว้วางใจจากผู้บริหาร ช่วงเวลาในการให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการบริหารควรจะได้รับ การควบคุมจากผู้บริหาร ภาระงานทั้งหมดหรือการตัดสินใจ ผู้บริหารควรให้โอกาสที่จะเป็นไปได้ ผู้บริหารที่ให้อำนาจและความไว้วางใจแก่ผู้ร่วมงาน จะได้แสดงให้เห็นถึงความสามารถและ ข้อบกพร่องของผู้ปฏิบัติงาน แนวคิดพื้นฐานที่ทุกคนมีความไว้วางใจ คือ ผู้ปฏิบัติงานทุกคนยอมรับ ู้จักงานของตนเองดีกว่าใคร ๆ ทุกคนสามารถที่จะรับผิดชอบในการบริหารงานถ้าความรับผิดชอบ จะทำให้ผู้ปฏิบัติงานอยู่ในแนวทางที่ถูกต้องเหมาะสมและสติปัญญา ความเฉลียวฉลาดและความคิด สร้างสรรค์จะมีอยู่ในบุคลากรทุกระดับในองค์กร

2. ความยึดมั่นผูกพัน (Commitment) ผู้บริหารหรือผู้ปฏิบัติงานต้องการความยึดมั่นผูกพัน ดังนั้นผู้บริหารควรที่จะให้การสนับสนุนช่วยเหลือและฝึกอบรมแก่ผู้ปฏิบัติงาน ความยึดมั่นผูกพันเป็นลักษณะที่ได้จากการพัฒนาการให้โอกาสมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกับผู้บริหารและรู้ถึงเป้าหมายขององค์กร ประสพการณ์ในการเข้ามามีส่วนร่วมของผู้ปฏิบัติงานจะทำให้ผู้ปฏิบัติงานมีความขยันหมั่นเพียร อุทิศหาะ ผลผลิตในการทำงานมีมากขึ้น จะเห็นได้ว่าภายใต้การบริหารแบบมีส่วนร่วมจะเกิดความยึดมั่นผูกพันโดยไม่ให้เกิดโทษ

3. การตั้งเป้าหมายร่วมกันและวัตถุประสงค์ร่วมกัน (Goals and Objectives) ความขัดแย้งเป็นความต้องการหลักหรือเป็นเป้าหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วม ความขัดแย้งเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้เมื่อมนุษย์มีการทำงานร่วมกัน ดังนั้นการตั้งเป้าหมายวัตถุประสงค์ร่วมกันระหว่างผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน รวมถึง การร่วมกันปรับปรุงพัฒนาเป้าหมายขององค์การย่อมจะสร้างความขัดแย้งที่เกิดขึ้นเพราะทุกคนมีเป้าหมายและวัตถุประสงค์เดียวกัน มีการทำงานในทิศทางเดียวกัน มีความรับผิดชอบร่วมกัน ผลผลิตหรือผลงานก็จะออกมาอย่างมีประสิทธิภาพ การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกันสามารถเกิดขึ้นได้บ่อยและอย่างมีเหตุผล สามารถที่จะร่วมกันตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์โดยร่วมกันประชุมปรึกษา การประชุมปรึกษาจะเป็นการทำทลายความสามารถของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน สร้างความชัดเจนให้มีความสอดคล้องกัน สร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน

4. ความอิสระและความรับผิดชอบในงาน (Autonomy) เป็นภาวะที่มีความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน ความมีอำนาจหน้าที่ และความสามารถในการรายงานสำหรับงานของแต่ละบุคคล ผู้ปฏิบัติงานต้องการความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานในการตัดสินใจงานของตนเองซึ่งทำให้มีความทุ่มเทและเต็มใจในการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่เต็มความรับผิดชอบ

ภัทรกร ปุยสุวรรณ (2556, 213) อธิบายถึงองค์ประกอบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษารูปได้ 6 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบด้านการสร้างภาคีเครือข่าย องค์ประกอบด้านการสร้างบรรยากาศองค์การ องค์ประกอบด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิก องค์ประกอบด้านการประมวลผล องค์ประกอบด้านการสนับสนุนทรัพยากร

ธนจิรา พวงผกา (2559, 22) อธิบายถึงองค์ประกอบของการมีส่วนร่วม เป็นกระบวนการให้ประชาชนมีการเรียนรู้ร่วมกัน มีการสื่อสารกันทั้งฝ่ายรัฐ องค์กรเอกชนและประชาชนทั่วไปมีวัตถุประสงค์ จุดมุ่งหมาย มีรูปแบบ กิจกรรมเป้าหมายและลักษณะที่ชัดเจน มุ่งให้มีส่วนร่วมอย่างกว้างขวาง เป็นวิธีการเพื่อให้การตัดสินใจของรัฐดีขึ้น และเป็นที่ยอมรับร่วมกัน

องค์ประกอบของการบริหารแบบมีส่วนร่วม ผู้วิจัยได้สรุปว่า องค์ประกอบของการมีส่วนร่วมอาศัย บุคคล และกลุ่มบุคคล ที่สามารถเข้าใจ ไว้วางใจ มีแนวคิด ความเชื่อ กระบวนการพื้นฐานสภาพวัฒนธรรม มองออกในเป้าหมาย แนวทางของวัตถุประสงค์ นำไปสู่บรรยากาศการปฏิสัมพันธ์ จากสิ่งที่กล่าวมานั้นอยู่บนพื้นฐานองค์ประกอบได้แก่ องค์ประกอบด้านจิตใจ อารมณ์การไว้วางใจ ความเข้าใจ ร่วมกัน การมีความผูกพันความสนิทสนม การมีแนวคิด วัตถุประสงค์ร่วมกัน การที่มีความมุ่งมั่นความสำเร็จร่วมกันเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในทิศทาง

ความสำเร็จเดียวกัน มีการให้สนับสนุนช่วยเหลือในทุกด้าน ทั้งด้านทรัพยากร การทำงานร่วมกัน การรับผลงานร่วมกัน

รูปแบบของการมีส่วนร่วม

ฉลองรัฐ สังขรัตน์ (2549, 37) อธิบายถึงรูปแบบแบบมีส่วนร่วมพัฒนาให้เกิดการเรียนรู้และสามารถจะดำเนินการพัฒนาต่อไปด้วยตนเองโดยกล่าวถึงลักษณะการมีส่วนร่วมในลักษณะต่าง ๆ คือ ร่วมในการประชุม ร่วมในการแสดงความคิดเห็นประสานงาน ร่วมรับผิดชอบโครงการร่วมชักชวนเพื่อนบ้าน ร่วมเสียสละอุปกรณ์ ร่วมเสียสละแรงงาน ร่วมเสียสละเงินทอง ร่วมติดตามผลโครงการ

กรมอนามัย (2550, 36) องค์การอนามัยโลก (WHO) มีรูปแบบกระบวนการมีส่วนร่วม 4 ขั้นตอนได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 การวางแผน ประชาชนต้องมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหา จัดลำดับความสำคัญ ตั้งเป้าหมาย กำหนดการใช้ทรัพยากร กำหนดวิธีติดตามประเมินผล และการตัดสินใจด้วยตนเอง

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินกิจกรรม ประชาชนต้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการและการบริหารงานทรัพยากร มีความรับผิดชอบในการจัดสรรควบคุมทางการเงิน

ขั้นตอนที่ 3 การใช้ประโยชน์ ประชาชนต้องมีความสามารถในการนำเอากิจกรรมมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ซึ่งเป็นการเพิ่มการพึ่งตนเองและควบคุมทางสังคม

ขั้นตอนที่ 4 การได้รับประโยชน์ ประชาชนต้องได้รับประโยชน์ให้ชุมชนมีความเท่าเทียมกันซึ่งอาจจะเป็นประโยชน์ส่วนตัว ประโยชน์ต่อสังคม หรือในรูปของวัตถุก็ได้

จินฉัตร ปะโคทั้ง (2550, 104) รูปแบบกระบวนการมีส่วนร่วม 5 ขั้นตอนคือ

ขั้นตอนระดมความคิด (Brainstorming Participation) คือ การคิดค้นและวิเคราะห์ปัญหา ร่วมกันปฏิบัติการร่วมกัน ด้วยการระดมทรัพยากรจากทุกฝ่าย มิใช่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง แต่มาจากพื้นฐานความศรัทธา ว่าทุกคนที่เข้ามามีส่วนร่วมนั้นมีศักยภาพในการพัฒนาโรงเรียนร่วมกัน ขั้นตอนนี้ส่วนใหญ่คณะกรรมการสถานศึกษาเป็นผู้ดำเนินการภายใต้เงื่อนไขที่ว่าต้องการร่วมคิดที่จะดำเนินการในเรื่องใดเรื่องหนึ่งแต่ยังไม่มีข้อมูลเพียงพอหรือไม่แน่ใจว่าจะดำเนินการอย่างไร เช่น ในการตั้งคณะกรรมการกองทุนการศึกษา ผู้บริหารอาจจะนำครูและคณะกรรมการสถานศึกษาไปศึกษาเรื่องนี้จากโรงเรียนที่ดำเนินการอยู่แล้วประสบความสำเร็จ แล้วนำมาประยุกต์ดำเนินการในโรงเรียน หรือการที่ผู้บริหารโรงเรียนหาข้อมูลเกี่ยวกับชุมชน และนักเรียนที่ย้ายมาโรงเรียนนี้ จากเพื่อนครูที่มีภูมิลำเนาอยู่ในชุมชนหรือการเป็นประธานคณะกรรมการการศึกษาหาข้อมูลเรื่องการขอทุนจัดสร้างห้องสมุดในโรงเรียนจากผู้ที่มีความศรัทธาจะให้ทุนสนับสนุนเป็นต้น

ขั้นตอนการร่วมกันวางแผน (Planning Participation) คือ การนำเอาสิ่งที่ร่วมคิดมากำหนดเป็นแผนปฏิบัติการร่วมกัน ด้วยการระดมทรัพยากรทุกฝ่ายเป็นขั้นตอนที่ผู้เข้าร่วมการคิดร่วมกันวางแผนจากหลาย ๆ ฝ่ายในชุมชน เช่น ผู้นำชุมชน ผู้ปกครองนักเรียน ศิษย์เก่าและเครือข่ายผู้ปกครอง นักเรียนเพราะการที่มีผู้ร่วมสร้างกิจกรรมร่วมกันที่หลากหลายฝ่าย ตั้งแต่ขั้นตอนการริเริ่มคิด ริเริ่มทำให้ผู้ร่วมงานมีความรู้สึกเป็นเจ้าของงาน เป็นหุ้นส่วนซึ่งจะทำให้มีความเต็มใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในขั้นตอนต่อไปของการดำเนินกิจกรรม

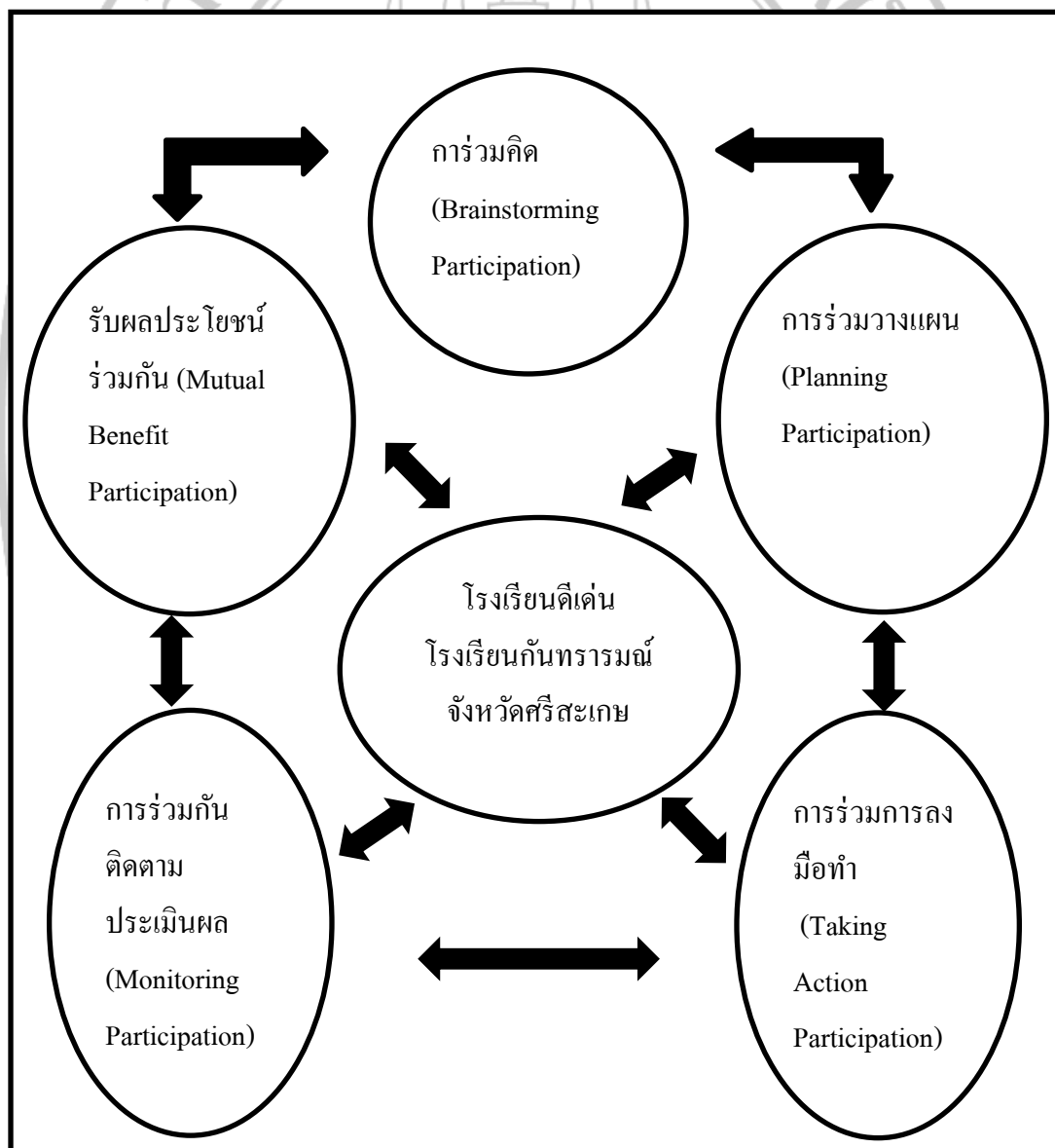
ขั้นตอน การร่วมการลงมือทำ (Taking Action Participation) คือ การนำแผนงานที่ได้ไปร่วมกันทำหรือแบ่งงานกันรับผิดชอบเพื่อให้เป็นไปตามแผนและเป้าหมายที่วางไว้ขั้นตอนนี้เป็น การแสดงถึงบทบาทของผู้มีส่วนร่วมชัดเจน ซึ่งบางครั้งแสดงถึงแบบแผนการมีส่วนร่วมของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีส่วนร่วมกันดำเนินการ โดยลักษณะของการมีส่วนร่วมดำเนินการของบุคคลที่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาจะมีความแตกต่างกัน เช่น กลุ่มผู้นำชุมชน กลุ่มคณะกรรมการสถานศึกษา กลุ่มคณะครู หรือกลุ่มเครือข่ายผู้ปกครองนักเรียนจะมีบทบาทในการมีส่วนร่วมมากขึ้น คือเป็นผู้ดำเนินการเป็นผู้ร่วมคิด ริเริ่มกิจกรรมร่วมปรึกษาทรัพยากรและสิ่งของมามากก็แสดงความคิดเห็นอย่างมั่นใจและมีอำนาจ ในการตัดสินใจเพื่อดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนพอสมควร

ขั้นตอนการร่วมกันติดตามประเมินผล (Monitoring Participation) คือ การติดตามผลงานที่ทำและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการทำงาน ร่วมคิดพัฒนาปรับปรุงให้งานดีขึ้น หลังจากการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ แล้วผู้ที่มีส่วนในการดำเนินงานจะประเมินผลดำเนินงานร่วมกัน เพื่อปรับปรุงข้อบกพร่อง ลักษณะของการประเมินผลที่โรงเรียนดำเนินการอยู่คือ การสอบถามความคิดเห็นจากผู้เข้ามามีส่วนร่วม เช่น ผู้ปกครองนักเรียน ผู้นำชุมชน และผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งการประเมินผลการมีส่วนร่วมของประชาชนที่นำมาใช้มากที่สุด คือ การประเมินจากจำนวนผู้ร่วมงานหรือผู้ให้การสนับสนุนในกิจกรรมที่ดำเนินการ

ขั้นตอนการได้รับผลประโยชน์ร่วมกัน (Mutual Benefit Participation) คือ เป็นการร่วมกันได้รับผลประโยชน์ที่เกิดขึ้น ร่วมชื่นชมยินดีในผลงานที่เกิดจากการร่วมคิด ร่วมทำซึ่งนำไปสู่ความสัมพันธ์ที่ดีสมานฉันท์และเอื้ออาทรซึ่งกันและกัน ชื่นชมผลงานที่ร่วมกันสร้างสรรค์ในผลสำเร็จรวมทั้งการเอื้ออาทรกันมากขึ้นเป็นลำดับ และผลจากการดำเนินการมีส่วนร่วมในการดำเนินการในกิจกรรมและการมีส่วนร่วมกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของชุมชนส่วนมากเป็นผลประโยชน์ทางด้านจิตใจ มากกว่าจะเป็นสิ่งตอบแทนที่เป็นผลทางด้านวัตถุประสงค์สิ่งของจากโรงเรียน และชุมชนผลจากการมีส่วนร่วมที่โรงเรียนนำมาใช้ในการแสดงความขอบคุณต่อคนในชุมชนจึงเป็นความรู้สึกด้านจิตใจ คือ การแสดงความคุ้นเคย การทักทาย

การเชื่อมต่อหรือการรดน้ำคำหัว ในประเพณีสงกรานต์ การมอบเกียรติบัตร การยกย่องชมเชย ด้วยการประกาศคุณงามความดี การตั้งเป็นชื่ออาคาร ห้องเรียน ห้องประชุม และผู้บริจาครายใหญ่ และการร่วมงานต่าง ๆ ในชุมชนของผู้ปกครองนักเรียน และผู้มีส่วนร่วมของโรงเรียนในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ ซึ่งจะทำให้เกิดเครือข่ายของผู้มีส่วนร่วมมากขึ้นและมีจำนวนผู้เต็มใจในการมามีส่วนร่วมกับโรงเรียนในการจัดกิจกรรมหรือการสนับสนุนงานในด้านต่าง ๆ

จากปรากฏการณ์ที่ศึกษา สามารถนำมาสรุปเชิงทฤษฎีของรูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนดีเด่น โรงเรียนก้นทรากรมณ์ จังหวัดศรีสะเกษ

ภาพที่ 2.1 รูปแบบการมีส่วนร่วม

วรลักษณ์ จันทรพิลา (2555, 59) อธิบายถึงรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในการริเริ่มโครงการ การมีส่วนร่วมในขั้นตอนการวางแผน การมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการและการมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการ

ภัทรกร ปุยสุวรรณ (2556, 214) อธิบายถึงรูปแบบที่มีส่วนร่วมในการบริหารการจัดการศึกษาที่ได้วิเคราะห์องค์ประกอบมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนประกอบด้าน ด้านการวัดผล ด้านการสนับสนุนทรัพยากร ด้านการสร้างภาคีเครือข่าย ด้านบรรยากาศองค์กร ด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิก ด้านความสัมพันธ์ทางอ้อม ระหว่าง ด้านบรรยากาศองค์กรและ ด้านการสร้างภาคีเครือข่าย

กัณฑ์พงษ์ โฆษิตสุริยเมธี (2555, 12) อธิบายถึงรูปแบบการมีส่วนร่วมสรุปมี 2 รูปแบบใหญ่ ๆ คือ โดยตรง คือการเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมหรือเข้าร่วมกิจกรรมด้วยตนเอง เช่น การร่วมคิดปัญหา ร่วมลงมือปฏิบัติและทางอ้อม คือการไปมีส่วนร่วมโดยที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมด้วยตนเองแต่จะเป็นการเข้าร่วมกิจกรรมด้วยวิธีการอื่น เช่น การบริจาคเงิน การให้ข้อเสนอแนะผ่านบุคคลอื่นที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

ณัฐนิชา ธรรมสุนทร (2552, 16) อธิบายถึงลักษณะของการมีส่วนร่วม ลักษณะของของบุคลากร ในการพัฒนามี 5 ระดับ ดังนี้

1. ร่วมคิด หมายถึง การที่บุคลากรได้มีส่วนร่วมในการค้นหาข้อมูลข้อเท็จจริง ศึกษาสภาพปัญหาและสาเหตุแห่งปัญหา รวมทั้งการจัดลำดับความสำคัญของปัญหา และ แนวทางแก้ไข โดยเป็นทั้งผู้ให้ และผู้รับข้อมูลข่าวสาร
2. ร่วมตัดสินใจ หมายถึง การที่บุคลากรได้ร่วมตัดสินใจในการกำหนดวิธีการหรือทางเลือกในการแก้ไขปัญหาหรือการใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวมโดยผ่านการวิเคราะห์ประกอบการตัดสินใจ และนำมาวางแผนเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนางาน
3. ร่วมดำเนินงาน หมายถึง การที่บุคลากรร่วมปฏิบัติหรือร่วมดำเนินกิจกรรมตามแผนงาน โครงการ หรือนโยบายเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้
4. ร่วมรับผลประโยชน์ หมายถึง การที่บุคลากรได้รับผลประโยชน์จากการมีส่วนร่วม ไม่ว่าจะเป็นในเชิงคุณภาพหรือเชิงปริมาณ รวมถึงการกระจายผลประโยชน์ด้วย
5. ร่วมประเมินผล หมายถึง การที่บุคลากรมีส่วนร่วมในการติดตาม ประเมินผล ความก้าวหน้าในการดำเนินงาน รวมทั้งมีการวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นและหาแนวทางแก้ไขเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์

รูปแบบของการมีส่วนร่วม ผู้วิจัยได้สรุปดังนี้ รูปแบบของการมีส่วนร่วม 1. การร่วมกันประชุมคิดมองไตร่ตรองถึงบริบทถึงสภาพการดำเนินการแบบมีส่วนร่วมที่จะนำหลักการนี้

ไปใช้ ในโครงการหรือกิจกรรมนั้น 2. การร่วมกันมองสภาพปัญหาการหาทรัพยากร 3. การร่วมกันดำเนินการวางแผนการดำเนินงานและติดตามการปรับปรุงตลอดโครงการหรือกิจกรรมทำทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับงานร่วมกันเป็นกลุ่ม 4. ร่วมกันประเมินผล 5. ร่วมกันได้รับผลงานหรือประโยชน์ร่วมกัน

ประเภทของการมีส่วนร่วม

โคเฮนและอัฟฮอฟ (Cohen and Uphoff, 2011 อ้างถึงใน ภัทรกร ปุยสุวรรณ, 2555, 25) อธิบายถึงการมีส่วนร่วมจะต้องประกอบด้วยการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้อง 4 ประการคือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจว่าจะทำอะไรและทำด้วยวิธีการอย่างไร การมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการตัดสินใจใช้ทรัพยากรสนับสนุนโครงการและความร่วมมือกับองค์กรหรือกลุ่มเฉพาะ การมีส่วนร่วมในการแบ่งผลประโยชน์อันเกิดจากโครงการพัฒนา และ การมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการ

ภัทรกร ปุยสุวรรณ (2556, 33) อธิบายถึงการมีส่วนร่วมจำแนกตามประเภทของกิจกรรมที่เข้าร่วมเป็นการจำแนกโดยใช้เกณฑ์แบ่งออกเป็น 11 เกณฑ์ดังนี้

1. การจำแนกตามกิจกรรมที่เข้าร่วม เป็นการจำแนกที่พิจารณาจากกิจกรรมที่เข้าร่วมกิจกรรมของโครงการว่ามีกิจกรรมอะไรบ้างที่ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องด้วย ซึ่งกิจกรรมต่าง ๆ อาจ会有ความแตกต่างกันไปตามลักษณะของงานหรือโครงการ แต่โดยทั่วไปแล้วการพิจารณาการมีส่วนร่วมในมิตินี้จะเกี่ยวข้องกับงานกิจกรรม ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการริเริ่มโครงการ การดำเนินโครงการ และในการสนับสนุนโครงการ

2. การจำแนกตามประเภทของขั้นตอนการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 การมีส่วนร่วมในการริเริ่มโครงการ

ขั้นตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมในการวางแผน

ขั้นตอนที่ 3 การมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ

ขั้นตอนที่ 4 การมีส่วนร่วมในขั้นตอนการประเมินโครงการ

3. การจำแนกตามประเภทและความสมัครใจ แบ่งระดับความสมัครใจเป็น 3 ระดับ ดังนี้ ระดับมีส่วนร่วมในการสมัครใจ ระดับมีส่วนร่วมในการถูกชักนำ ระดับมีส่วนร่วมในการบังคับหรือเกณฑ์จากผู้มีอำนาจเหนือกว่า

4. การจำแนกตามประเภทของวิธีการมีส่วนร่วม แบ่งออกเป็น 2 วิธี คือ การมีส่วนร่วมโดยตรงซึ่งเป็นการมีส่วนร่วมในรูปแบบที่บุคคลเข้าไปเกี่ยวข้องโดยตรงในการทำกิจกรรม และการมีส่วนร่วมทางอ้อม ซึ่งเป็นการมีส่วนร่วมในรูปแบบที่บุคคลเข้าไปเกี่ยวข้องทางอ้อมหรือผ่านตัวแทน

5. การจำแนกตามประเภทของความเข้มของการมีส่วนร่วม แบ่งระดับในการมีส่วนร่วมเป็น 3 ระดับ คือ ระดับการมีส่วนร่วมเต็ม ระดับการมีส่วนร่วมเพียงบางส่วน ระดับการมีส่วนร่วมที่แท้จริง

6. การจำแนกการมีส่วนร่วมเป็นการพิจารณาจากจำนวนของผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วมหรือจำนวนครั้งของผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วม

7. การจำแนกตามประเภทของระดับประสิทธิผลแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ การมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผล หมายถึง การมีส่วนร่วมที่ผู้เข้ามามีส่วนร่วมเข้าใจวัตถุประสงค์ของโครงการอย่างชัดเจนและการมีส่วนร่วมที่ไม่มีประสิทธิผล หมายถึง การมีส่วนร่วมที่ผู้เข้ามามีส่วนร่วมเข้าใจวัตถุประสงค์ของโครงการเพียงบางส่วน

8. การจำแนกตามพิสัยของกิจกรรม แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะคือ การมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่องหมายถึงการมีส่วนร่วมโดยตลอดหรือการมีส่วนร่วมตลอดช่วงและการมีส่วนร่วมเป็นช่วง ๆ

9. การจำแนกตามประเภทของระดับองค์การ แบ่งออกเป็น 3 ระดับ ระดับการมีส่วนร่วมระดับร่างขององค์การ ระดับการมีส่วนร่วมในระดับกลาง ระดับการมีส่วนร่วมในระดับสูง

10. การจำแนกตามประเภทของผู้เข้าร่วม โคเฮนและอัฟฮอฟ (Cohen and Uphoff) จำแนกผู้เข้าร่วมออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่ ผู้ที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่น ผู้นำท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ของรัฐคนต่างประเทศ ซึ่งการพิจารณาผู้เข้าร่วมดังกล่าวนี้ จะต้องพิจารณาถึง คุณลักษณะส่วนตัวต่าง ๆ เช่น เพศ อายุ สถานภาพทางครอบครัว การศึกษา ระดับชนชั้นทางสังคม ระดับรายได้ ระยะเวลาอยู่อาศัยและสถานภาพการถือครองที่ดิน

11. การจำแนกตามประเภทของลักษณะการวางแผน วิธีนี้อาศัยหลักที่ว่าโครงการพัฒนามีวิธีการวางแผนที่แตกต่างกัน ถ้าหากการวางแผนเป็นแบบลงล่าง การมีส่วนร่วมจะน้อย อำนาจการตัดสินใจจะอยู่ชั้นนำระดับสูงถ้าเป็นการวางแผนจากร่างขึ้นบนการมีส่วนร่วมจะมาก เพราะอำนาจมีการตัดสินใจอยู่ในระดับล่าง

ประเภทของการมีส่วนร่วมผู้วิจัยได้กล่าวสรุป ดังนี้ ประเภทของการมีส่วนร่วม ได้แบ่งตาม การมีส่วนร่วมที่เกี่ยวข้องกับบริบททุก ๆ ด้าน ทั้งทางด้านสภาพทางสังคม กระบวนการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม บุคคลที่เข้ามามีบทบาทส่วนร่วมอย่างไร กระบวนการของลักษณะโครงการหรือกิจกรรม สภาพการสมัครใจสภาพความพึงพอใจ ตลอดจนความสำเร็จของการดำเนินกิจกรรมหรือโครงการนั้น ๆ

ประโยชน์ของการมีส่วนร่วม

อนงค์ อนันตริยเวช (2548, 34) อธิบายถึงการมีส่วนร่วมเป็นวิธีการทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงานเปิดโอกาสให้บุคคลเติบโตและประสบความสำเร็จในงาน สร้างความรับผิดชอบทำให้บุคคลเกิด ความรู้สึกเป็นเจ้าของ รวมทั้งเป็นการแก้ไขหาความไม่สอดคล้องกันระหว่างความต้องการของบุคคลกับองค์การด้วย จึงมีผลดีต่อการบริหารงาน เช่น การยอมรับการเปลี่ยนแปลงมีมากขึ้น เมื่อบุคคลมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการเปลี่ยนแปลงทำให้ยอมรับการเปลี่ยนแปลงมากขึ้น ถ้าการเปลี่ยนแปลงถูกมองว่าเป็นสิ่งบังคับก็จะมีแนวโน้มที่เกิดการต่อต้านการเปลี่ยนแปลง การที่มี ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชารับรู้มากขึ้น การบริหารแบบมีส่วนร่วมทำให้ความไม่พอใจของกลุ่มถูกเปิดเผยออกมาและสามารถยุติได้โดยการอภิปรายอย่างตรงไปตรงมา หรือ ความผูกพันของบุคคลต่อองค์การมีมากขึ้น เพราะสมาชิกรู้สึกถึงความสำคัญและคุณค่าในองค์การ ทำให้มีความไว้วางใจฝ่ายบริหารมากขึ้น การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจสำคัญขององค์การทำให้สมาชิกมีแรงจูงใจ และความต้องการของฝ่ายการบริหารทำให้เกิดการไว้วางใจกันมากยิ่งขึ้น อันไปสู่ความรับผิดชอบให้เกียรติและมีการเปิดเผยอย่างตรงไปตรงมา จึงทำให้การบริหารง่ายขึ้นเมื่อผู้ใต้บังคับบัญชามีความไว้วางใจในผู้บริหารยอมรับการเปลี่ยนแปลง การควบคุมจะน้อยลง สมาชิกมีความรับผิดชอบมากขึ้น รวมไปถึงการตัดสินใจทางการบริหารมีคุณภาพมากขึ้น การรวมความรู้ความสามารถของผู้รู้ในหลายสาขาที่แตกต่างกัน จนทำให้การตัดสินใจรอบคอบมากขึ้น ทำให้เกิดการติดต่อสื่อสารจากเบื้องล่างสู่เบื้องบนที่ดี อันเป็นการพัฒนาการสื่อสารแบบ 2 แนวทางให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

วิรุทธ แสงศิริวัฒน์ (2550, 20) อธิบายถึงให้ประโยชน์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็น 3 ส่วน ประกอบด้วย ผลประโยชน์ที่เกิดกับหน่วยงาน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมช่วยให้บรรยากาศและการสื่อสารในหน่วยงานดีขึ้น ความขัดแย้งลดลง ต้นทุนลดลงในขณะที่ผลผลิตเพิ่มขึ้นและหน่วยงานพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงได้ดีขึ้น ผลประโยชน์ที่เกิดจากผู้บริหารโดยฝ่ายบริหารสามารถบริหารพนักงานได้ง่ายมากยิ่งขึ้น การตัดสินใจของฝ่ายบริหารมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น เนื่องจากได้ข้อมูลและความคิดจากทุกฝ่ายและแสดงถึงความสามารถในการบริหารได้อย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้น ผลประโยชน์ที่เกิดต่อพนักงานมีความไว้วางใจกันสูง สามารถพัฒนาความสามารถทางวิชาชีพได้ดียิ่งขึ้น มีความรับผิดชอบและผูกพันกับหน่วยงานมากยิ่งขึ้น รวมทั้งมีการเข้าใจกฎระเบียบและข้อจำกัดต่าง ๆ ได้ดียิ่งขึ้น

วรลักษณ์ จันทน์ผา (2555, 94) อธิบายถึงการบริหารแบบมีส่วนร่วมมีประโยชน์ ดังนี้ ผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพของงานและลดปัญหาต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น ทำให้เกิดความสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้ร่วมงาน

นัยนา นิลพันธุ์ (2556, 44) อธิบายถึงการบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นวิธีการบริหารรูปแบบหนึ่งที่ช่วยให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการทำงานได้มีส่วนร่วมในการคิด การตัดสินใจหรือการปฏิบัติงานที่หลากหลายรูปแบบเพื่อความผูกพัน และรับผิดชอบต่อองค์กรมากยิ่งขึ้น ผู้บริหารจึงต้องเห็นความสำคัญและมีความรู้ความเข้าใจในแนวคิดพื้นฐานของการบริหารแบบมีส่วนร่วม เช่น ความเชื่อเรื่องธรรมชาติของมนุษย์ แนวคิดเกี่ยวกับองค์การของโรงเรียน ภาวะผู้นำ กลยุทธ์การใช้อำนาจ ทักษะเฉพาะในการบริหาร การใช้ทรัพยากรเป็นต้น นอกจากนี้ยังต้องทราบถึงข้อดีและข้อจำกัดของการบริหารแบบมีส่วนร่วม เพื่อสามารถนำไปใช้ได้เหมาะสม และเกิดประโยชน์มากที่สุด

ประโยชน์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วม ผู้วิจัยได้สรุปดังนี้ ประโยชน์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมได้เกิดจาก 2 ส่วนคือ ส่วนของ ผู้ได้บังคับบัญชาและผู้บังคับบัญชา ประโยชน์ต่อผู้ได้บังคับบัญชาหรือผู้มีส่วนร่วม การมีส่วนร่วมที่เกิดผลงานหรือผลประโยชน์ร่วมกันที่เป็นความสำเร็จร่วมกัน ก็มาจากการได้ช่วยเหลือกัน มีทั้งการกระตุ้นในเรื่องความสามัคคีการรวมพลังลดความขัดแย้งในองค์กร มีความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ทุกคนจึงเห็นถึงความสำคัญของตนเองและส่วนรวม ผลประโยชน์ต่อผู้บังคับบัญชา ย่อมเกิดการยอมรับ การเชื่อถือ เป็นผู้ที่ได้เปิดโอกาสให้เกิดกระบวนการทำงานที่รับผิดชอบของผู้ได้บังคับบัญชา แสดงถึงความสามารถในการช่วยส่งเสริมสนับสนุนกระบวนการบริหารจัดการกับเรื่อง โครงการกิจกรรมนั้น ๆ การประสานงานติดต่อที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น นำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จร่วมกันอย่างเข้มแข็งและพัฒนาที่ยั่งยืนอย่างถูกต้องสมบูรณ์เข้าใจร่วมกัน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

เกษมศรี จาตุรพันธ์ (2554, 18) อธิบายถึงวิจัยเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมเกี่ยวกับธรรมาภิบาลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาครผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาครกับหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การกระจายอำนาจและความรับผิดชอบของผู้บริหารไปสู่ผู้ได้บังคับบัญชา หรือกลุ่มงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้กลุ่มมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ กำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายและยุทธศาสตร์ขององค์กร พร้อมทั้งร่วมดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายอย่างเต็มที่และเกิดความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ

ภัรกร ปุยสุวรรณ (2556, 213) อธิบายถึงวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาของสมาคมผู้ปกครองและครูที่เหมาะสมกับสังคมไทย ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อทราบองค์ประกอบการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาของสมาคมผู้ปกครองและครูที่เหมาะสมกับสังคมไทย รูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาของสมาคมผู้ปกครองและครูที่เหมาะสมกับสังคมไทย เพื่อหาแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาของสมาคมผู้ปกครองและครูที่เหมาะสมกับสังคมไทย ผลการการวิจัยรูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษานั้นมีองค์ประกอบอยู่ 6 องค์ประกอบคือ การสร้างภาคีเครือข่าย บรรยากาศ ขององค์การ ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน การมีส่วนร่วมของสมาชิก การประเมินผล การสนับสนุนทรัพยากร และพบแนวทางที่เหมาะสม จำนวน 28 แนวทาง และผลการตรวจสอบแนวทางที่เหมาะสมในการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาของสมาคมผู้ปกครองและครู ที่เหมาะสมกับสังคมไทยโดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่ามีความเหมาะสมกับบริบท เป็นไปได้ในการนำไปใช้มีความถูกต้องเชิงทฤษฎีและเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในการพัฒนาสถานศึกษา

รัชพงศ์ มีแก้ว (2557, 62) อธิบายถึงวิจัยเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนกลุ่มลำเหย อำเภอดอนตูม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครปฐม เขต 1 ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อทราบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนกลุ่มลำเหย อำเภอดอนตูม จังหวัดนครปฐม ผู้วิจัยดำเนินงานวิจัยเชิงพรรณนา การดำเนินงานวิจัยจะใช้ทฤษฎีตามแนวความคิดของสวอนซเบิร์ก (Swansburg) ผลการวิจัยพบว่า การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน ความยึดมั่นผูกพัน ความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงานและการไว้วางใจ พบว่าผู้บริหารควรตระหนักในเรื่องการมีส่วนร่วมในการติดตามและจัดทำหลักสูตรของโรงเรียน ควรมีการส่งเสริมให้บุคลากรมีความผูกพันในองค์กรและการให้บริการ บุคลากรควรมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายของโรงเรียนร่วมกัน บุคลากร ควรมีส่วนร่วมในการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานและประเมินคุณภาพการศึกษาร่วมกัน

พรปวีณ์ เชยกิจวงศ์ (2557, 130) อธิบายถึงวิจัยเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อกลยุทธ์การตลาดของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดนครปฐม ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ทราบถึงการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดนครปฐม กลยุทธ์การตลาดของแต่ละโรงเรียนกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อกลยุทธ์ทางการตลาดของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน ความยึดมั่นผูกพัน ความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน ด้านกลยุทธ์ทางการตลาด ด้านราคา ด้านลักษณะทางกายภาพ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านการจำหน่าย ด้านบุคคล ด้านกระบวนการและการส่งเสริมการตลาดการบริหารแบบมีส่วนร่วมบุคคลยอมรับบทบาทหน้าที่ ในการทำงานซึ่งกันและกัน ผู้บริหารให้

กำลังใจในการทำงานแก่ผู้บังคับบัญชาในการทำงานอยู่เสมอและผู้บริหารให้คำแนะนำการทำงานแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาอยู่เสมอ ผู้บริหารผู้ใต้บังคับบัญชาตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน ดังนั้นจะเห็นได้ว่าผู้วิจัยเอาผลการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมมาปรับใช้ให้สอดคล้องกับกลยุทธ์ของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดนครปฐม เมื่อพิจารณาจากค่าความสัมพันธ์สหสัมพันธ์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมรายด้านแล้ว เป็นความสัมพันธ์เชิงบวกซึ่งตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันดังนั้นการบริหารแบบมีส่วนร่วมจึงมีความสำคัญในด้านการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ ด้านความยึดมั่นผูกพัน ด้านการไว้วางใจกัน และด้านความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบ

ปัทมนันท์ คำพา (2557, 30) อธิบายถึงการมีส่วนร่วมถือเป็นสิ่งสำคัญต่อความสำเร็จของการดำเนินกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ เป็นอย่างมาก โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมในกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรของพนักงาน ที่ทุกขั้นตอนของกิจกรรมต่าง ๆ การมีส่วนร่วมร่วมกำหนดนโยบาย ร่วมวิธีการ ร่วมประชาสัมพันธ์ ร่วมทำกิจกรรมร่วมติดตามผลและประเมินผลแก้ไขปัญหาจึงจะส่งผลให้งานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมองค์กร ของพนักงานสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี การเข้ามามีส่วนร่วมของพนักงานจะทำให้เกิดทัศนคติที่ดี ส่งผลให้พนักงานเกิดความพอใจในการทำงาน เกิดความผูกพันต่อองค์กร

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งให้เห็นว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมเกิดจากผู้บริหาร ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในทุกกระบวนการ ถือเป็นหลักการในการบริหารแบบกระจายอำนาจในการบริหารจัดการสถานศึกษา ส่งเสริมการบริหารตนเองสู่กลุ่มก้อนที่ร่วมผลประโยชน์ด้วยกันเป็นส่วนรวมสู่เป้าหมายในทิศทางเดียวกันทำให้เกิดคุณภาพทางการศึกษาในสถานศึกษาสูงขึ้น มีการเต็มใจทุ่มเท ตั้งใจเต็มใจเพื่อผลงานส่วนรวมร่วมกัน

บริบทของโรงเรียนเทพดินทร์วิทยาเชียงใหม่

โรงเรียนเทพดินทร์วิทยาเชียงใหม่ เป็นโรงเรียนที่อยู่ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (สช.) ตั้งอยู่เลขที่ 6/1 ถนนช้างเผือก ตำบลศรีภูมิ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ บนเนื้อที่ 4 ไร่ 97 ตารางวา เปิดดำเนินการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2513 เป็นต้นมา ในลักษณะการลงทุนร่วมกันระหว่าง นายประกอบ ลือกระแสร์ เจ้าของกรรมสิทธิ์ที่ดิน (ในฐานะผู้รับใบอนุญาต) กับผู้ร่วมลงทุนภายใต้กำหนดระยะเวลา 25 ปี ต่อมาเมื่อวันที่ 26 ตุลาคม พ.ศ. 2533 ได้มีการเปลี่ยนแปลงผู้ดำเนินการใหม่โดยทายาทของเจ้าของกรรมสิทธิ์ที่ดินได้ซื้อโอนกิจการ ทั้งหมดมาดำเนินการแต่ฝ่ายเดียวซึ่งมีนายอุทัย ลือกระแสร์ เป็นผู้รับใบอนุญาต นับตั้งแต่ได้มีการเปลี่ยนแปลงกิจการเป็นต้นมา ผู้ดำเนินการได้ยึด

นโยบายที่จะพัฒนาสถาบันการศึกษาให้ไปสู่เป้าหมายด้านคุณภาพและมาตรฐานในทุกด้าน โดยได้มีการปรับปรุงพัฒนาระบบการบริหารจัดการหลักสูตรกระบวนการจัดการเรียนการสอน อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ตามลำดับ และในปี พ.ศ. 2544 ได้จัดให้มีการจัดการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นปีแรก ทั้งนี้ โดยมีเป้าหมายที่จะให้เป็นสถาบันการศึกษาที่สามารถรองรับและให้บริการเยาวชนทั้งจังหวัดเชียงใหม่และใกล้เคียงได้อย่างมีประสิทธิภาพ (โรงเรียนเทพศิรินทร์วิทยาเชียงใหม่, 2556, 1-10)

นโยบาย

โรงเรียนเทพศิรินทร์วิทยาเชียงใหม่เป็นสถานศึกษาที่เปิดสอนในระดับปฐมวัย และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีวัตถุประสงค์ในการผลิตและพัฒนานักเรียนออกมาให้ได้ตามเป้าหมายที่วางไว้ โดยยึดหลักการให้ความรู้ทางด้านวิชาการควบคู่ไปกับคุณธรรมจริยธรรมอันดีงาม ตรงตามความสามารถตามความถนัด การใช้และการพัฒนาระบบเทคโนโลยี รวมถึงการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และการสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับท้องถิ่น

ข้อ 1 คุณภาพของงานด้านการเรียนการสอน ไม่ป่วย สาย ลา ขาด โดยไม่จำเป็น เตรียมการสอนให้พร้อม อุปกรณ์การสอนครบถ้วน มีการให้นักเรียนทั้งเดี่ยวและกลุ่มรวมทั้งการนิเทศติดตามปรับแก้อย่างเป็นระบบ

ข้อ 2 คุณภาพของการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมที่ดัดมาให้กับนักเรียนทุกกลุ่มโดยการอบรมบ่มนิสัย แก่ใจความประพฤติ ด้วยการพบปะโฮมรูม เข้า กลางวันเย็นการอบรมแก้ไขในการประชุมประจำสัปดาห์ของแต่ละชั้นหรือการปรับแก้ของครูอาจารย์ ผู้สอนหรือครูอาจารย์ในสิ่งที่พบเห็นในทุกครั้ง โดยเฉพาะการแต่งกาย กิริยามารยาท การรักษาความสะอาดและการรักษาทรัพย์สินของโรงเรียน

ข้อ 3 คุณภาพของกลุ่มสนใจและกิจกรรมเสริมต่าง ๆ ทั้งเนื้อหาที่นักเรียนได้รับปริมาณ และคุณภาพที่ปรากฏ โดยอาศัยข้อมูลเปรียบเทียบ ในภาคเรียนที่ผ่านมาเป็นตัวชี้วัด

ข้อ 4 ส่งเสริมนักเรียนให้รับผิดชอบงานและกิจกรรมต่าง ๆ ตามความถนัดและความสนใจอย่างมีคุณภาพ

วิสัยทัศน์ (Vision)

โรงเรียนเทพศิรินทร์วิทยาเชียงใหม่ มุ่งเน้นผลิตนักเรียนทุกระดับชั้นให้มีคุณภาพทางวิชาการมีความรู้ความสามารถพิเศษเพื่อประโยชน์ทั้งปัจจุบันและภายหน้า มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ทันต่อวิทยาการสมัยใหม่ มีสุขภาพพลานามัยที่แข็งแรง มีคุณธรรมและจริยธรรมที่งดงาม มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม รู้จักและเข้าใจระบบประชาธิปไตยและอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีที่งดงามมีบุคลากรที่มีคุณภาพ พร้อมศูนย์วิทยาการอาคารสถานที่ เทคโนโลยีที่ทันสมัย

ควบคู่กับบรรยากาศสภาพแวดล้อมที่ร่มรื่นสะอาดและปลอดภัย มีระบบบริหารและบุคลากรอย่างมีประสิทธิภาพภายใต้ความเข้าใจและการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองชุมชนและสังคมทุกฝ่าย

พันธกิจ (Mission)

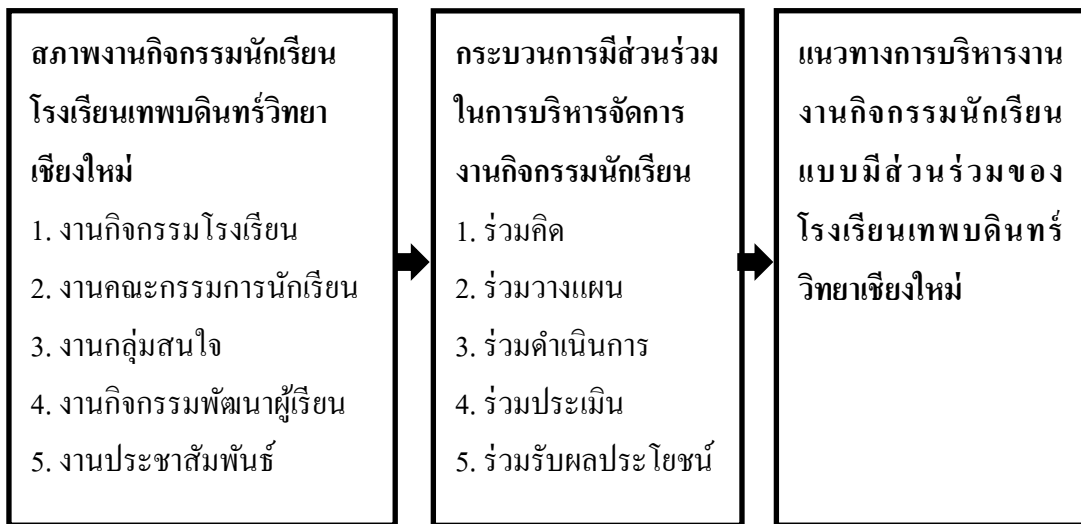
สถานศึกษามีการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา มีการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างหลากหลาย ใช้แหล่งเรียนรู้อย่างคุ้มค่า มีสุนทรียภาพส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม วัฒนธรรมที่ดีงาม พัฒนาบุคลากรสู่มาตรฐานวิชาชีพ นำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในกระบวนการเรียนการสอน พร้อมทั้งจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาให้เอื้อต่อการเรียนรู้และสร้างสัมพันธ์ภาพอันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

เป้าหมาย (Goal)

1. มุ่งให้นักเรียนได้มีความรู้ตามที่หลักสูตรกำหนดเพื่อให้ทุกคนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปสมัครเข้าทำงาน หรือสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับการศึกษาที่สูงขึ้นได้ตามเป้าหมายที่กำหนด
2. มุ่งให้นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรมที่ดีงาม โดยเฉพาะด้านความสะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อยและกิริยามารยาทที่ดี รวมทั้งประพฤติปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน
3. มุ่งสนับสนุนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสำหรับนักเรียนทุกระดับชั้น เพื่อให้สามารถนำความรู้ และประสบการณ์ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันและอนาคต
4. ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนทั้งภาครัฐ และเอกชน ทุกรูปแบบที่ไม่ขัดต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนางานกิจกรรมนักเรียนโรงเรียนเทพดินทร์วิทยาเชียงใหม่แบบมีส่วนร่วม กระบวนการในการดำเนินงานเพื่อนำไปพัฒนา การบริหารงานฝ่ายกิจกรรมนักเรียนโรงเรียนเทพดินทร์วิทยาเชียงใหม่ แบบมีส่วนร่วมในทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหาร ครู นักเรียน บุคลากร โรงเรียนและผู้ปกครอง

ภาพที่ 2.2 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีการดำเนินวิจัย

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเทพดินทร์วิทยาเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารจัดการงานกิจกรรมนักเรียนของโรงเรียนเทพดินทร์วิทยาเชียงใหม่ โดยมีขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

รูปแบบงานวิจัย

เชิงปริมาณ และคุณภาพ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ช่วยอำนวยการฝ่ายกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนักเรียน ครูที่ทำงานฝ่ายกิจกรรมโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนักเรียน คณะกรรมการนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนักเรียนตัวแทนผู้ปกครองที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนักเรียน ในปีการศึกษา 2559 ถึง ปีการศึกษา 2561 จำนวนทั้งสิ้น 95 คน ประกอบด้วย

ผู้ช่วยอำนวยการฝ่ายกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนักเรียน	1	คน
ครูที่ทำงานฝ่ายกิจกรรมโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนักเรียน	18	คน
คณะกรรมการนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนักเรียน	38	คน
ผู้ปกครองของคณะกรรมการนักเรียน	38	คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ตัวแทนผู้ปกครองที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนักเรียน ในปีการศึกษา 2559 ถึง ปีการศึกษา 2561 จำนวน 10 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

1. แบบบันทึกข้อมูล
2. แนวทางการสัมภาษณ์ระดับลึก

3. แบบสอบถามความพึงพอใจ

ขั้นตอนการสร้างและหาประสิทธิภาพเครื่องมือในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือวิจัย 1) แนวทางการสัมภาษณ์ระดับลึก 2) แบบสอบถามความพึงพอใจ โดยมีขั้นตอนการสร้างและหาประสิทธิภาพเครื่องมือในการวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษา แนวคิด จากทฤษฎี ตำรา งานเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตามแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนแบบมีส่วนร่วม 5 ด้าน ได้แก่ งานกิจกรรมโรงเรียน งานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน งานกิจกรรมกลุ่มสนใจ งานกิจกรรมคณะกรรมการนักเรียน งานประชาสัมพันธ์เพื่อนำมาสร้างเครื่องมือในการวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 นำเครื่องมือให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ จำนวน 3 ท่าน พิจารณาตรวจสอบข้อความและภาษาที่ใช้เพื่อให้มีความชัดเจน และเหมาะสมกับงานวิจัย และนำมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อตรวจสอบได้ให้ข้อเสนอแนะดังนี้ พบว่ามีการแก้ไขในเรื่องภาษาที่มีคำถามในประเด็นที่จะถาม จึงทำให้การให้คำตอบการสัมภาษณ์ไม่ชัดเจน ความหมายของผู้ตอบอาจจะเข้าใจต่างกันจึงอาจตีความหรือควรจำกัดความหมายให้กับผู้ให้ข้อมูลทราบ ซึ่งผู้วิจัยได้แก้ไขให้เหมาะสมตามคำแนะนำรวมทั้งหาค่า IOC ของแบบความพึงพอใจในการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนแบบมีส่วนร่วม จำนวน 5 ข้อ ซึ่งมีค่า IOC อยู่ที่ 1.00 ทุกข้อ (ดังแสดงรายละเอียดในภาคผนวก ก)

ขั้นตอนที่ 3 ดำเนินการปรับปรุงแก้ไข เครื่องมือ ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

ขั้นตอนที่ 4 นำเครื่องมือที่ได้ไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ศึกษาเอกสารและการวิเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตามแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนแบบมีส่วนร่วม 5 ด้าน ได้แก่ งานกิจกรรมโรงเรียน งานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน งานกิจกรรมกลุ่มสนใจ งานกิจกรรมคณะกรรมการนักเรียน งานประชาสัมพันธ์โดยการใช้แบบบันทึกข้อมูล

2. การสัมภาษณ์ ระดับลึก ได้แก่ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายกิจกรรม โรงเรียนเทพดินทร์วิทยาเชิงใหม่ กลุ่มครู ในงานกิจกรรมนักเรียนโรงเรียนเทพดินทร์วิทยาเชิงใหม่ กลุ่มคณะกรรมการนักเรียน กลุ่มผู้ปกครองของคณะกรรมการนักเรียน

3. นำผลจากการศึกษา จากข้อที่ 1 และข้อที่ 2 มากำหนดเป็นแนวทางในการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของทางโรงเรียน

4. นำแนวทางการกระบวนการบริหารงานกิจกรรมแบบมีส่วนร่วมไปทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมายเดิมในโครงการวันปืชมหาราชและโครงการวันลอยกระทงและร่วมตอบแบบสอบถามความพึงพอใจ

5. นำผลการทดลองใช้มาสรุปเป็นแนวทางการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของทางโรงเรียน

6. ภายหลังการทดลองใช้แนวทางการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียน ได้สอบถามความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องโดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลเชิงคุณลักษณะ ใช้วิธีการ วิเคราะห์เนื้อหาและเขียนบรรยายแบบพรรณนา
2. ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการงานกิจกรรมนักเรียนแบบมีส่วนร่วม ของโรงเรียนเทพดินทร์วิทยาเชียงใหม่มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเทพดินทร์วิทยาเชียงใหม่ และศึกษา แนวทางการบริหารกิจกรรมนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเทพดินทร์วิทยาเชียงใหม่ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้นำเสนอเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพการบริหารจัดการงานกิจกรรมนักเรียน ของโรงเรียนเทพดินทร์วิทยาเชียงใหม่

ตอนที่ 2 แนวทางการบริหารจัดการงานกิจกรรมนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเทพดินทร์วิทยาเชียงใหม่

ตอนที่ 1 สภาพการบริหารจัดการงานกิจกรรมนักเรียน ของโรงเรียนเทพดินทร์วิทยาเชียงใหม่

สภาพการบริหารจัดการงานกิจกรรมนักเรียนของโรงเรียนเทพดินทร์วิทยาเชียงใหม่ โดยการศึกษาจากเอกสารของโรงเรียน ประกอบด้วย แผนปฏิบัติการประจำปี พ.ศ. 2561 รายงานประจำปี พ.ศ. 2560 รายงานผลงานกิจกรรมนักเรียน ประจำปี พ.ศ. 2560 รวมทั้งการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ สังเคราะห์แล้วสรุปรวบรวมเป็นการบรรยายแบบพรรณนา พบว่าสภาพการบริหารจัดการงานกิจกรรมนักเรียนของโรงเรียนเทพดินทร์วิทยาเชียงใหม่ จำนวน 5 ด้าน ตามรายละเอียด ดังนี้

1. งานกิจกรรมโรงเรียน

1.1 สภาพการบริหารงานกิจกรรมโรงเรียนสภาพการบริหารงานกิจกรรมโรงเรียนจะเป็นการบริหารงานกิจกรรมที่ดำเนินงาน 2 กิจกรรมหลัก คือ งานกิจกรรมในโรงเรียน งานกิจกรรมนอกโรงเรียนซึ่งการบริหารจัดการเป็นไปตามนโยบายของสถานศึกษาโดยให้นักเรียนได้รับประโยชน์และทักษะในการดำเนินชีวิตตลอดจนประสบการณ์ที่จะได้นำมาใช้ในปัจจุบันและอนาคต ช่วยประสานงานกับหน่วยงานภายนอกที่จะมาขอความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรม

ดำเนินการชี้แจงเสนอในแนวทางการปฏิบัติให้สอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของการดำเนินกิจกรรม ร่วมกันเสนออนุมัติ ออกคำสั่ง เวียนแจ้ง สาระจากทางโรงเรียน ตามความเหมาะสมกับกิจกรรมตาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ นักเรียนและกลุ่มสนใจ ให้ปฏิบัติในแนวทางที่เป็นบริบทที่ตรงกันนโยบาย เอกลักษณ์ของสถานศึกษา โดยประสานงานให้เกิดกิจกรรมที่เป็นกิจกรรมเพื่อมวลชน ในสภาพการณ์ของประเทศไทย อันมีประชาธิปไตย สถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ด้าน การติดตามประเมินการดำเนินกิจกรรมของทางโรงเรียนจะเกิดจากเชิงปริมาณและคุณภาพของ การร่วมกิจกรรมที่ได้ถูกกำหนดจากผู้บริหาร การดำเนินกิจกรรมที่ประสานงานระหว่างผู้บริหาร และครูผู้รับผิดชอบและนำลงไปสู่ครูนักเรียนตามความเหมาะสมที่ทางโรงเรียนได้ชี้แจงมาให้ ดำเนินงาน สรุปการดำเนินงานแต่ละสัปดาห์ให้ผู้บริหารรับรู้และรับทราบเพื่อหาแนวทางในการ พัฒนาและแก้ไขปัญหาาร่วมกัน

1.2 ปัญหาอุปสรรคการบริหารกิจกรรมโรงเรียน มีรายละเอียด ดังนี้

1.2.1 การอนุมัติการดำเนินกิจกรรมที่หน่วยงานอื่นมาขอความร่วมมือ โรงเรียนยังมีส่วนร่วมน้อย ทำให้นักเรียนไม่มีโอกาสที่จะได้รับการพัฒนาจากหน่วยงานภายนอก

1.2.2 การดำเนินการประสานงานในเรื่องเอกสารมีความล่าช้าเนื่องจาก เอกสารมาถึงงานกิจกรรมโรงเรียนช้าในบางกิจกรรมการดำเนินการก็เลยระยะเวลาที่กำหนดมาแล้ว

1.2.3 ครู ผู้ปกครอง นักเรียน ไม่เข้าใจในประโยชน์ของการเข้าร่วม กิจกรรมของทางโรงเรียน

1.2.4 ครูที่ดูแลรับผิดชอบในคำสั่งไม่สนใจในการดำเนินกิจกรรมเพราะ ขาดการประสานงาน

1.2.5 การสรุปผลและสะท้อนสภาพปัญหาเพื่อหาแนวทางการดำเนินงาน แก้ไข ผู้บริหาร ไม่ได้รับทราบ

1.2.6 ผู้ปกครองไม่เข้าใจและไม่เห็นความสำคัญของการจัดกิจกรรม เนื่องจากไม่มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม

2. งานคณะกรรมการนักเรียน

2.1 สภาพการบริหารงานคณะกรรมการนักเรียน ต้องสอดคล้องกับกลยุทธ์ ของสถานศึกษา ที่ได้มีการกำหนดไว้ในแผนการพัฒนาของสถานศึกษา สิ่งที่จะทำให้สถานศึกษา พัฒนาได้ปัจจัยหลักก็คือตัวผู้เรียนหรือนักเรียน เป็นปัจจัยที่สำคัญจะทำให้การบริหารสถานศึกษา เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ส่งเสริม การเป็นผู้นำตลอดแนวคิดในการทำงานทักษะการใช้ชีวิต แก่นักเรียน การดำเนินกิจกรรมคณะกรรมการนักเรียนที่เน้นตัวของคณะกรรมการนักเรียนเป็น นักเรียนที่มีจิตอาสา ให้มีความชัดเจนมากขึ้น ซึ่งสามารถเชื่อมโยงกับอัตลักษณ์ของทางสถานศึกษา

ที่เน้นกิจกรรมไปสู่ความเป็นเลิศผู้บริหารมีส่วนช่วยส่งเสริมในภาวะผู้นำยังไม่เพียงพอ ในแนวทางการบริหารคณะกรรมการนักเรียนจะมีการคัดตัวแทนนักเรียนจากนักเรียนที่มีความรู้ ความประพฤติที่สุภาพเรียบร้อยมีจิตสาธารณะและสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่เพื่อนนักเรียน เดียวกันได้ เป็นตัวแทนให้แก่นักเรียนได้ มีการปลูกฝังการทำงานให้คำแนะนำและชี้แนะให้เกิด ความเป็นผู้นำที่ดีและต้องการบริหารงานของคณะกรรมการนักเรียนจึงเป็นภาพลักษณ์ ที่สะท้อนว่า นักเรียนทั้งโรงเรียนมีลักษณะใด ในงานคณะกรรมการนักเรียนของทางโรงเรียนจะมีความแตกต่าง จากโรงเรียนอื่นเนื่องจากการบริหารงานนั้นเป็นไปตามบริบทของโรงเรียนซึ่งโรงเรียนเทพดินทร์ วิทยาเขียงใหม่นั้น ไม่เหมาะสมกับการบริหารงานแบบสภานักเรียน เนื่องจากมีการดำเนินงานแบบ ถ่วงดุลอำนาจในการบริหารทั้งฝ่ายสภานักเรียนและฝ่ายค่านสภานักเรียน ทำให้เกิดการที่มีความ ขัดแย้ง ซึ่งไม่ตรงกับทางนโยบายของสถานศึกษาที่เน้นกระบวนการทำงานด้วยกันช่วยเหลือกันเห็น เป้าหมายและแนวทางเดียวกันมองเป้าหมายและมีความคิดเห็นเดียวกัน แสดงความสามัคคี

2.2 ปัญหาอุปสรรคการบริหารงานคณะกรรมการนักเรียน เนื่องจากตัวแทนของ คณะกรรมการนักเรียนยังมีวุฒิภาวะไม่เพียงพอขาดการจัดการบริหารที่ไม่ตรงกับบริบทของ สถานศึกษาเนื่องจากสถานที่ในการดำเนินกิจกรรมหรือประชุมการดำเนินงานหรือการวางแผนใน การบริหารจัดการงานกิจกรรมของทางคณะกรรมการนักเรียนการประสานงานในการเตรียมดำเนิน กิจกรรมของทางคณะกรรมการนักเรียนมีความล่าช้าเนื่องจากโอกาสที่จะดำเนินการประชุมมีน้อย เพราะกิจกรรมบางกิจกรรม เป็นกิจกรรมที่เร่งด่วนเข้ามาขอความอนุเคราะห์ให้ช่วยในการดำเนิน กิจกรรมงบประมาณในการสนับสนุนบางกิจกรรมของคณะกรรมการนักเรียนมีน้อยและบางกิจกรรม งบประมาณไม่มีโดยเฉพาะกิจกรรมที่ทางคณะกรรมการนักเรียนคิดเพื่อสะท้อนสภาพปัญหาที่ ได้รับจากเพื่อนนักเรียนด้วยกันเพราะคณะกรรมการถือเป็นตัวแทนของนักเรียนทั้งโรงเรียน การ สะท้อนสภาพปัญหาจากตัวคณะกรรมการนักเรียนถึงผู้บริหารไม่เชื่อมต่อ ทำให้ผู้บริหารไม่ได้ รับทราบสภาพปัญหาที่แท้จริง

3. งานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

3.1 สภาพการบริหารงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีรูปแบบที่ ได้ทำตามหลักสูตรแกนกลางซึ่งสภาพการบริหารจัดการ งานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนนั้น ประกอบ ด้วย งานกิจกรรมชุมนุมชมรม งานกิจกรรมลูกเสือเนตรนารี งานกิจกรรมนักศึกษา วิชาทหาร สภาพการบริหารจัดการจะเปิดการเรียนการสอนชุมนุมชมรมให้ครูอาจารย์รับผิดชอบ ชุมนุมชมรมนั้น โดยแต่ละชุมนุมชมรมจะแบ่งตามกลุ่มสาระและความถนัดของอาจารย์ที่ปรึกษา ชุมนุมชมรม สภาพการการบริหารกิจกรรมลูกเสือเนตรนารี แบ่งให้ทางครูประจำชั้นแต่ละระดับ รับผิดชอบเช่น ระดับชั้น ประถมศึกษาชั้นปีที่ 1 - 3 ก็ดูแลในสายชั้นของตนเอง และจะมีครูพิเศษที่

ได้รับการผ่านฝึกอบรมผู้กำกับลูกเสือมาช่วยดูแล มาเป็นผู้กำกับกองลูกเสือและรองผู้กำกับกองลูกเสือ สภาพการบริหารงานนักศึกษาวิชาทหารนั้นการบริหารงานจะแยกออกไปจากการบริหารของฝ่ายกิจกรรมโรงเรียน และงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เนื่องจากภาระในการบริหารงานดูแลรับผิดชอบโดยทางฝ่ายการบริหารงานบริการและอาคารสถานที่ของทางโรงเรียนทำให้ไม่ทราบถึงลักษณะการบริหารจัดการงานนักศึกษาวิชาทหาร ลักษณะสภาพการบริหารในด้านการติดต่อสื่อสารหรือ ประสานงานทางครูผู้สอนจะมีการแจ้งให้มารับเอกสารประกอบการเรียนการสอนที่เป็นข้อมูลพื้นฐานที่ระบุถึงการจัดการเรียนการสอนของครูประจำกิจกรรมชุมนุมชมรม และ กิจกรรมนั้นได้รับนโยบายมาจากทางโรงเรียนโดยรูปแบบของเอกสารการประสานงานติดตามจะเป็นรูปแบบที่ทางโรงเรียนได้ออกแบบให้สอดคล้องกับนโยบายและเหมาะสมกับบริบทของสถานสถานศึกษาที่ง่ายต่อการปฏิบัติ ซึ่งลักษณะเอกสารมีมาตั้งแต่ก่อนที่หัวหน้างานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนได้มารับตำแหน่งและเอกสารนั้นจะสะท้อนสภาพปัญหาและการบริหารจัดการงานได้ โดยลักษณะการติดตามวัดผลจะไม่ใช้สื่อที่เป็นระบบทางอินเทอร์เน็ต ดังนั้นสภาพของการบริหารงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนก็จะเป็นไปตามนโยบายของทางสถานศึกษา การปฏิบัติก็ต้องขอความร่วมมือกับทางตัวอาจารย์ผู้สอน จากการติดตามทางด้านเอกสารเพียงอย่างเดียวแต่ยังขาดการแสดงผลงานที่เห็นเป็นรูปธรรมเช่นการแสดงผลงานของทางงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

3.2 ปัญหาอุปสรรคการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

3.2.1 ปัญหาด้านการประสานงานเรื่องเอกสารการติดตามที่ทางกิจกรรมนั้น อาจารย์ให้นักเรียนมาส่งเอกสารและขาดการสอบถามสภาพของปัญหาในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งบางกิจกรรมการสรุปผลทางอาจารย์ให้นักเรียนทำ

3.2.2 ปัญหาการบริหารงานระหว่างครูผู้สอนกับทางนักเรียนละทิ้งการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนทำงานค้างหรือไม่สอนตามกิจกรรมชุมนุมชมรมที่สอนและยังไม่มีมาตรการควบคุมในคุณภาพ

3.2.3 ไม่มีแบบแผนหน่วยการเรียนรู้หรือแผนการจัดการเรียนการสอนในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจึงไม่สามารถติดตามและประเมินได้

3.2.4 การลาของครูผู้สอนทำให้ขาดการสอนแทนและควบคุมดูแลในแต่ละกิจกรรม

3.2.5 ผู้บริหารขาดการช่วยส่งเสริมและขาดการประสานงานกับผู้บริหาร เนื่องจากการสรุปผลการดำเนินงานในแต่ละลำดับให้ไม่ถึงผู้บริหาร

4. งานกิจกรรมกลุ่มสนใจ

4.1 สภาพการบริหารงานกิจกรรมกลุ่มสนใจ สภาพการบริหารกลุ่มสนใจของโรงเรียนเทพดินทร์วิทยาเชียงใหม่ ได้รับนโยบายจากทางโรงเรียนและปฏิบัติตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของโรงเรียน เน้นความรู้และความสามารถพิเศษตามกลุ่มสนใจ 9 กลุ่มที่สามารถนำไปใช้ได้และเกิดผลสัมฤทธิ์ที่เกิดการได้รับรางวัลในการประกวดแข่งขัน กลุ่มสนใจมีการเรียนการสอนและบริหารงานในช่วงเวลา 4 ช่วงคือ ช่วงเวลาเช้าเวลา 0.7.00-08.30 น. ช่วงกลางวันเวลา 12.00-13.00 น. ช่วงเย็นเวลา 16.00-17.00 น. และในวันเสาร์เวลา 08.00 -12.00 น. กลุ่มสนใจ 9 กลุ่ม ประกอบด้วย กลุ่มสนใจโยธาวาทิต กลุ่มสนใจดนตรีพื้นเมือง กลุ่มสนใจนาฏศิลป์ กลุ่มสนใจแอโรบิก กลุ่มสนใจกรีฑา กลุ่มสนใจขับร้องประสานเสียง กลุ่มสนใจฟุตบอล กลุ่มสนใจศิลปะ กลุ่มสนใจนาฏมวยไทย ในการเลือกตัวบุคลากรที่มาดูแลและมาช่วยบริหารงานกลุ่มสนใจจะเลือกความสามารถและตามกลุ่มสาระที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสนใจนั้น ๆ เช่นกลุ่มสาระศิลปะก็จะมี ความเกี่ยวข้องและสามารถสอนได้เช่น กลุ่มสนใจนาฏศิลป์ครูที่ดูแลสำเร็จการศึกษาในสาขานาฏศิลป์ การดำเนินการติดตามจะใช้เอกสารติดตามการดำเนินกิจกรรมจะเป็นโครงการสอน การติดตามในเรื่องสภาพและปัญหาที่พบระหว่างการดำเนินกิจกรรมเพื่อมาดำเนินแก้ไขกับทางผู้บริหาร ดำเนินการด้วยเอกสารสรุปผลเป็นประจำสัปดาห์เพื่อสะท้อนปัญหาที่เกิดขึ้นในการบริหารจัดการงานกิจกรรมกลุ่มสนใจ

4.2 ปัญหาอุปสรรคการบริหารกิจกรรมกลุ่มสนใจ

4.2.1 การป่วยสาขาลาขาดไม่มีการแจ้งให้ทางหัวหน้างานทราบ จึงทำให้การบริหารกิจกรรมนักเรียนกลุ่มสนใจและในส่วนของการเรียนการสอนกลุ่มสนใจไม่สามารถจัดสรรหาบุคลากรและไม่มีแผนการเรียน

4.2.2 การบริหารงานบางกลุ่มสนใจบางกลุ่มยังขาดผู้สอนที่มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนเช่น กลุ่มสนใจแอโรบิก กลุ่มสนใจขับร้องประสานเสียง

4.2.3 นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสนใจมาดำเนินการฝึกซ้อมตามระยะเวลาที่กำหนดไม่ได้

4.2.4 ผู้ปกครองยังไม่เข้าใจในกระบวนการเรียนการสอนกลุ่มสนใจในวันเสาร์

4.2.5 ครูประจำชั้นไม่สนับสนุนการดำเนินกิจกรรมเนื่องจากบางกลุ่มสนใจทำการฝึกซ้อมนอกเวลาจนตัวนักเรียนต้องเข้าห้องเรียนช้า

4.2.6 สถานที่ในการดำเนินกิจกรรมเนื่องจากสถานที่ของทางโรงเรียนไม่เอื้ออำนวย เช่น อาจจะมีกิจกรรมที่เข้าซ้อนจัดงานบริเวณสถานที่ซ้อม

5. งานกิจกรรมประชาสัมพันธ์ สภาพการบริหารงานประชาสัมพันธ์ซึ่งจะเกี่ยวข้องงานส่งข่าวสื่อมวลชนแนวทางปฏิบัติรับหนังสือเวียนแจ้ง หรือ สมุดคำสั่งของโรงเรียนดำเนินการร่างประเด็นเนื้อหาข่าวเพื่อนำไปจัดพิมพ์ข่าวส่งสื่อมวลชนทั้งงานกิจกรรมภายในภายนอกการดำเนินงาน ประมวลภาพกิจกรรมภายใน / ภายนอกแนวทางปฏิบัติตรวจสอบกิจกรรมจากสมุดคำสั่งของโรงเรียนตรวจสอบอุปกรณ์การถ่ายภาพบันทึกภาพด้วยกล้องวิดีโอ นำรูปที่ได้ไปลงเครื่องที่ฝ่ายข้อมูลแล้วไรค์ซีดีส่งให้ฝ่ายประชาสัมพันธ์คัดเลือกภาพและนำไปล้างอัด จัดเก็บภาพไว้ในอัลบั้มพร้อมติดป้ายชื่อกิจกรรม นำเสนอต่อท่านผู้อำนวยการนำภาพเผยแพร่โดยการจัดบอร์ดคัดเลือกภาพส่งข่าวต่อสื่อมวลชน งานจัดเก็บข่าวจากหนังสือพิมพ์แนวทางปฏิบัติสำรวจตรวจสอบข่าวจากหนังสือพิมพ์ประจำวันทุกฉบับ (ทุกวัน) ตัดข่าวของทางโรงเรียนพร้อมกับชื่อหนังสือพิมพ์นำมาติดลงบนกระดาน (กระดานหัวโรงเรียน เก็บรวบรวมเป็นประจำทุกวันทุกวัน โดยเก็บไว้ในแฟ้มของประชาสัมพันธ์งานจัดบอร์ดข่าวสารประจำวันแนวทางปฏิบัติคัดเลือกกิจกรรมในแต่ละวันจัดพิมพ์และนำมาติดบอร์ดหน้าห้องธุรการของโรงเรียนงานจัดส่งวารสารของโรงเรียนแนวทางปฏิบัติงานการจัดทำวารสารคัดเลือกหน่วยงานภายนอก จัดพิมพ์รายชื่อหน่วยงานต่าง ๆ นำวารสารใส่ซองพร้อมติดรายชื่อหน่วยงานต่าง ๆ นำจัดส่งทางไปรษณีย์งานป้อนข้อมูลไฟวิ่งแนวทางปฏิบัติตรวจสอบกิจกรรมต่าง ๆ ของทางโรงเรียนจากผู้ช่วยทุกฝ่าย นำข้อมูลที่ได้จัดพิมพ์ลงในโปรแกรมที่ห้องประชาสัมพันธ์และนำการส่งไปยังบอร์ดไฟวิ่งงานจัดทำวารสารการประชุมคณาจารย์แนวทางปฏิบัติ จัดพิมพ์วารสารการประชุมและข้อหัวข้อวารสารการประชุมจากผู้ช่วยทุกฝ่ายนำมาจัดพิมพ์ให้เรียบร้อยพร้อมทั้งสรุปกิจกรรมประจำเดือนนั้น ๆ และสรุปวารสารการประชุมประจำเดือนที่ผ่านมา นำเสนอต่อทางโรงเรียนทำให้ฝ่ายข้อมูลไรโซกราฟงานบันทึกผลการแข่งขันกิจกรรมต่าง ๆ (ภายในและภายนอก) แนวทางปฏิบัติภายนอกจากผู้ช่วยฝ่ายวิชาการและหัวหน้ากลุ่มสาระทุกกลุ่มสาระ ตรวจสอบผลการแข่งขันทุกอย่างที่ทางโรงเรียนร่วมกิจกรรมทั้งภายในและนำมาเขียนลงในสมุดบันทึกกิจกรรมการแข่งขันต่าง ๆ นำเสนอต่อทางโรงเรียนทุกวันศุกร์เวลาในการติดต่อประสานงาน วันจันทร์ – ศุกร์ เวลา 07.00 – 17.30 น

5.1 ปัญหาอุปสรรคการบริหารงานประชาสัมพันธ์

5.1.1 กิจกรรมตลอดจนโครงการที่ ทางครูอาจารย์รับผิดชอบไม่แจ้งรายละเอียดหรือกำหนดการในการดำเนินกิจกรรมนั้น ๆ จึงไม่ทราบข้อมูลในการลงประชาสัมพันธ์ทั้งเว็บไซต์โรงเรียนวารสารโรงเรียน

5.1.2 เมื่อทางครูอาจารย์นำนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมภายนอกได้รับรางวัลมาหรือเข้าร่วมไม่ส่งผลการแข่งขันเพื่อนำไปประชาสัมพันธ์และไม่บันทึกสรุปผลเพื่อแจ้งทางโรงเรียน

5.1.3 เนื่องจากกิจกรรมบางกิจกรรมพร้อมกันจึงทำให้การติดตามเรื่องการถ่ายภาพเพื่อประชาสัมพันธ์เป็นไปล่าช้าขาดบุคลากรในการประสานงานในการดำเนินติดตามการข้อมูล

ภาพรวมของสภาพการบริหารจัดการงานกิจกรรมนักเรียนของโรงเรียนเทพดินทร์วิทยาเชียงใหม่ ได้แก่ นโยบายที่นำมาบริหารงานกิจกรรมนักเรียนเป็นไปตามสภาพของการบริหารที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์ กลยุทธ์ แผนประจำปีของทางโรงเรียน การบริหารจัดการงานกิจกรรมนักเรียนเป็นการบริหารจัดการตามคำสั่งหรือเวียนแจ้ง การประสานงานระหว่างผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง เป็นไปตามความเหมาะสมของกิจกรรมหรือโครงการ ซึ่งการบริหารจัดการงานกิจกรรมยังต้องมีแนวทางในการพัฒนาแก้ไขในการดำเนินการบริหาร คือ การบริหารในการมีส่วนร่วมที่ให้หน่วยงานภายนอก หรือผู้ปกครอง มีโอกาสในกระบวนการมีส่วนร่วม การประสานงาน ให้ข้อมูลความเข้าใจความสำคัญของการจัดกิจกรรมที่ต้องเป็นไปตามโครงการและแผนงาน การส่งเสริมสนับสนุนในบทบาทหน้าที่ในผู้ที่มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมนักเรียนให้เกิดประสิทธิภาพ การสะท้อนสภาพปัญหาของการดำเนินกิจกรรมนักเรียนไม่ครอบคลุม ที่มีความเกี่ยวข้องในการบริหารจัดการงานกิจกรรม จึงทำให้การบริหารจัดการงานกิจกรรมของทางโรงเรียนเทพดินทร์วิทยาเชียงใหม่ขาดความสมบูรณ์ในกระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อที่จะพัฒนางานกิจกรรมนักเรียนในอนาคต ต่อไป

ตอนที่ 2 แนวทางการบริหารจัดการงานกิจกรรมนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเทพดินทร์วิทยาเชียงใหม่

ผู้วิจัยได้นำแนวทางกระบวนการบริหารงานกิจกรรมแบบมีส่วนร่วมไปทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมายงานกิจกรรมนักเรียนโรงเรียนเทพดินทร์วิทยาเชียงใหม่โดยนำไปใช้ในโครงการวันปฐมนิเทศ และ โครงการวันลอยกระทงและได้สอบถามความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในตอนนีจึงขอเสนอผลการวิจัยเป็น 2 ตอน ย่อย ดังนี้

ตอนที่ 1 แนวทางการบริหารจัดการงานกิจกรรมนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเทพดินทร์วิทยาเชียงใหม่

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้มีส่วนร่วมต่อการบริหารจัดการงานกิจกรรมนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเทพดินทร์วิทยาเชียงใหม่

แนวทางการบริหารจัดการงานกิจกรรมนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเทพ บดินทร์วิทยาเชียงใหม่

กระบวนการบริหารจัดการงานกิจกรรมนักเรียนแบบมีส่วนร่วมในโครงการ
วันปิยมหาราชและโครงการวันลอยกระทง มีขั้นตอนดังนี้

1. ออกหนังสือเชิญในรูปแบบกระบวนการมีส่วนร่วมประกอบด้วยคณะกรรมการ
นักเรียน ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ผู้บริหารที่อยู่ในกระบวนการมีส่วนร่วมในงานกิจกรรมนักเรียน
2. ประชุมการคิดค้นและวิเคราะห์กิจกรรมนักเรียนร่วมกันปฏิบัติการรูปแบบมี
ส่วนร่วมกันในกรอบและทิศทางตาม อัตลักษณ์และบริบทในสถานศึกษา ตามโครงการหรือ
กิจกรรมที่จะดำเนินงานตามแผนประจำปีของทางโรงเรียนหรือกิจกรรมภายนอกที่ขอให้ทาง
โรงเรียนมี ส่วนร่วมให้การดำเนินงานสนับสนุน
3. การแยกกิจกรรมนักเรียนให้มีความเหมาะสมกับสภาพโครงการหรือกิจกรรม
ที่เข้าร่วมและโครงการที่จะสนับสนุน
4. ร่วมร่างกรอบแนวคิดในการจัดกิจกรรมนักเรียนทั้งกิจกรรมภายในสถานศึกษาและ
นอกสถานศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทสถานศึกษา ยุทธศาสตร์ เอกลักษณ์ นโยบายในสถานศึกษา

2.1 การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม

แนวทางการบริหารจัดการงานกิจกรรมนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของทางโรงเรียน เทพบดินทร์วิทยาเชียงใหม่

1. ร่วมคิด กระบวนการร่วมคิดงานกิจกรรมนักเรียน ประกอบด้วย ครู นักเรียน
ผู้ปกครอง ผู้บริหาร ร่วมสะท้อนปัญหาวิเคราะห์ร่วมกัน ในแนวทางที่ไม่ใช่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งคิดซึ่ง
มาจากพื้นฐานที่เชื่อมั่นว่าทุกคนในส่วนงานกิจกรรมนักเรียนมีความสามารถเต็มศักยภาพในการ
ร่วมคิด ขั้นตอนกระบวนการร่วมคิดจะต้องมาจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในงานกิจกรรมนักเรียนของ
ทางโรงเรียน ในการหาแนวทางคิดร่วมกันทั้งนำเอาผลการจัดกิจกรรมที่ได้ดำเนินมาประกอบการ
ร่วมคิดและกิจกรรมที่จะเกิดขึ้นมาใหม่หรือจาก โครงการที่เคยร่วมกิจกรรมจากภายนอก
สถานศึกษาในการสนทนาร่วมคิด กำหนดทิศทางการบริหารในงานกิจกรรมนักเรียนให้เป็นไปตาม
วัตถุประสงค์ในรูปแบบของการประชุมระดมความคิดเพื่อเตรียมความพร้อมในการดำเนินกิจกรรม
หรือสร้างกิจกรรมขึ้นมาใหม่เพื่อสอดคล้องกับนโยบายและแผนประจำปีของโรงเรียนโดยมี
ส่วนร่วมในการคิดสร้างสรรค์กิจกรรมนักเรียนร่วมกัน โดยสอดคล้องกับข้อมูลของหัวหน้างาน
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนดังนี้

“...การร่วมคิดนั้นมันเป็นการคิดที่สะท้อนสภาพปัญหาด้วยกัน ที่ทุกคนต้องเข้าใจร่วมกันทั้งกายวาจาใจ มันคือการนำเอาความรู้หรือประสบการณ์ต่าง ๆ มาประกอบร่วมคิด เช่น การร่วมกิจกรรมกับหน่วยงานภายนอก การเคยทำมาเมื่อปีการศึกษาที่แล้ว เป็นต้น การร่วมคิดมันจึงเป็นการเสนอทัศนคติข้อเสนอแนะต่อ โครงการหรือกิจกรรมที่กำลังจะทำ โดยต้องยึดที่ เป้าหมาย วัตถุประสงค์ ยุทธศาสตร์ เอกลักษ์ณ์ นโยบาย ด้วยการร่วมคิดหาหน้เพื่อหาข้อสรุปของกิจกรรมที่จะเกิดขึ้น ผู้มีส่วนร่วมคิดต้องมีข้อมูลในการประชุมร่วมคิด เช่น ข้อมูลตนเอง ข้อมูลจากบุคคลอื่น ข้อมูลทางวิชาการ เพื่อมาประกอบการร่วมคิดจนเกิดข้อถกเถียงหา หนทางข้อตกลงในบริบทของการบริหารจัดการงานกิจกรรมนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของทาง โรงเรียนเรา...” (หัวหน้างานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน, สัมภาษณ์, วันที่ 28 ตุลาคม 2561)

2. ร่วมวางแผน งานกิจกรรมนักเรียนนำสิ่งที่เกิดจากกระบวนการร่วมคิดมากำหนดแผนร่วมกันด้วยการแสวงหาทรัพยากรทุกภาคส่วน เป็นขั้นตอนที่ผู้ร่วมกระบวนการร่วมคิดมา ร่วมกันสร้างแผนจากหลายภาคส่วน ทั้ง ครูผู้ปกครอง นักเรียน ผู้บริหาร การจัดการบริหารงานที่มีการร่วมคิดทุกภาคส่วนทำให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของงานร่วมกัน จนเกิดความเข้าใจเต็มใจที่จะเข้ามา มีส่วนร่วมในขั้นตอนต่อไป ซึ่งมีแนวการปฏิบัติดังนี้ ครูต้องเสนอแลกเปลี่ยนความคิดเห็น กำหนด เป้าหมายวัตถุประสงค์ แผนดำเนินกิจกรรม ร่วมกันทั้งครู นักเรียน ผู้ปกครอง ผู้บริหาร มาดำเนิน กิจกรรมรูปแบบของกิจกรรมนักเรียนในแต่ละ โครงการหรืองาน ออกกำหนดการในการดำเนิน กิจกรรมร่วมกัน ออกคำสั่งให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถของบุคลากรที่เกี่ยวข้องในกิจกรรม นักเรียนนั้น ๆ เพื่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกันโดยสอดคล้องกับข้อมูลของหัวหน้างานกิจกรรมกลุ่ม สนใจผู้เรียนดังนี้

“...กระบวนการมีส่วนร่วมกันวางแผนในการบริหารจัดการงานกิจกรรม นักเรียนของโรงเรียนนั้นต้อง อยู่ในวัตถุประสงค์ที่อยู่โครงการกิจกรรม ซึ่งทุกคนต้อง หาแนววิธีการว่าจะดำเนินการอย่างไรวิเคราะห์สภาพปัญหาและร่วมวางแผนให้ เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมนักเรียนการร่วมวางแผนเป็นกระบวนการเพื่อเตรียมตัวใน การจะพบกับความกับปัญหาที่อันจะเกิดขึ้น เป็นการร่วมกันหาข้อกำหนดป้องกัน ปัญหาล่วงหน้าการร่วมกัน การวางแผนจะต้องกำหนดวิธีการอย่างชัดเจนจะต้องอาศัย การมีส่วนร่วมของบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องในงานกิจกรรมนักเรียนให้ทุกคนที่มีส่วน เกี่ยวข้องในกิจกรรมนักเรียน ยอมรับ เช่น การวางแผนช่วยกันร่างคำสั่ง หรือ ออก กำหนดการด้วยกัน หาแนวทางในการปฏิบัติที่จะดีจะเข้าใจทุกภาคส่วนมากที่สุด...” (หัวหน้างานกิจกรรมกลุ่มสนใจผู้เรียน, สัมภาษณ์, วันที่ 2 พฤศจิกายน 2561)

3. **ร่วมดำเนินการ** กระบวนการร่วมดำเนินการ คือการที่ ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ร่วมลงมือปฏิบัติทำร่วมกัน เป็นการนำแผนที่ได้ไปทำร่วมกันในรูปแบบการแบ่งงานตามความรับผิดชอบที่ได้วางแผนไว้ ขั้นตอนการดำเนินการร่วมกันบ่งบอกถึงบทบาทหน้าที่ที่ผู้มีส่วนร่วมได้อย่างชัดเจนแสดงให้เห็นถึงการมีส่วนร่วมของบุคคลและเป็นกลุ่มบุคคลที่ร่วมกันดำเนินการ ซึ่งในการร่วมจัดดำเนินการในกลุ่มก็จะต้องมีความแตกต่างกันเช่นกลุ่มนักเรียน กลุ่มผู้ปกครอง ผู้ปกครอง ผู้บริหาร ดำเนินกิจกรรมร่วมมือทุกฝ่ายและมีการสนับสนุนให้ด้วยทั่วถึง และเห็นความสำคัญของกิจกรรมในแนวทางการปฏิบัตินั้นจะต้องดำเนินการแผนทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องการจัดกิจกรรมนักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนกิจกรรมให้เป็นไปตามการวางแผนและแสดงศักยภาพของผู้ดำเนินงานให้เต็มที่โดยสอดคล้องข้อมูลของผู้ช่วยฝ่ายกิจกรรมของทางโรงเรียนดังนี้

“...การร่วมการดำเนินการของทางกิจกรรมโรงเรียนมันคือกระบวนการช่วยกันลงมือทำตามแผนที่วางไว้ ตามบทบาทหน้าที่ของตนอย่างชัดเจนที่รู้เข้าใจทำได้ มันต้องประกอบด้วย ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ได้ลงมือทำโดยให้ความช่วยเหลือสนับสนุนร่วมกันบนพื้นฐานในการดำเนินงานตามแบบแผนที่มีความแนวทางปฏิบัติการตามคำสั่งของทางกิจกรรมนักเรียนที่วางแผนร่วมกันให้บรรลุถึงเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้เป็นการช่วยกันลงมือทำที่แสดงพลังความสามัคคี ในบรรยากาศที่มีความรักในกิจกรรมที่ทำร่วมกันและต้องมีความเข้าใจในคำสั่งหน้าที่ของตนเองเป็นอย่างดีและต้องมีความรับผิดชอบด้วย...” (ผู้ช่วยฝ่ายกิจกรรม, สัมภาษณ์, วันที่ 2 พฤศจิกายน 2561)

4. **ร่วมประเมิน** ในการร่วมกันประเมินผลและติดตาม งานร่วมกันเพื่อคิดและพัฒนาปรับปรุงข้อเสียข้อบกพร่อง มีการร่วมการประเมินในเชิงปริมาณ และคุณภาพ ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ผู้บริหาร สะท้อนสภาพปัญหาที่พบในรูปแบบของแบบสอบถาม การประชุมการประเมินผลและสรุปการจัดกิจกรรม เพื่อสะท้อนปัญหา หาแนวทางการแก้ไขปรับปรุงในการจัดกิจกรรมในครั้งต่อไป และ มีการจัดกิจกรรมที่นำผลของงานทุกฝ่ายที่มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมตามโครงการและแผนของงานกิจกรรมนักเรียน โดยทางผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมิน การประเมินจึงประเมินผลการมีส่วนร่วมของผู้ร่วมงานและผู้สนับสนุนในการดำเนินงานกิจกรรมนักเรียน โดยสอดคล้องกับข้อมูลของครูผู้ดูแลกิจกรรมนักเรียนกลุ่มสนใจในภูมิภาคไทยดังนี้

“...การร่วมการประเมิน เป็นกระบวนการร่วมกันเพื่อหาข้อปรับปรุงพัฒนาในกระบวนการจัดการ ขั้นตอนนี้ต้องมีการประชุมการแสดงความคิดเห็น มีการประเมินความพึงพอใจ การเปรียบเทียบผลการดำเนินงานในเชิงปริมาณคุณภาพของการสรุปโครงการ การนำเอาข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง มาประกอบการตัดสินใจคุณภาพ

ประสิทธิภาพ ว่า มีการพัฒนาขึ้น หรือ ต้องปรับปรุงร่วมกันทุกฝ่าย โดยมีขั้นตอนดังนี้
 ตอนแรกต้องมีการร่วมประชุมในกรอบเนื้อหาประเด็น ให้เป็นตามวัตถุประสงค์ การ
 ประเมินมีประ โยชน์ ทำให้ถึงต้องมีการประเมิน ซึ่งการร่วมการประเมินจะเกิดขึ้นกับ
 บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องในงานกิจกรรมนักเรียนทุกคน ในการประชุมอาจจะมีการ
 สัมภาษณ์ เจ้าของกิจกรรม เจ้าของโครงการ ผู้ปกครองที่ร่วมกิจกรรม ขั้นตอนที่สอง
 เราอาจจะนำเอาผลการประเมินสรุปโครงการงานกิจกรรมมาเป็นเกณฑ์ ในการประเมิน
 เปรียบเทียบขั้นตอนที่สาม มันต้องสรุปผลการจัดกิจกรรมนักเรียน ในรูปแบบเล่มสรุป
 โครงการ การทำวิทัศน์ประมวลภาพในการจัดกิจกรรมนักเรียน การประชาสัมพันธ์
 ทางหน้าเวปไซด์ การสรุปข้อเสนอแนะในการดำเนินกิจกรรมลงในสรุปโครงการด้วย
 เพื่อเก็บไว้ศึกษาพัฒนาในกิจกรรมครั้งหน้า...” (ครูผู้ดูแลฝ่ายกิจกรรมนาฏมวยไทย,
 สัมภาษณ์, วันที่ 4 พฤศจิกายน 2561)

5. ร่วมได้รับผลประโยชน์ งานกิจกรรมนักเรียนเป็นการร่วมกันได้รับผลประโยชน์ทาง
 รูปธรรมที่ต้องเกิดผลจากการจัดกิจกรรมนักเรียน และมีผลประโยชน์ทางอ้อมแต่มีความสำคัญนั้น
 เกิดขึ้นจาก ร่วมกันชื่นชมยินดีในผลงานที่เกิดจากกระบวนการมีส่วนร่วม การร่วมคิด ร่วมวางแผน
 ร่วมดำเนินกิจกรรม ร่วมการประเมิน ซึ่งนำไปสู่ความสัมพันธ์ที่ดีสมานฉันท์และเอื้ออาทรซึ่งกัน
 และกันจากการได้ช่วยเหลือกัน มีทั้งการกระตุ้นในเรื่องความสามัคคีการรวมพลัง ลดความขัดแย้งใน
 องค์กร มีความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ทุกคนจึงเห็นถึงความสำคัญของตนเองและส่วนรวม
 ผลประโยชน์ต่อสถานศึกษา ย่อมเกิดการยอมรับ การเชื่อถือ ผู้บริหารเป็นผู้ที่ได้เปิดโอกาสให้เกิด
 กระบวนการทำงานที่รับผิดชอบของครู นักเรียน ผู้ปกครอง แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการ
 ช่วยเหลือส่งเสริมสนับสนุนกระบวนการบริหารจัดการกิจกรรมนักเรียน การประสานงานติดต่อ
 ติดตาม ที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น นำพาสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จอันพร้อมเพียงกันอย่างร่วมกัน
 อย่างเข้มแข็ง และ พัฒนาที่ยั่งยืนอย่างถูกต้องสมบูรณ์เข้าใจร่วมกันโดยสอดคล้องกับข้อมูลของ
 หัวหน้างาน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนดังนี้

“...การร่วมกันได้รับผลประโยชน์นั้นมันจะเกิดกับตัวนักเรียนและ โรงเรียน
 แน่นนอน ผู้ปกครองก็ได้รับชื่อเสียงความชื่นชมที่นักเรียนได้ร่วมกิจกรรม ประโยชน์ที่
 ได้รับอีกคือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมทุกคน ไม่ว่าจะเป็นทาง
 โรงเรียนที่ได้ตอบ โจทย์ตามนโยบาย ที่ส่งเสริมกิจกรรมในการพัฒนาผู้เรียนให้เต็ม
 ศักยภาพ ทางด้านตัวครูผู้สอนได้พัฒนากระบวนการจัดกิจกรรมให้นักเรียนพัฒนาตาม
 กระบวนการดำเนินการที่สอดคล้องไว้ในกิจกรรมนักเรียน ทางด้านนักเรียนที่มีส่วน
 ร่วมได้ฝึกทักษะ กระบวนการได้ประสบการณ์ คำชมเชย ผู้ปกครองได้มีส่วนรับ

ผลประโยชน์ในการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมที่ได้ช่วยสนับสนุนการจัดกิจกรรม ผู้ที่มีส่วนร่วมทั้งหมดก็จะได้รับ วุฒิบัตร หนังสือขอบคุณ รางวัลและยัง ร่วมรับผลงานที่ภาคภูมิใจร่วมกัน แสดงถึงความสามัคคีการรวมพลัง ชื่อเสียงความภาคภูมิใจร่วมกัน มันจะนำพาโรงเรียนไปสู่ความสำเร็จพร้อมกันด้วยกัน...” (หัวหน้างานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน, สัมภาษณ์, วันที่ 28 ตุลาคม 2561)

เปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้มีส่วนร่วมต่อการบริหารจัดการงานกิจกรรมนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเทพดินทร์วิทยาเชียงใหม่

ตารางที่ 4.1 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายกับงานกิจกรรมนักเรียนของโรงเรียนเทพดินทร์วิทยาเชียงใหม่ในกิจกรรมนักเรียน ก่อน-หลังการใช้กระบวนการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนของโรงเรียนเทพดินทร์วิทยาเชียงใหม่แบบมีส่วนร่วม

ลำดับ ที่	กระบวนการ มีส่วนร่วม	ความพึงพอใจก่อนกระบวนการ มีส่วนร่วม			ความพึงพอใจหลังกระบวนการ มีส่วนร่วม		
		$\bar{x}$	S.D.	ระดับความ พึงพอใจ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความ พึงพอใจ
1	การร่วมความคิด	1.33	0.70	น้อย	4.41	0.76	มาก
2	การร่วมกันวางแผน	1.51	0.86	น้อย	4.32	0.80	มาก
3	การร่วมดำเนินการ	1.32	0.64	น้อย	4.43	0.72	มาก
4	การร่วมประเมินผล	1.41	0.76	น้อย	4.35	0.75	มาก
5	การได้รับผลประโยชน์ ร่วมกัน	1.61	0.91	น้อย	4.36	0.77	มาก
รวม		1.43	0.10	น้อย	4.37	0.03	มาก

จากตารางที่ 4.1 เปรียบเทียบ ผลความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายกับงานกิจกรรมนักเรียนของโรงเรียนเทพดินทร์วิทยาเชียงใหม่ ในการบริหารจัดการงานกิจกรรมนักเรียน ก่อนและหลัง การนำกระบวนการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเทพดินทร์วิทยาเชียงใหม่

มาดำเนินการใช้ พบว่า ผลความพึงพอใจก่อนกระบวนการมีส่วนร่วมเมื่อพิจารณาพบว่าค่าเฉลี่ยมีค่าน้อยคือ มีระดับความพึงพอใจที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{x} = 1.43$) ซึ่งผล ผลความพึงพอใจหลังกระบวนการมีส่วนร่วมพบว่าค่าเฉลี่ยมีมากกว่าผลความพึงพอใจก่อนการมีส่วนร่วม คือ มีระดับความพึงพอใจที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{x} = 4.37$)

ตารางที่ 4.2 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของคณะกรรมการนักเรียนฝ่ายกิจกรรมนักเรียน ก่อน-หลังการใช้กระบวนการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนของโรงเรียนเทพดินทร์วิทยาเชียงใหม่แบบมีส่วนร่วม

ลำดับ ที่	กระบวนการ มีส่วนร่วม	ความพึงพอใจก่อนกระบวนการ การมีส่วนร่วม			ความพึงพอใจหลังกระบวนการ การมีส่วนร่วม		
		$\bar{x}$	S.D.	ระดับความ พึงพอใจ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความ พึงพอใจ
1	การร่วมความคิด	1.24	0.43	น้อย	4.29	0.55	มาก
2	การร่วมกันวางแผน	1.42	0.82	น้อย	4.24	0.78	มาก
3	การร่วมดำเนินการ	1.26	0.55	น้อย	4.50	0.64	มาก
4	การร่วมประเมินผล	1.37	0.81	น้อย	4.39	0.74	มาก
5	การได้รับ ผลประโยชน์ร่วมกัน	1.53	0.88	น้อย	4.29	0.79	มาก
	รวม	1.36	0.18	น้อย	4.34	0.06	มาก

จากตารางที่ 4.2 เปรียบเทียบผลความพึงพอใจของคณะกรรมการนักเรียนฝ่ายกิจกรรมนักเรียน ก่อนและหลัง การนำกระบวนการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเทพดินทร์วิทยาเชียงใหม่ มาดำเนินการใช้ พบว่า ผลความพึงพอใจก่อนกระบวนการมีส่วนร่วมเมื่อพิจารณาพบว่าค่าเฉลี่ยมีค่าน้อยคือ มีระดับความพึงพอใจที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{x} = 1.36$) ซึ่งผลความพึงพอใจหลังกระบวนการมีส่วนร่วม พบว่า ค่าเฉลี่ยมีมากกว่าผลความพึงพอใจก่อนการมีส่วนร่วม คือ มีระดับความพึงพอใจที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{x} = 4.34$)

ตารางที่ 4.3 การเปรียบเทียบความพึงพอใจผู้ปกครองที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจกรรมนักเรียน
ก่อน-หลังการใช้กระบวนการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนของโรงเรียนเทพดินทร์
วิทยาเชียงใหม่แบบมีส่วนร่วม

ลำดับ ที่	กระบวนการ มีส่วนร่วม	ความพึงพอใจก่อนกระบวนการ การมีส่วนร่วม			ความพึงพอใจหลังกระบวนการ การมีส่วนร่วม		
		$\bar{x}$	S.D.	ระดับความ พึงพอใจ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความ พึงพอใจ
1	การร่วมความคิด	1.50	0.97	น้อย	4.37	0.74	มาก
2	การร่วมกันวางแผน	1.47	0.85	น้อย	4.34	0.84	มาก
3	การร่วมดำเนินการ	1.47	0.79	น้อย	4.42	0.75	มาก
4	การร่วมประเมินผล	1.53	0.82	น้อย	4.29	0.79	มาก
5	การได้รับ ผลประโยชน์ร่วมกัน	1.68	0.86	น้อย	4.37	0.78	มาก
รวม		1.53	0.06	น้อย	4.36	0.03	มาก

จากตารางที่ 4.3 เปรียบเทียบ ผลความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจกรรมนักเรียน ก่อนและหลัง การนำกระบวนการแบบมีส่วนร่วมของ โรงเรียนเทพดินทร์ วิทยาเชียงใหม่มาดำเนินการใช้ พบว่า ผลความพึงพอใจก่อนกระบวนการมีส่วนร่วมเมื่อพิจารณา พบว่าค่าเฉลี่ยมีค่าน้อยคือ มีระดับความพึงพอใจที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{x} = 1.53$) ซึ่งผล ผลความ พึงพอใจหลังกระบวนการมีส่วนร่วมพบว่าค่าเฉลี่ยมีมากกว่าผลความพึงพอใจก่อนการมีส่วนร่วม คือ มีระดับความพึงพอใจที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{x} = 4.36$)

ตารางที่ 4.4 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจกรรมนักเรียน ก่อน-หลัง
การใช้กระบวนการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนของโรงเรียนเทพดินทร์วิทยา
เชียงใหม่แบบมีส่วนร่วม

ลำดับ ที่	กระบวนการ มีส่วนร่วม	ความพึงพอใจก่อนกระบวนการ การมีส่วนร่วม			ความพึงพอใจหลังกระบวนการ การมีส่วนร่วม		
		$\bar{x}$	S.D.	ระดับความ พึงพอใจ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความ พึงพอใจ
1	การร่วมความคิด	1.16	0.36	น้อย	4.74	0.55	มาก
2	การร่วมกันวางแผน	1.74	0.91	น้อย	4.42	0.75	มาก
3	การร่วมดำเนินการ	1.11	0.31	น้อย	4.32	0.80	มาก
4	การร่วมประเมินผล	1.26	0.44	น้อย	4.37	0.67	มาก
5	การได้รับ ผลประโยชน์ร่วมกัน	1.63	1.04	น้อย	4.47	0.68	มาก
รวม		1.38	0.30	น้อย	4.46	0.09	มาก

จากตารางที่ 4.4 เปรียบเทียบ ผลความพึงพอใจของครูที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจกรรม
นักเรียน ก่อนและหลัง การนำกระบวนการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเทพดินทร์วิทยาเชียงใหม่
มาดำเนินการใช้ พบว่า ผลความพึงพอใจก่อนกระบวนการมีส่วนร่วมเมื่อพิจารณาพบว่า ค่าเฉลี่ย
มีค่าน้อยคือ มีระดับความพึงพอใจที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{x} = 1.38$) ซึ่งผล ผลความพึงพอใจหลัง
กระบวนการมีส่วนร่วมพบว่าค่าเฉลี่ยมีมากกว่าผลความพึงพอใจก่อนการมีส่วนร่วม คือ มีระดับ
ความพึงพอใจที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{x} = 4.46$)

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเทพดินทร์วิทยาเชียงใหม่ และศึกษาแนวทางการบริหารกิจกรรมนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเทพดินทร์วิทยาเชียงใหม่ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนของโรงเรียนเทพดินทร์วิทยาเชียงใหม่

5 งาน

1.1 การบริหารงานกิจกรรมโรงเรียน การบริหารจัดการงานกิจกรรมของทางโรงเรียนเป็นการบริหารจัดการที่ดำเนินการตามนโยบายและจุดเน้นของสถานศึกษา การรับนโยบายจากผู้บริหารจากการเสนอการจัดกิจกรรมที่เป็นไปตามแผนงานตามโครงการประจำปีของโรงเรียน และเป็นกิจกรรมโรงเรียนที่ไม่อยู่ในแผนโครงการประจำปี นั่นคือ กิจกรรมที่มีการประสานมาจากหน่วยงานภายนอกให้ร่วมกันดำเนินกิจกรรมกับสถานศึกษา การดำเนินกิจกรรมโรงเรียนมักจะมีปัญหาในเรื่องการจัดกิจกรรมที่อาจมีการจัดพร้อมกันจึงต้องยกเลิกกิจกรรมและ เลือกปฏิบัติตามแผนงานโครงการของโรงเรียนให้เรียบร้อยก่อน ในการกำหนดหรือรูปแบบการบริหารจัดการงานกิจกรรมโรงเรียนจะขึ้นอยู่กับการอนุมัติสั่งการ จากผู้บริหารสถานศึกษาโดยหัวหน้างานเป็นสื่อกลางในการบันทึกเสนอให้ผู้บริหารสถานศึกษาแสดงความคิดเห็นและออกแบบรูปแบบของการร่วมกิจกรรม การดำเนินการประชุมเพื่อวางแผนในการดำเนินกิจกรรมงานกิจกรรมโรงเรียนมีหน้าที่ออกคำสั่งตามการอนุมัติของผู้บริหาร การบริหารกิจกรรมโรงเรียน จึงเป็นการบริหารระหว่างผู้บริหารที่เป็น ตัวกำหนดแนวทางและทางหัวหน้างานรับและนำไปสู่การปฏิบัติสั่งการให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้ดำเนินกิจกรรมการออกคำสั่งการปฏิบัติกิจกรรมบุคลากรที่มีส่วนในการแต่งตั้งไม่ปฏิบัติตามหรือมีความล่าช้าขาดการประสานงานกับทางเจ้าของกิจกรรมโครงการจึงทำให้การดำเนินกิจกรรมเป็นไปไม่เรียบร้อยภาระงานต่าง ๆ เจ้าของกิจกรรมโครงการก็ต้อง

รับผิดชอบด้วยตนเองจึงทำให้งานมักมีปัญหาและได้รับการเสนอแนะจากทางโรงเรียนในการปฏิบัติงานอยู่เสมอ

1.2.การบริหารกิจกรรมกลุ่มสนใจ การบริหารจัดการกลุ่มสนใจ ทางโรงเรียนเทพดินทร์วิทยาเชียงใหม่ได้นำรูปแบบมาจากโรงเรียนในประเทศญี่ปุ่นที่มีการเรียนการสอนตามความสนใจของนักเรียนแบ่งตามความรู้ความสามารถของครูผู้สอน ซึ่งทางโรงเรียนเทพดินทร์วิทยาเชียงใหม่ดำเนินการเรียนการสอนทั้งหมด 10 กลุ่มสนใจ ได้แก่ กิจกรรมกลุ่มสนใจโยธวาทิต กิจกรรมกลุ่มสนใจนาฏศิลป์ กิจกรรมกลุ่มสนใจดนตรีพื้นเมือง กิจกรรมกลุ่มสนใจศิลปะ กิจกรรมกลุ่มสนใจนาฏมวยไทย กิจกรรมกลุ่มสนใจแอโรบิค กิจกรรมกลุ่มสนใจฟุตบอล กิจกรรมกลุ่มสนใจบาสเก็ตบอล กิจกรรมกลุ่มสนใจกรีฑา กิจกรรมกลุ่มสนใจขับร้องประสานเสียง การบริหารจัดการงานกลุ่มสนใจเป็นการรับนโยบายมาจากทางโรงเรียน โดยทางหัวหน้างานกลุ่มสนใจเป็นผู้รับนโยบายจากทางโรงเรียนมา ชี้แจง แนวทางการปฏิบัติ โดยสอนและฝึกซ้อมที่มีแผนการปฏิบัติการสอนที่เหมาะสมกับช่วงวัยของนักเรียน แผนการร่วมกิจกรรมทั้งในสถานศึกษา และร่วมกับหน่วยงานภายนอก การสอนและจัดกิจกรรมกลุ่มสนใจจึงต้องมีนักเรียนที่เข้าร่วมในทุกระดับชั้นเรียน โดยมีตารางการฝึกซ้อม 4 ช่วงเวลาคือ ในเวลาตอนเช้า เวลา 07.00-08.30 น. ในตอนพักกลางวันเวลา 12.10 -13.00 น. ในตอนเย็นเวลา 14.40-16.00 น. และในวันเสาร์ เวลา 08.00 –12.00 น. สภาพการบริหารจัดการกลุ่มสนใจจึงเกิดจากการรับนโยบายจากสถานศึกษา หัวหน้างานและตัวผู้สอน แต่ยังขาดการติดตามการประเมินผล กระบวนการทำงานของกลุ่มสนใจทั้ง 10 กลุ่มสนใจ ให้รับนโยบายจากทางสถานศึกษายังไม่ตอบสนองหรือบางกลุ่มสนใจประสิทธิภาพคุณภาพและยังไม่พร้อมที่จะเข้าร่วมกิจกรรมกับหน่วยงานภายนอกได้ อันเนื่องมาจากทางบุคลากรที่ทำการสอนมีความสามารถไม่ตรงกับกลุ่มสนใจที่สอน ยังมีบุคลากรที่มีภาระในการรับผิดชอบฝ่ายงานต่าง ๆ ในสถานศึกษามากจนดำเนินการฝึกซ้อมดำเนินการบริหารกลุ่มสนใจได้อย่างไม่เต็มที่ ตลอดจนการสอนและการฝึกซ้อมตรงกับกิจกรรมตามแผนงานโรงเรียนจึงไม่สามารถสอนได้ การประสานงานเรื่องแนวปฏิบัติในการร่วมกิจกรรมกลุ่มสนใจระหว่างผู้ปกครองยังขาดความเข้าใจและยังไม่ได้รับการส่งเสริมจากผู้ปกครอง นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสนใจเข้าร่วมได้น้อยลงเนื่องจากทางครูประจำชั้นหรือครูผู้สอนท่านอื่นขอให้ร่วมกิจกรรมนั้นจึงขาดความต่อเนื่องในการพัฒนาด้านการฝึกซ้อม

1.3 การบริหารกิจกรรมคณะกรรมการนักเรียน การบริหารจัดการคณะกรรมการนักเรียนเป็นการบริหารที่รับแนวทางการปฏิบัติจากทางสถานศึกษาและมีหน้าที่ปฏิบัติตามคำสั่งของสถานศึกษาในการช่วยเหลือกิจกรรมที่เป็นกิจกรรมของทางโรงเรียนและกิจกรรมจากหน่วยงานภายนอก ซึ่งเป็นกิจกรรมที่นำตัวแทนนักเรียนของโรงเรียนเทพดินทร์วิทยา

เชียงใหม่ ในการร่วมกิจกรรมต่าง ๆ โดยรูปแบบการบริหารจัดการจะแตกต่างกับสถานศึกษาอื่นที่เป็นในรูปแบบของสถานักเรียน ซึ่งไม่เหมาะกับบริบท นโยบาย สภาพของสถานศึกษาที่ไม่เน้นการแบ่งแยกหรือเน้นความคิดเห็นของแต่ละฝ่ายอย่างการบริหารแบบสถานักเรียนที่มีฝ่ายค้ำและฝ่ายสลาซึ่งเป็นการชี้ในเรื่องของแนวทางที่ปฏิบัติเป็นสองทางอันนำไปสู่ความขัดแย้งในสถานศึกษา ดังนั้น การบริหารจัดการในรูปแบบสภาพจึงไม่เหมาะสมเนื่องจากทางโรงเรียนเทพคินทรวิทยาเชียงใหม่มุ่งเน้นในเรื่องการทำงานที่เป็นทีมและมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน การคัดสรร นักเรียนที่จะเป็นผู้แทนนักเรียนที่มาจากการคัดเลือก ของหัวหน้างานคณะกรรมการนักเรียนที่เป็นครูที่รับผิดชอบงานและครูประจำชั้น จากนั้นก็มีการเลือกตั้งประธานนักเรียน การบริหารจัดการจะเป็นการประสานงานระหว่างหัวหน้างานคณะกรรมการนักเรียนกับคณะกรรมการนักเรียน จากสภาพการบริหารจัดการงานคณะกรรมการนักเรียนยังขาดการส่งเสริมในความเป็นผู้นำหรือผู้แทนนักเรียนในการช่วยให้มีส่วนร่วมในการคิดการวางแผนการเสนอแนวคิด การสะท้อนสภาพปัญหาที่มาจากนักเรียนนำไปสู่ผู้บริหาร คณะครูอาจารย์ที่เกี่ยวข้องการทำงานในสภาพปัจจุบันจึงเป็นการขอความช่วยเหลือในการดำเนินกิจกรรมพร้อมกับคณะครูในโรงเรียน กิจกรรมที่รับนโยบายมาโดยตรงและได้รับการวางแผนมาจากหัวหน้างาน กิจกรรมของคณะกรรมการนักเรียนที่เน้นการมีจิตสาธารณะที่ช่วยเหลือและดูแลการเข้าแถวเคารพธงชาติ การรับนักเรียนเล็กเข้าโรงเรียนจากประตูโรงเรียน กระบวนการบริหารจัดการจึงเป็นเพียงการให้ความช่วยเหลือมากกว่าการสร้างความเป็นผู้นำผู้ตามและกระบวนการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ

1.4 การบริหารจัดการงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การบริหารจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของทางโรงเรียนเทพคินทรวิทยาเชียงใหม่ ยึดตามหลักสูตรแกนกลางสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ประกอบด้วย กิจกรรมชุมนุมชมรม กิจกรรมลูกเสือเนตรนารี ส่วนกิจกรรม เน้นแนว จะมีการบริหารจัดการกับสายงานของทางฝ่ายวิชาการของโรงเรียน กิจกรรมนักศึกษาวิชาทหาร จะมีการบริหารจัดการกับสายงานของฝ่ายบริการและอาคารสถานที่ของทางโรงเรียน การจัดการบริหารงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จะเป็นกิจกรรมนักเรียนที่รับนโยบายมาจากทางโรงเรียนและมีแนวการปฏิบัติที่เป็นเอกสารประกอบการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน ทางครูผู้สอนจะแบ่งตามความรู้ความสามารถตามความถนัดของผู้สอนซึ่งในระดับประถมศึกษาศึกษาปีที่ 1 ถึง 6 จะเรียกกิจกรรมนี้ว่ากิจกรรม ชุมนุม และในระดับชั้นประถมศึกษา 1-3 จะเรียนชุมนุมที่เรียนในห้องเรียนซึ่งครูประจำชั้นจะเป็นคนดำเนินกิจกรรมทั้งหมด ส่วนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 จะมีการเลือกชุมนุมตามความสนใจตามความสามารถของตัวผู้เรียน ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง 6 จะเรียกกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนนี้ว่า กิจกรรมชมรม ซึ่งแนวทาง

ในการบริหารจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมเป็นเช่นเดียวกับกิจกรรมชมรม โดยมีการเรียนการสอนในวันพฤหัสบดี ในช่วงเวลา 13.50 - 15.40 น. การบริหารจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในกิจกรรมชุมนุมชมรมของทางโรงเรียนเทพดินทร์วิทยาเชียงใหม่ยังขาดการติดตามงานประเมินผลงานหรือกิจกรรมชุมนุมชมรมที่เป็นเชิงประจักษ์ ในคุณภาพของการจัดการเรียนการสอน ผลงานตลอดจนสื่อ นวัตกรรมที่นักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรม การสะท้อนปัญหาและคุณภาพของการจัดการเรียน การสอนไม่สามารถเสนอต่อผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้อง

1.5 การบริหารจัดการงานประชาสัมพันธ์ สภาพการบริหารจัดการงานประชาสัมพันธ์ของทางโรงเรียนเทพดินทร์วิทยาเชียงใหม่จะอยู่ในโครงสร้างการบริหารของฝ่ายกิจกรรม การบริหารจัดการจึงมีจุดมุ่งหมายที่เป็นหน่วยงานที่เกี่ยวกับการเผยแพร่ ประกาศ เกียรติคุณ สถานศึกษา ทั้งงานด้านทางเว็บไซต์ของทางโรงเรียน ด้านทีวีหรือระบบ โทรทัศน์วงจรในโรงเรียน การจัดทำวิดีโอคลิปและการถ่ายทำบันทึกภาพนิ่งซึ่งชมรมช่องโทรทัศน์ของโรงเรียน ได้บันทึกภาพเคลื่อนไหวและจัดลงในเว็บไซต์ ยูทูบและระบบเสียงตามสายในสถานศึกษา มีการจัดบอร์ดแสดงการจัดกิจกรรม โครงการที่ได้จัดขึ้นตลอดปีการศึกษา การทำป้ายประชาสัมพันธ์กิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ดังนั้นงานส่วนใหญ่จะได้รับการแต่งตั้งในคำสั่งให้ปฏิบัติหน้าที่ทุกกิจกรรมโครงการหรืองานที่เกี่ยวข้องกับทางโรงเรียน การถ่ายภาพ บันทึกภาพ การรวบรวมข้อมูลของโรงเรียนในด้านการเข้าร่วมกิจกรรมภายในภายนอก เช่น นักเรียนชนะเลิศ ในการประกวดการแข่งขันจากหน่วยงานภายนอก งานกิจกรรมประชาสัมพันธ์จะดำเนินการ รวบรวมข้อมูลเพื่อเขียนเสนอข่าวที่จะประชาสัมพันธ์ จะมีนักเรียนในชมรมประชาสัมพันธ์ และชมรมที่ดี ขาแนวในการช่วยบันทึกภาพ เนื่องจากบุคลากรมีไม่เพียงพอ เพราะการจัดกิจกรรม ในโรงเรียนส่วนมากจะเป็นกิจกรรมที่จัดพร้อมๆกันหลายกิจกรรมทั้งกิจกรรมภายในและภายนอก สถานที่ ซึ่งบางกิจกรรม ทางผู้ปกครองได้นำตัวนักเรียนไปเข้าร่วมกิจกรรมด้วยตนเองแล้วไม่ได้รับการประสานงานกับทางประชาสัมพันธ์ ในการนำภาพตัวแทนนักเรียนมาประกาศเกียรติคุณ ขาดอุปกรณ์ที่ช่วยในการดำเนินกิจกรรมที่มีความทันสมัยและมีคุณภาพ เช่น กล้องถ่ายรูป กล้อง บันทึกภาพเคลื่อนไหว การมีการประสานงานกับสื่อมวลชนที่เป็นในรูปของหนังสือพิมพ์ วิทยุ ช่องโทรทัศน์ กรมประชาสัมพันธ์ ยังไม่มีการประสานงานเพื่อให้การประชาสัมพันธ์ได้กว้างขวาง มากขึ้น ดังนั้น การบริหารจัดการงานประชาสัมพันธ์ไม่ค่อยประสบความสำเร็จในเรื่องความ รวดเร็วในการประชาสัมพันธ์ เนื่องจากขาดการร่วมมือของทุกส่วนที่จะส่งเสริมให้เกิดการพัฒนา ขาดอุปกรณ์ที่ทันสมัย ขาดเครือข่ายในการประชาสัมพันธ์และการสะท้อนสภาพและปัญหาที่ เกิดขึ้นให้ผู้บริหาร ตามขั้นตอนและกระบวนการ

2. แนวทางการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเทพดินทร์วิทยาเชียงใหม่

2.1 แนวทางการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม

2.1.1 การร่วมคิด เป็นการร่วมคิดเสนอกิจกรรมนักเรียนในรูปแบบของลักษณะการคิดเสนอโครงการกิจกรรมที่เกิดขึ้นจากการร่วมคิดของหัวหน้างานในฝ่ายกิจกรรมและผู้ช่วยฝ่ายกิจกรรมนักเรียน รูปแบบของโครงการ ที่เกิดจากการประเมินตนเองหรือ ซาร์ (Sar) ซึ่งจะสอดคล้องกับนโยบาย เอกลักษณ์ อัตลักษณ์ของสถานศึกษาที่ได้กำหนดไว้และรวบรวมเป็นปฏิทินกิจกรรมและแผนกิจกรรมของทางโรงเรียน

2.1.2 การร่วมวางแผน เป็นการดำเนินการจัดกิจกรรมนักเรียนตามแผนงานประจำปีที่ได้ออกเป็นรูปเล่มเอกสาร และปฏิบัติตามโครงการของกิจกรรมตามระยะเวลาที่กำหนด

2.1.3 การร่วมการดำเนินกิจกรรม การดำเนินกิจกรรมจะเป็นไปตามคำสั่งของโครงการนั้น ๆ บุคลากรที่มีความเกี่ยวข้องก็จะดำเนินกิจกรรมตามที่มอบหมาย

2.1.4 การร่วมการประเมินจะใช้วิธีการประเมินที่เป็นแบบสอบถามโดยประเมินทั้งครู นักเรียน ผู้ปกครอง

2.1.5 การร่วมกันรับผลประโยชน์ จะเป็นไปในรูปแบบ 3 รูปแบบคือ รูปแบบที่ได้รับผลประโยชน์คือสถานศึกษาและรูปแบบ ที่เกิดจากผู้รับผิดชอบเจ้าของโครงการหรือกิจกรรม ตัวนักเรียนเองก็จะได้รับวุฒิปัตร์สำหรับเข้าร่วมกิจกรรม

2.2. ผลของการประเมินความพึงพอใจ

2.2.1 ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายกับงานกิจกรรมนักเรียนของโรงเรียนเทพดินทร์วิทยาเชียงใหม่ ก่อน – หลัง การนำกระบวนการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมไปทดลองใช้ ในโครงการของงานกิจกรรมนักเรียนของทางโรงเรียนเทพดินทร์วิทยาเชียงใหม่ พบว่า ก่อนกระบวนการมีส่วนร่วมมีค่าเฉลี่ยระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า กระบวนการมีส่วนร่วมจากมากไปหาน้อยตามลำดับคือ 1) การร่วมได้รับผลประโยชน์ร่วมกัน 2) การร่วมกันวางแผน 3) การร่วมประเมินผล 4) การร่วมคิด 5) การดำเนินการ หลังจากการทดลองใช้กระบวนการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมของงานกิจกรรมนักเรียนพบว่า ความพึงพอใจหลังกระบวนการมีส่วนร่วมมีค่าเฉลี่ยมากกว่าก่อนการมีส่วนร่วม เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า กระบวนการมีส่วนร่วมจากมากไปหาน้อยตามลำดับคือ 1) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ 2) การมีส่วนร่วมในการร่วมคิด 3) การมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์ร่วมกัน 4) การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล 5) การมีส่วนร่วมในการวางแผน เมื่อพิจารณาผลเปรียบเทียบความพึงพอใจตามกลุ่มย่อยมีรายละเอียดดังนี้

2.2.2 ผลเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักเรียนที่เป็นคณะกรรมการนักเรียน ก่อน-หลัง การนำกระบวนการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมไปทดลองใช้ ในโครงการของงาน กิจกรรมนักเรียนของทางโรงเรียนเทพดินทร์วิทยาเชียงใหม่ พบว่า ผลความพึงพอใจก่อน กระบวนการมีส่วนร่วมมีค่าเฉลี่ยระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมจากมาก ไปหาน้อยตามลำดับคือ 1) การร่วมคิด 2) การร่วมดำเนินการ 3) การร่วมประเมินผล 4) การร่วม วางแผน 5) ได้รับผลประโยชน์ร่วมกัน ซึ่งผลความพึงพอใจหลังกระบวนการมีส่วนร่วมพบว่า ค่าเฉลี่ยมีมากกว่าผลความพึงพอใจก่อนการมีส่วนร่วม เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีส่วนร่วม จากมากไปหาน้อยตามลำดับคือ 1) การร่วมดำเนินการ 2) การร่วมประเมิน 3) การได้รับ ผลประโยชน์ร่วมกัน 4) การร่วมคิด 5) การร่วมกันวางแผน

2.2.3 ผลเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครอง ก่อน-หลัง การนำ กระบวนการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมไปทดลองใช้ ในโครงการของงานกิจกรรมนักเรียนของทาง โรงเรียนเทพดินทร์วิทยาเชียงใหม่ พบว่า ผลความพึงพอใจก่อนกระบวนการมีส่วนร่วมมีค่าเฉลี่ย ระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมจากมากไปหาน้อยตามลำดับคือ 1) การ ได้รับผลประโยชน์ร่วมกัน 2) การร่วมประเมินผล 3) การร่วมคิด 4) การร่วมวางแผน 5) การร่วม ดำเนินการ ซึ่งผลความพึงพอใจหลังกระบวนการมีส่วนร่วมพบว่าค่าเฉลี่ยมีมากกว่าผลความ พึงพอใจก่อนการมีส่วนร่วม เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีส่วนร่วมจากมากไปหาน้อย ตามลำดับคือ 1) การร่วมดำเนินการ 2) การร่วมคิด 3) การได้รับผลประโยชน์ร่วมกัน 4) การร่วม วางแผน 5) การร่วมประเมิน

2.2.4 ผลเปรียบเทียบความพึงพอใจของครู ก่อน-หลัง การนำกระบวนการ บริหารงานแบบมีส่วนร่วมไปทดลองใช้ ในโครงการของงานกิจกรรมนักเรียนของทางโรงเรียน เทพดินทร์วิทยาเชียงใหม่ ผลความพึงพอใจก่อนกระบวนการมีส่วนร่วมมีค่าเฉลี่ยระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมจากมากไปหาน้อยตามลำดับคือ 1) การร่วมวางแผน 2) การร่วมได้รับผลประโยชน์ร่วมกัน 3) การร่วมประเมิน 4) การร่วมคิด 5) การร่วมดำเนินการ ซึ่งความพึงพอใจหลังกระบวนการมีส่วนร่วมพบว่าค่าเฉลี่ยมีมากกว่าผลความพึงพอใจก่อนการมี ส่วนร่วม เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีส่วนร่วมจากมากไปหาน้อยตามลำดับคือ 1) การร่วมคิด 2) การร่วมรับผลประโยชน์ 3) การร่วมวางแผน 4) การร่วมรับผลประโยชน์ 5) การร่วม การดำเนินการ

อภิปรายผล

จากสภาพการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนของทางโรงเรียนเทพดินทร์วิทยาเชียงใหม่ ที่เน้นกระบวนการการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม ผู้วิจัยแยกการอภิปรายผลเป็นประเด็นต่าง ๆ ตามลำดับดังนี้

จากสภาพการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนของทางโรงเรียนเทพดินทร์วิทยาเชียงใหม่ ที่ผ่านมาการดำเนินการบริหารจัดการกิจกรรมนักเรียนยังขาดการตรวจสอบกิจกรรม งบประมาณ เสนอโครงการแก่ทางโรงเรียนเพื่อพิจารณาเพื่อออกคำสั่งเตรียมการประชุมชี้แจงครูทั้งระบบ ดำเนินตามกำหนดการ รวมไปถึงสรุปบันทึกการทำกิจกรรมตามโครงการ การสรุปโครงการจากความรับผิดชอบเกิดปัญหาในการดำเนินงานบ่อยครั้ง เช่น การติดต่อประสานงาน การจัดทำแผนงานการบริหารงาน การทำแผนงานไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ จึงทำให้ประสบปัญหาในการปฏิบัติงานบ่อยครั้ง ทั้งยังประสบปัญหาเมื่อผู้บริหารมีคำสั่งแต่งตั้งครูให้ครูกลุ่มสาระต่าง ๆ รับผิดชอบในส่วนของการงานแต่ละขั้นตอนแล้ว มักได้รับความสนใจน้อย และ มีเพียงส่วนน้อยที่ให้ความร่วมมือและความรับผิดชอบต่องาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียนยังไม่มีบทบาทในการมีส่วนร่วมในกิจกรรม เนื่องจากบางครอบครัวผู้ปกครองไม่สนับสนุนให้นักเรียนทำกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของสมพร โพธิ์คำนิล (2558, 98 - 99) การศึกษาปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียน นักศึกษาของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พบว่า ด้านที่ 1 การบริหารงานกิจกรรมนักเรียนพบว่า สถานศึกษามีปัญหาในการกำหนดกลยุทธ์และแนวทางในการปฏิบัติตามกลยุทธ์การบริหารกิจกรรมนักเรียน นักศึกษา สถานศึกษามีปัญหาในการปฏิบัติงานตามแผนการบริหารกิจกรรมนักเรียน นักศึกษา ด้านที่ 2 การบริหารงานด้านครูที่ปรึกษางานกิจกรรมนักเรียน มีปัญหาในเรื่องกระบวนการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม และสถานศึกษามีปัญหาร่วมดำเนินการเพื่อกำหนดแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงการบริหารงาน ครูสถานศึกษามีปัญหาในการประชุมชี้แจงเพื่อทำความเข้าใจในการปฏิบัติงานตามแผนการบริหารงานของครูที่ปรึกษากิจกรรมนักเรียนสภาพปัญหาดังกล่าว ยังสอดคล้องงานวิจัยของ กัญญา บัวไสว (2558, 22) การบริหารงานกิจการนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา ในแต่ละด้านยังพบปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการทำงาน อาทิเช่น การขาดการวางแผนการทำงาน ขาดการสำรวจปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างแท้จริง ทั้งระบบ งานบุคลากรและด้านงบประมาณ

การบริหารงานกิจกรรมนักเรียน ถ้าจะให้ดำเนินการประสบความสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารต้องมีแนวปฏิบัติโดยอาศัยกระบวนการบริหาร มีการวางแผนโครงการ

ปฏิบัติตามแผน ประเมินผลงานตามแผน หรือโครงการที่กำหนดไว้ในขณะที่มาลินี เกศนาร (2556, 33) กระบวนการดำเนินการบริหารงานกิจกรรมนักเรียน

ขั้นที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของงานกิจกรรมนักเรียน โดยผู้บริหาร โรงเรียนควรศึกษาข้อมูลต่าง ๆ เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับเขตบริการ ข้อมูลการเกณฑ์เด็ก รับเด็ก ข้อมูลเกี่ยวกับสุขภาพ ข้อมูลนักเรียนขาดแคลน

ขั้นที่ 2 การวางแผน เป็นการนำเอาข้อมูลจากการศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการของงานกิจกรรมนักเรียนมาวางแผนแก้ไขปัญหามารูปแบบงานและ โครงการผู้บริหาร โรงเรียนต้อง จัดให้มีการวางแผนในเรื่องต่าง ๆ

ขั้นที่ 3 การดำเนินการผู้บริหาร โรงเรียนต้องมีบทบาทดังนี้ควบคุมกำกับ ดูแลนิเทศให้ ผู้รับผิดชอบฝ่ายต่าง ๆ ปฏิบัติไปตามแผนงาน โครงการดูแลให้บุคลากรทุกฝ่ายทำงานให้ประสาน สัมพันธ์ได้เป็นอย่างดีให้คำปรึกษาในการดำเนินงานทุกด้านอำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ เช่น การอนุมัติการจ่ายเงิน เครื่องมือ เครื่องใช้ต่าง ๆ

ขั้นที่ 4 การประเมินผล ผู้บริหาร โรงเรียนจะต้องมีส่วนร่วมในการประเมิน ผลงาน กิจกรรมนักเรียน ตั้งแต่ก่อนดำเนินการ ระหว่างดำเนินการและเมื่อสิ้นสุดการดำเนินการ ตามแผน และโครงการโดยใช้การประเมินดังนี้ การสังเกต การสัมภาษณ์ การพิจารณาจากรายงานเป็น ระบบเมื่อเสร็จสิ้นโครงการ พิจารณาจากผลงาน

นอกจากนี้ วราวุฒิ จำพลจิต (2556, 71) อธิบายถึงกระบวนการบริหารกิจกรรมในแต่ละ กิจกรรมจะใช้กระบวนการบริหารคุณภาพของเดมมิ่ง (Deming Cycle) ซึ่งได้แก่ (การวางแผน) (Plan) คือการกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ในการดำเนินงานวิธีการและขั้นตอนที่จำเป็นเพื่อให้ การดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย การปฏิบัติตามแผน (Do) คือการปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนที่กำหนด ไว้ การปฏิบัติตามแผนไปตามแผน วิธีการขั้นตอนที่กำหนดไว้และจะต้องเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการ ปฏิบัติงานไว้ด้วย เพื่อใช้เป็นข้อมูลดำเนินงานในขั้นตอนต่อไป การตรวจสอบ (Check) เป็น กิจกรรมที่มีขั้นตอนเพื่อประเมินผลว่ามีการปฏิบัติตามแผนหรือไม่ ขั้นตอนนี้มีความสำคัญ เนื่องจากในการดำเนินงานใด ๆ มักจะเกิดปัญหาแทรกซ้อน ที่ทำให้การดำเนินงานไม่เป็นไปตาม แผนเสมอ ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อประสิทธิภาพและคุณภาพของการทำงาน การติดตามการตรวจสอบ และการประเมินผลปัญหาจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องทำควบคู่ไปกับการดำเนินงานเพื่อจะได้ทราบ ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงคุณภาพของการดำเนินงานต่อไป การปรับปรุง (Act) เป็น กิจกรรมที่มีขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นหลังจากได้การตรวจสอบแล้ว การปรับปรุงอาจเป็นการ แก้ไขแบบเร่งด่วนเฉพาะหน้าหรือเป็นการค้นหาสาเหตุที่แท้จริงของปัญหา เพื่อไม่ให้เกิดปัญหา ซ้ำรอยเดิม การปรับปรุงอาจไปสู่การกำหนดมาตรฐานของวิธีการทำงานที่แตกต่างจากเดิม

การบริหารงานกิจกรรมนักเรียน ถ้าจะให้ดำเนินการประสบความสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารต้องมีแนวปฏิบัติโดยอาศัยกระบวนการบริหาร มีการวางแผน โครงการ ปฏิบัติตามแผน ประเมินผลงานตามแผนหรือโครงการที่กำหนดไว้

2. แนวทางการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของทางโรงเรียน เทพศิรินทร์วิทยาเชียงใหม่พบว่าแนวทางในการดำเนินดังนี้

2.1 การร่วมคิด ทางโรงเรียนเทพศิรินทร์วิทยาเชียงใหม่เป็นการร่วมคิดเสนอ กิจกรรมนักเรียนในรูปแบบของลักษณะการคิดเสนอโครงการกิจกรรมที่เกิดขึ้นจากการร่วมคิดของ หัวหน้างานในฝ่ายกิจกรรมและผู้ช่วยฝ่ายกิจกรรมนักเรียน รูปแบบของโครงการที่เกิดจากการ ประเมินตนเองหรือซาร์ (Sar) ซึ่งจะสอดคล้องกับนโยบาย เอกลักษณ์ อัตลักษณ์ของสถานศึกษา ที่ได้กำหนดไว้และรวมรวมเป็นปฏิทินกิจกรรมและแผนกิจกรรมของทางโรงเรียน

2.2 การร่วมวางแผน ทางโรงเรียนเทพศิรินทร์วิทยาเชียงใหม่จะดำเนินการจัด กิจกรรมนักเรียนตามแผนงานประจำปีที่ได้ออกเป็นรูปเล่มเอกสาร และปฏิบัติตามโครงการของ กิจกรรมตามระยะเวลาที่กำหนด

2.3 การร่วมการดำเนินกิจกรรม การดำเนินกิจกรรมจะเป็นไปตามคำสั่งของ โครงการนั้น ๆ บุคลากรที่มีความเกี่ยวข้องก็จะดำเนินกิจกรรมตามที่มอบหมาย

2.4 การร่วมการประเมินจะใช้วิธีการประเมินที่เป็นแบบสอบถาม โดยประเมินทั้งครู นักเรียน ผู้ปกครอง

2.5 การร่วมกันรับผลประโยชน์ จะเป็นไปในรูปแบบ 3 รูปแบบคือ รูปแบบที่ได้รับ ผลประโยชน์คือสถานศึกษา และรูปแบบ ที่เกิดจากผู้รับผิดชอบเจ้าของโครงการหรือกิจกรรม ตัวนักเรียนเองก็จะได้รับวุฒิปัตร์สำหรับเข้าร่วมกิจกรรมซึ่งแนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัย ของจินตวัตร ปะโคทั้ง (2550, 113) ได้เสนอแนะรูปแบบกระบวนการมีส่วนร่วม 5 ขั้นตอนคือ

ขั้นตอนระดมความคิด (Brainstorming Participation) คือ การคิดค้นและวิเคราะห์ ปัญหาาร่วมกันปฏิบัติการร่วมกัน ด้วยการระดมทรัพยากรจากทุกฝ่าย

ขั้นตอนการร่วมกันวางแผน (Planning Participation) คือการนำเอาสิ่งที่ร่วมคิดมา กำหนดเป็นแผนปฏิบัติการร่วมกัน ด้วยการระดมทรัพยากรทุกฝ่าย

ขั้นตอน การร่วมการลงมือทำ (Taking Action Participation) คือ การนำแผนงานที่ ได้ไปร่วมกันทำหรือแบ่งงานกันรับผิดชอบเพื่อให้เป็นไปตามแผนและเป้าหมายที่วางไว้

ขั้นตอนการร่วมกันติดตามประเมินผล (Monitoring Participation) คือ การติดตาม ผลงานที่ทำและแก้ไข้ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการทำงาน ร่วมคิดพัฒนาปรับปรุงให้งานดีขึ้น

ขั้นตอนการได้รับผลประโยชน์ร่วมกัน (Mutual Benefit Participation) คือ การร่วมกันได้รับผลประโยชน์ที่เกิดขึ้น ร่วมชื่นชมยินดีในผลงานที่เกิดจากการร่วมคิด ร่วมทำซึ่งนำไปสู่ความสัมพันธ์ที่ดีสมานฉันท์และเอื้ออาทรซึ่งกันและกันและยังสอดคล้องกับ ถวิลวดี บุรีกุล และคณะ (2550) กล่าวว่า กระบวนการมีส่วนร่วม มี 4 ขั้นตอน

ขั้นตอนที่ 1 มีส่วนร่วมในการวางแผนประกอบด้วยการรับรู้ เข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับการวางแผนและร่วมการวางแผน

ขั้นตอนที่ 2 มีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ดำเนินการ ประกอบด้วยการเกี่ยวข้องกับกิจกรรมต่าง ๆ และการตัดสินใจ

ขั้นตอนที่ 3 มีส่วนร่วมในการจัดสรรผลประโยชน์ เป็นการมีส่วนร่วมในการจัดสรรประโยชน์หรือผลของการตัดสินใจที่เกิดขึ้น

ขั้นตอนที่ 4 มีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยในครั้งนี้ในการบริหารกิจกรรมนักเรียนแบบมีส่วนร่วม มีข้อเสนอแนะในการดำเนินงาน ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในกระบวนการคิด โรงเรียนควรส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดการประชุมการร่วมคิดของ ผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ในการดำเนินกิจกรรมนักเรียนตามโครงการที่จะดำเนินกิจกรรมขึ้นมาใหม่หรือการร่วมคิดวิเคราะห์ในกิจกรรมที่ผ่านมาร่วมกันเพื่อหาแนวทางการจัดกิจกรรมนักเรียนที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน อันก่อให้เกิดความเข้าใจกันทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนักเรียน

2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินการวางแผน โรงเรียนควรให้มีการสัมมนาประชุมพูดคุยแสดงความคิดเห็นถึงโอกาสความน่าจะเป็นในการจัดกิจกรรม ร่วมวางแผนของผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ก่อนการดำเนินกิจกรรมนักเรียนในรูปแบบต่าง ๆ

3. การร่วมกันดำเนินกิจกรรมนักเรียนควรส่งเสริมให้เกิดการรับผิดชอบในหน้าที่ มีการประชุมก่อนการดำเนินกิจกรรม หรือมีการเตรียมความพร้อมก่อนการจัดกิจกรรม ร่วมกันทั้งครูผู้ปกครอง ผู้บริหาร

4. การประเมินผลกิจกรรม ควรมีการประเมินร่วมกันของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรม ในรูปแบบ สอบถาม รูปแบบการนำเสนอเป็นภาพวิดีโอ การจัดแสดงผลงานหรือแสดงนิทรรศการสรุปผลการจัดกิจกรรมร่วมกันให้เกิดการเผยแพร่และประเมินแบบกลุ่มใหญ่ที่เห็นเป็น

ประจักษ์มากกว่าหลักฐานทางเอกสารและการติดตามหลังจากการดำเนินกิจกรรมถึง ผลที่ได้เกิด แก่ตัวผู้เรียนอย่างไร

5. การร่วมผลประโยชน์สำหรับผู้สนับสนุนในการดำเนินกิจกรรมและนักเรียนให้มีการมอบใบประกาศหรือออกหนังสือขอบคุณผู้ร่วมกิจกรรม การจัดกิจกรรมหลังการดำเนินงาน สำเร็จในรูปแบบงานที่เป็นการขอบคุณ การที่จะได้รับผลประโยชน์ทุกฝ่ายที่มีส่วนร่วมการดำเนิน กิจกรรมต้องไปตามแผนงานและเกิดคุณภาพ เพื่อผู้มีส่วนร่วมได้รับประโยชน์จากการจัดกิจกรรม อย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาสภาพการบริหารจัดการงานกิจกรรมนักเรียน ในสถานศึกษาอื่นและ หาแนวทางในการบริหารจัดการเพื่อนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทในสถานศึกษานั้นนำไปสู่ การพัฒนาในการบริหารจัดการศึกษาต่อไป

บรรณานุกรม

- กฤษณ์ จันทะวงศ์. (2553). *แนวปฏิบัติในการแก้ไขปัญหาการบริหารกิจการนักเรียนโรงเรียน
วชิรวิทย์ฝ่ายมัธยม จังหวัดเชียงใหม่*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต,
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- กฤษณะ คำสุวรรณ. (2550). *บทบาทของผู้บริหารในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโรงเรียนบูรณะ
ศึกษา เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ).
- โกศล แยมกาญจน์รัตน์. (2552). *คู่มือการจัดกิจกรรมการพัฒนานักเรียนด้านความรับผิดชอบ
ต่อตนเองของนักเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการตอนคลอง*. (การค้นคว้าแบบอิสระ
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ).
- กัญญา บัวสไว. (2558). *การพัฒนาแบบการบริหารกิจการนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30*. (การค้นคว้าแบบอิสระปริญญาศึกษา
ศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม).
- กิ่งแก้ว สกุดส่องบุญศิริ. (2548). *การศึกษากิจการนักเรียนของผู้บริหาร โรงเรียน
เอกชน ประเภทสามัญศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 2*. (การค้นคว้า
แบบอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหาดใหญ่).
- เกื้อกูล ศรีสวัสดิ์. (2549). *การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนวัดวังศาลา สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษากาญจนบุรี เขต 1*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- เกษมศรี จาตุรพันธ์. (2554). *การบริหารแบบมีส่วนร่วมกับชมรมกีฬาของสถานศึกษาสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทสาคร*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต,
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- ชาอุณี เหมือนโพธิ์ทอง. (2554). *การบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการทำงานเป็นทีมของพนักงานครู
ในสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- รัชพงศ์ มิแก้ว. (2557). *การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนกลุ่มลำเหย อำเภอดอนตูม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยองศึกษานครปฐม เขต 1*. (การค้นคว้าแบบอิสระ
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร).

- นาวาตรี วราวุฒิ ขำพลจิต. (2556). การบริหารกิจกรรมนักเรียนที่ส่งผลต่อคุณลักษณะของนักเรียน
นายเรือ. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- นัยนา นิลพันธุ์. (2556). คุณลักษณะผู้นำกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดเทศบาลกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- บวรลักษณ์ สักดีวิไลพร. (2553). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผล
ของงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1.
(วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี
ราชมงคลธัญบุรี).
- บาทหลวงฉลองรัฐ สังขรัตน์. (2549). การมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียน
คาทอลิกในเครือสังฆมณฑลเชียงใหม่. (สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต,
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- ปรารภ หลงบุญ. (2552). คุณลักษณะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนใน
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 20. (วิทยานิพนธ์ศึกษา
ศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- พิทยาภรณ์ เปรมภิวังค์. (2553). การปฏิบัติงานกิจการนักเรียน โรงเรียนแม่สะเรียงบริพัตรจังหวัด
แม่ฮ่องสอน. (การค้นคว้าแบบอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- พรเทพ อยู่คง. (2553). บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานกิจการนักเรียนที่ส่งผลต่อ
การปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตพื้นที่สมุทรสาคร. (วิทยานิพนธ์
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- พรปวีณ์ เขยทิวังค์. (2557). การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อกลยุทธ์การตลาดของโรงเรียน
เอกชนในจังหวัดนครปฐม. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- ภัทรกร ปุยสุวรรณ. (2556). แนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาของสมาคม
ผู้ปกครองและครูที่เหมาะสมกับสังคมไทย. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศิลปากร). การสืบค้นจาก. <http://www.thapra.lib.su.ac.th>

- มาลี เกศนาธร. (2556). การบริหารงานกิจการนักเรียนตามหลักธรรมาภิบาลเชิงพุทธของบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 42. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย).
- รัชนิดา นิลมณี. (2554). ความสัมพันธ์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- วิระดา ธนสารมงคลกุล. (2552). การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนประทุมอนุสรณ์. (การค้นคว้าแบบอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- วิรุทธ แสงศิริวัฒน์. (2550). การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- วนิชย์ เอื้อนามจิตต์กุล. (2556). การบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนจิวรายนบุญมีรังสฤษฎ์. (การค้นคว้าแบบอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- วรลักษณ์ จันทน์ผา. (2555). รูปแบบการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- วรลักษณ์ พลรบ. (2553). การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาล. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- ศิริพร ดันดิยมาศ. (2550). รูปแบบการบริหารงานเครือข่ายโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลสังกัดกรุงเทพมหานคร. (คุษฎิณีพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- สุนันท์ พอดี. (2550). สภาพการบริหารกิจการนักเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์).
- สมใจ ศรีเอี่ยม. (2549). การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งผลต่อมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร).

- สมพิศ ให้งาม. (2559). *การจัดการและบริหารงานกิจการนักเรียน*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาบริหาร การศึกษาและอุดมศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. สืบค้นจาก <http://ebook.ram.edu/ebook/inside/html/dlbook.asp?code=EA635>
- สิริกร ทิตยวงษ์. (2556). *การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของ สถานศึกษางัดกรุงเทพมหานคร*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. (2556). *การบริหารกิจการนักเรียน*. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. สำนักงานบริหารงานมัธยมศึกษาตอนปลาย สำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *มาตรฐานการปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2552*. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุมา สามเพชรเจริญ. (2550). *การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้น พื้นฐาน สังกัดเทศบาลนครปฐม*. (การค้นคว้าแบบอิสระปริญญาศึกษาศาสตร มหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- อดิศร เทพเจริญ. (2550). *สภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนโดยเน้นคุณธรรมนำความรู้ โรงเรียน ประถมศึกษากลุ่ม โรงเรียนปง 1 ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพะเยา เขต 2*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- อณัญญา เรืองวานิช. (2557). *แนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียน โรงเรียนนันทบุรีพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์).
- อมรารวรรณ แสงนิล. (2557). *บทบาทการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนกับคุณภาพผู้เรียนใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9*. (วิทยานิพนธ์ศึกษา ศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- อริษฐ์ ภูติศจุลเศรษฐ์. (2548). *มิติการมีส่วนร่วมของชุมชนที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาด้านความ พึงพอใจของชุมชนของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครสมุทรปราการ*. (วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- เอกพล สุมานันท์กุล. (2554). *การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม การพัฒนารูปแบบองค์กร การ เรียนรู้ของโรงเรียนสุมนัน จังหวัดสมุทรปราการ*. *วารสารการบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา*, 6(1), 18-31.

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-นามสกุล	นายณัฐนันท์ คำชาย	
วันเดือนปีเกิด	30 พฤศจิกายน 2529	
ที่อยู่ปัจจุบัน	35/2 หมู่ 4 ตำบลหนองควาย อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ รหัสไปรษณีย์ 50230	
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2557	ประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
	พ.ศ. 2552	ปริญญาตรี ศิลปะบัณฑิต เอกจิตรกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เชียงใหม่
	พ.ศ. 2548	ประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่
ประสบการณ์การทำงาน	พ.ศ. 2554 – ปัจจุบัน	ครูศิลปะสถาบันพัฒนาเยาวชนสตรี ในมูลนิธิศึกษาพัฒนา ชนบท
	พ.ศ. 2555 – ปัจจุบัน	ครูผู้สอนวิชา ศิลปะ โรงเรียนเทพดินทร์วิทยาเชียงใหม่
	พ.ศ. 2557 – ปัจจุบัน	หัวหน้างานกิจกรรมโรงเรียน โรงเรียนเทพดินทร์วิทยาเชียงใหม่

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รูปภาพแสดงกระบวนการมีส่วนร่วมของโรงเรียนเทพดินทร์วิทยาเชียงใหม่

1. กระบวนการร่วมคิด

2. กระบวนการร่วมวางแผน

3. กระบวนการร่วมดำเนินการ

3. กระบวนการร่วมดำเนินการ

4. กระบวนการร่วมประเมิน

5. กระบวนการร่วมรับผลประโยชน์

ภาคผนวก ข

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แนวทางการสัมภาษณ์ระดับลึก

ผู้บริหารฝ่ายกิจกรรมนักเรียนโรงเรียนเทพดินทร์วิทยาเชียงใหม่

เกริ่นนำ

แนะนำตัว และอธิบายความเป็นมาของโครงการ วิจัยเรื่อง “รูปแบบการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเทพดินทร์วิทยาเชียงใหม่” ซึ่งมีจุดมุ่งหมายในการพัฒนางานกิจกรรมนักเรียนของทางโรงเรียนรวมถึงการศึกษาศาภาพการบริหารจัดการงานกิจกรรมนักเรียนของโรงเรียนและ หาแนวทางการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเทพดินทร์วิทยาเชียงใหม่

อนึ่งในการพูดคุยในครั้งนี้เพื่อให้การเก็บรวบรวมข้อมูลได้ครบประเด็นและไม่ให้เกิดการคลาดเคลื่อน จากที่ท่านได้นำเสนอข้อมูลนั้นจึงขออนุญาตบันทึกเทป เพื่อให้การสนทนานี้เป็นไปด้วยความราบรื่นเริ่มการสนทนา โดยให้ผู้บริหารแนะนำตัวเอง โดยบอกชื่อสกุล.....ตำแหน่งในปัจจุบัน

1. ท่านได้ รับการบรรจุเป็นครูใน โรงเรียนเทพดินทร์วิทยาเชียงใหม่ตั้งแต่เมื่อปีเท่าไร และเริ่มการเป็นผู้ช่วยอำนวยการได้อย่างไร ให้เล่าประวัติการทำงานอย่างสั้น ๆ
2. ให้เล่าประวัติความเป็นมาของโรงเรียน จุดเด่นหรือเอกลักษณ์ของโรงเรียน เล่าถึงงานกิจกรรมนักเรียนเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารงานโรงเรียนที่สำคัญอย่างไรต่อโรงเรียนเทพดินทร์วิทยาเชียงใหม่ และทางฝ่ายกิจกรรมนักเรียนมีส่วนช่วยส่งเสริม หรือการสร้างสภาพภูมิใจให้แก่โรงเรียนด้านใดบ้างและสิ่งที่เป็นปัจจัยใดบ้างที่งานกิจกรรมนักเรียนได้บริหารงานได้ประสบความสำเร็จและทำให้โรงเรียนได้ร่วมผลประโยชน์ในการจัดกิจกรรมนักเรียน
3. แนวคิดในการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนของทางโรงเรียนเทพดินทร์วิทยาเชียงใหม่ในฐานะท่านเป็นผู้บริหาร ได้นำหลักการหรือ แนวคิดปรัชญา นั้น ให้ยกตัวอย่างประกอบ
4. ท่านคิดว่าการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนของทางโรงเรียนเทพดินทร์วิทยาเชียงใหม่มีความคล้ายหรือแตกต่างกับการบริหารงานของโรงเรียนอื่นอย่างไร เพราะเหตุใด
5. ปัจจุบันท่านได้มีการบริหารจัดการงานกิจกรรมนักเรียนของทางโรงเรียน ในโครงการที่ทางฝ่ายกิจกรรมได้ดำเนินการทั้งภายในภายนอกสถานศึกษา มีการดำเนินการอย่างไร โดยถามทีละประเด็น

5.1 ด้านกระบวนการทำงานในกิจกรรมต่าง ๆ

- ในการวางตัวบุคคลในการดูแลรับผิดชอบกิจกรรมที่มี และ ขอร่วมจัดกิจกรรมภายนอก
- การส่งเสริมอำนาจการสนับสนุนประสานงานให้ความสะดวกแก่ผู้รับผิดชอบกิจกรรมเช่นไร
- มีเกณฑ์การพิจารณากิจกรรมที่จะเข้าร่วมหรือจะดำเนินการอย่างไร

5.2 ท่านและคนอื่น ๆ มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมในแต่ละกิจกรรมหรือไม่ อย่างไร หากไม่มีส่วนร่วมให้ข้ามไปตามข้อ 4.3 ให้ ตระล่อมตาม ทีละประเด็น

- การร่วมคิด มีส่วนร่วม อย่างไร ให้ยกตัวอย่าง
- การร่วมวางแผน มีส่วนร่วม อย่างไร ให้ยกตัวอย่าง
- การร่วมดำเนินการ มีส่วนร่วม อย่างไร ให้ยกตัวอย่าง
- การร่วมการประเมินผล มีส่วนร่วม อย่างไร ให้ยกตัวอย่าง
- การร่วมการรับผลประโยชน์มีส่วนร่วม อย่างไร ให้ยกตัวอย่าง

5.3 ในระหว่างการดำเนินกิจกรรมนักเรียน หรือ หลังจากการจัดกิจกรรมนักเรียนเสร็จท่านพบว่ามีปัญหาหรือไม่ หากมีปัญหา ท่านมีแนวทางในการแก้ไขปัญหา หรือ ยับยั้งปัญหาโดยวิธีใดบ้าง ลอง ยกตัวอย่างประกอบ

6. ท่านมีวิธีการแสวงหาหรือมีกระบวนการในการมีส่วนร่วมกับการจัดกิจกรรมนักเรียนกับหน่วยงานภายนอกอย่างไร และ ใหหน่วยงานภายนอกเข้ามาพัฒนาการบริหารงานกิจกรรมนักเรียน ให้นักเรียนได้รับการพัฒนาไปสู่เป้าหมายมากขึ้นอย่างไร

7. ท่านมีแนวทางในการพัฒนาบุคลากรในฝ่ายงานกิจกรรมของทางโรงเรียนในรูปแบบใดบ้าง และมีวิธีการเช่นไร ที่จะทำใหบุคลากรที่มีส่วนร่วมเสียสละและมีจิตอาสาในการจัดกิจกรรมนักเรียน

8. ในการดำเนินกิจกรรมนักเรียนของทางฝ่ายกิจกรรม โรงเรียนท่านมีความบุคลากรท่านใดที่ท่านประทับใจมากที่สุด เพราะเหตุผลใด

9. วิธีการส่งเสริมสนับสนุนให้การดำเนินกิจกรรมนักเรียนเกิดการประโยชน์ หรือมีแนวทางการบูรณาการกิจกรรมให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ตามวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมนั้นๆ ได้ วิธีใด พร้อมยกตัวอย่างประกอบ

10. ท่านมีแนวทางในการพัฒนางานกิจกรรมนักเรียนให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วม และทำให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในกิจกรรมนักเรียนคำนึงถึงการมีส่วนร่วมได้อย่างไร ให้ยกตัวอย่างโครงการหรือกิจกรรมที่จะทำให้ท่านและคนอื่น ๆ มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมอย่างแท้จริง

11. ท่านมีความภาคภูมิใจในส่วนงานการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนท่านมีความภาคภูมิใจในฝ่ายกิจกรรมของท่านเรื่องใดบ้างและ โดยภาพรวมของโรงเรียนแห่งนี้มากน้อยเพียงใด

12. ในอนาคตท่านมีความคาดหวังหรือมองเห็น โอกาสในอนาคตที่จะพัฒนางานกิจกรรมนักเรียนให้เป็นเลิศ และ มีคุณภาพ มากกว่างานฝ่ายอื่นหรือ สถานศึกษาอื่นต้องทำอย่างไร

แนวทางการสัมภาษณ์ระดับลึก
ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนเทพดินทร์วิทยาเชียงใหม่

เกริ่นนำ

แนะนำตัว และอธิบายความเป็นมาของโครงการ วิจัยเรื่อง “รูปแบบการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเทพดินทร์วิทยาเชียงใหม่” ซึ่งมีจุดมุ่งหมายในการพัฒนางานกิจกรรมนักเรียนของทางโรงเรียนรวมถึงการศึกษาศาภาพการบริหารจัดการงานกิจกรรมนักเรียนของโรงเรียนและ หาแนวทางการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเทพดินทร์วิทยาเชียงใหม่

อนึ่งในการพูดคุยในครั้งนี้เพื่อให้การเก็บรวบรวมข้อมูลได้ครบประเด็น และไม่เกิดการคลาดเคลื่อน จากที่ท่านได้นำเสนอข้อมูลนั้นๆจึงขออนุญาตบันทึกเทป เพื่อให้การสนทนานี้เป็นไปด้วยความราบรื่น

เริ่มการสนทนา โดยให้ครูแนะนำตัวเอง. โดยบอกชื่อสกุล.....ตำแหน่งในปัจจุบัน

ข้อมูลพื้นฐาน

1. ท่านมีนักเรียนในการปกครองที่กำลังศึกษา ในโรงเรียนเทพดินทร์วิทยาเชียงใหม่จำนวนกี่คน อยู่ในระดับชั้นใดบ้าง
 - ท่านมีการดูแลนักเรียนในการปกครองของท่านให้เข้า กิจกรรมนักเรียน ของทางโรงเรียนหรือไม่ อย่างไร ให้ระบุกิจกรรมนักเรียน ที่เด็กเข้าร่วม
 - ท่านมีค่าใช้จ่ายในการในการส่งเสริมสนับสนุนนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรมนักเรียน ในการปกครอง. หรือไม่ ในลักษณะใด
2. จุดเด่นหรือเอกลักษณ์ของการจัดกิจกรรมนักเรียนของโรงเรียนเทพดินทร์วิทยาเชียงใหม่มีลักษณะใด มีชื่อเสียงด้านใด และ นักเรียนในการปกครองเคยได้สร้างหรือร่วมกิจกรรมนักเรียนใดบ้างพร้อมยกตัวอย่างประกอบ
3. แนวการคิด วัตถุประสงค์ หรือวิธีดำเนินกิจกรรมนักเรียนของโรงเรียนเทพดินทร์วิทยาเชียงใหม่ใดที่ท่านคิดว่าเด่นชัด โดยมีการเน้นเป็นพิเศษ และในฐานะที่ท่านเป็นผู้ปกครองได้ดำเนินงานตามจุดเด่นหรือจุดเน้นนั้นเช่นไรให้บรรลุตามบริบทของการจัดกิจกรรมหรือสภาพของกิจกรรมนักเรียนของโรงเรียน
4. ท่านมีโอกาสมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมนักเรียนของโรงเรียนด้านใดบ้าง
5. ท่านมีส่วนร่วมในกระบวนการมีส่วนร่วมสนับสนุนดำเนินงานด้านกิจกรรมนักเรียนให้มีประสิทธิภาพมีประสิทธิผลในขั้นตอนใดบ้างของกระบวนการมีส่วนร่วม
 - การร่วมคิด มีส่วนร่วม อย่างไร ให้ยกตัวอย่าง

- การร่วมวางแผน มีส่วนร่วม อย่างไร ให้ยกตัวอย่าง
- การร่วมดำเนินการ มีส่วนร่วม อย่างไร ให้ยกตัวอย่าง
- การร่วมการประเมินผล มีส่วนร่วม อย่างไร ให้ยกตัวอย่าง
- การร่วมการรับผลประโยชน์มีส่วนร่วม อย่างไร ให้ยกตัวอย่าง

6. ท่านคิดว่าการดำเนินงานกิจกรรมนักเรียนในแต่ละ โครงการหรืองาน ของโรงเรียนส่งเสริมให้นักเรียนในการปกครองของท่าน เกิดการเรียนรู้และได้รับผลประโยชน์จากการร่วมกิจกรรมนักเรียนอย่างไร

7. ท่านคิดว่าการดำเนินกิจกรรมนักเรียนของทางโรงเรียนปลูกฝังในด้านใดบ้างที่สามารถให้นักเรียนในการปกครองของท่านเป็นคนเก่งและคนดี

8. ท่านคิดว่านักเรียนในโรงเรียนแห่งนี้มีการเข้าร่วมทำกิจกรรมนักเรียนแตกต่างหรือเหมือนกับทางสถานศึกษาอื่นด้านใด (ตะลอมถามส่งเสริมในด้านใดบ้าง)

9. หากท่านพบว่าการจัดกิจกรรมนักเรียนของทางโรงเรียนพบปัญหาหรืออุปสรรค ท่านได้มีการดำเนินงานช่วยเหลือสนับสนุนให้เกิดการแก้ไขปัญหาอย่างไรพร้อมยกตัวอย่างประกอบ

10. บุคลากรในโรงเรียนแห่งนี้ที่ดูแลงานกิจกรรมนักเรียนที่ท่านประทับใจมากที่สุดเพราะเหตุใด

11. การจัดกิจกรรม นักเรียนของทางโรงเรียน กิจกรรมหรือโครงการใดที่ท่านประทับใจและมีส่วนช่วยเหลือสนับสนุนมากที่สุดเพราะเหตุใด พร้อมยกตัวอย่างประกอบ

12. ท่านมีข้อเสนอหรือแนวทางในการพัฒนางานกิจกรรมนักเรียนของทางโรงเรียนเทพดินทร์วิทยาเชิงใหม่ มากน้อยเพียงใด และมีปัจจัยใดบ้างที่จะก่อให้เกิดการพัฒนางานกิจกรรมนักเรียน ของทางโรงเรียน

13. โรงเรียนแห่งนี้มีการดำเนินกิจกรรมนักเรียนที่ประสบความสำเร็จและเป็นตัวอย่างในการจัดกิจกรรมนักเรียนและสามารถเป็นตัวอย่าง ในการจัดกิจกรรมหรือโครงการอื่นใดบ้างพร้อมยกตัวอย่างประกอบ

14. การจัดกิจกรรมนักเรียนของทางโรงเรียนมีกระบวนการคิดให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในด้านใดบ้าง และผลการที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมเป็นอย่างไร

15. ท่านมีความภาคภูมิใจอย่างไรที่เห็นนักเรียนในการปกครองของท่านได้เข้าร่วมกิจกรรมนักเรียนของทางโรงเรียน (ตะลอมถามความภาคภูมิใจในเรื่องใดบ้าง)

16. ในอนาคตท่านอยากให้การดำเนินกิจกรรมนักเรียนของทางโรงเรียนเป็นเช่นไร (ตะลอมถามในด้านคุณภาพ ความเป็นเลิศ ความร่วมมือ การมีส่วนร่วม และการส่งเสริมจากหน่วยงานภายนอก ชุมชน เช่นใด)

แนวทางการสัมภาษณ์ระดับลึก

ครูฝ่ายกิจกรรมนักเรียนโรงเรียนเทพดินทร์วิทยาเชียงใหม่

เกริ่นนำ

แนะนำตัว และอธิบายความเป็นมาของโครงการ วิจัยเรื่อง “รูปแบบการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเทพดินทร์วิทยาเชียงใหม่” ซึ่งมีจุดมุ่งหมายในการพัฒนางานกิจกรรมนักเรียนของทางโรงเรียน รวมไปถึงการศึกษาศาภาพการบริหารจัดการงานกิจกรรมนักเรียนของโรงเรียนและ หาแนวทางการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเทพดินทร์วิทยาเชียงใหม่

อนึ่งในการพูดคุยในครั้งนี้เพื่อให้การเก็บรวบรวมข้อมูลได้ครบประเด็น และไม่เกิดการคลาดเคลื่อน จากที่ท่านได้นำเสนอข้อมูลนั้นๆจึงขออนุญาตบันทึกเทป เพื่อให้การสนทนานี้เป็นไปด้วยความราบรื่น

เริ่มการสนทนา โดยให้ครูแนะนำตัวเอง โดยบอกชื่อสกุล.....ตำแหน่งในปัจจุบัน

1. ท่านได้รับการบรรจุเป็นครูในโรงเรียนเทพดินทร์วิทยาเชียงใหม่ตั้งแต่เมื่อปีเท่าไร และเริ่มการเป็นครูที่อยู่ฝ่ายกิจกรรมนักเรียนได้อย่างไร และทำหน้าที่หรือตำแหน่งอะไรในฝ่ายกิจกรรมนักเรียนของทางโรงเรียน ให้เล่าประวัติการทำงานอย่างสั้นๆ
2. ให้เล่าประวัติความเป็นมาของโรงเรียน จุดเด่นหรือเอกลักษณ์ของโรงเรียน เล่าถึงงานกิจกรรมนักเรียนเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารงานโรงเรียนที่สำคัญอย่างไรต่อโรงเรียนเทพดินทร์วิทยาเชียงใหม่ และงานที่ท่านได้รับมอบหมายในส่วนงานกิจกรรมนักเรียนของทางโรงเรียน รวมถึงการมีส่วนช่วยส่งเสริม หรือการสร้างสภาพภูมิใจให้แก่โรงเรียนด้านใดบ้าง และ สิ่งที่เป็นปัจจัยใดบ้างที่งานกิจกรรมนักเรียนได้บริหารงานได้ประสบความสำเร็จและทำให้โรงเรียนได้ร่วมผลประโยชน์ในการจัดกิจกรรมนักเรียน
3. แนวคิดในการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนของทางโรงเรียนเทพดินทร์วิทยาเชียงใหม่ในฐานะท่านเป็นผู้รับผิดชอบและอยู่ในฝ่ายกิจกรรมนักเรียน ได้นำหลักการหรือ แนวคิดปรัชญา นั้น ให้ยกตัวอย่างประกอบ
4. ท่านคิดว่าในส่วนงานของฝ่ายกิจกรรมนักเรียนที่ท่านมีส่วนดูแลรับผิดชอบมีลักษณะการทำงานที่เหมือนหรือแตกต่างจากฝ่ายอื่นในโรงเรียน หรือ แตกต่างจากโรงเรียนอื่นที่ท่านพบเจออย่างไรเพราะเหตุใด
5. งานที่ท่านได้รับมอบหมายในงานกิจกรรมนักเรียนของฝ่ายกิจกรรมโรงเรียนเป็นภาระงานในลักษณะใด มีขั้นตอนหรือแนวทางในการปฏิบัติงานในภาระงานท่านอย่างไร

6. ปัจจุบันท่านได้มีการบริหารจัดการงานกิจกรรมนักเรียนของทางโรงเรียน ในโครงการ ที่ท่านได้รับผิดชอบในโรงเรียนนี้ซึ่ง มีการดำเนินการอย่างไร โดยถามทีละประเด็น

6.1 ด้านการรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายในงานกิจกรรมนักเรียน

- ด้านการบริหารกำกับดูแล และนำไปสู่ตัวผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมอย่างไร
- ด้านการรับแผนนโยบายแต่ละกิจกรรมที่มอบหมาย ท่านได้นำมาปฏิบัติในแนวทางหรือทิศทางที่จะดำเนินการตามขั้นตอนของท่านอย่างไร

6.2 ท่านมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมที่รับผิดชอบ อย่างไร หากไม่มีส่วนร่วมให้ข้ามไปถามข้อ 4/3 ให้ ต่ล่อมถาม ทีละประเด็น

- การร่วมคิด มีส่วนร่วม อย่างไร ให้ยกตัวอย่าง
- การร่วมวางแผน มีส่วนร่วม อย่างไร ให้ยกตัวอย่าง
- การร่วมดำเนินการ มีส่วนร่วม อย่างไร ให้ยกตัวอย่าง
- การร่วมการประเมินผล มีส่วนร่วม อย่างไร ให้ยกตัวอย่าง
- การร่วมการรับผลประโยชน์มีส่วนร่วม อย่างไร ให้ยกตัวอย่าง

6.3 ในระหว่างการดำเนินกิจกรรมนักเรียน หรือ หลังจากการจัดกิจกรรมนักเรียนเสร็จท่านพบว่ามีปัญหาหรือไม่ หากมีปัญหามีแนวทางในการแก้ไขปัญหา หรือ ชัยยังปัญหาโดยวิธีได้บ้าง ลองยกตัวอย่างประกอบ

7. ท่านมีการแสวงหาหรือหาแนวทางความร่วมมือ หรือ ความช่วยเหลือในการพัฒนางานกิจกรรมนักเรียน หรือโครงการที่ท่านรับผิดชอบอย่างไรให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

8. ท่านมีกระบวนการในการสนับสนุนให้เกิดการมีส่วนร่วมในการดำเนินการงานกิจกรรมนักเรียนระหว่าง คณะครู นักเรียน ผู้ปกครอง หรือหน่วยงานภายนอกที่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือไม่ อย่างไร ให้ยกตัวอย่าง

9. จุดเด่นจุดเน้นของงานที่ท่านรับผิดชอบในงานกิจกรรมนักเรียน ของทางโรงเรียน เป็นเช่นไรและสามารถสร้างผลงานให้แก่งานกิจกรรมนักเรียนหรือ โรงเรียน อย่างไร พร้อมยกตัวอย่างประกอบที่เห็นได้ชัดเจน

10. ตามบทบาทหน้าที่ฝ่ายกิจกรรมนักเรียนที่ท่านรับผิดชอบมีวิธีการกระตุ้นให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้ดำเนินการให้ประสบผลตามวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมนั้นๆ ได้ อย่างไร พร้อมยกตัวอย่างประกอบ

11. ท่านมีแนวทางในการพัฒนางานที่ท่านรับผิดชอบในงานกิจกรรมนักเรียนให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักเรียนคำนึงถึงการมีส่วนร่วมได้อย่างไร ให้ยกตัวอย่างโครงการหรือกิจกรรมที่ จะทำให้ท่านและคนอื่น ๆ มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมอย่างแท้จริง

12. ท่านมีความภาคภูมิใจในส่วนงานการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนท่านมีความภาคภูมิใจในงานที่ดำเนินงานของท่านเรื่องใดบ้างและโดยภาพรวมของฝ่ายงานกิจกรรมโรงเรียนแห่งนี้มากน้อยเพียงใด
13. ในอนาคตท่านมีความคาดหวังหรือมองเห็นโอกาสในอนาคตที่จะพัฒนางานกิจกรรมนักเรียนหรืองานของท่านที่ได้รับมอบหมาย ให้เป็นเลิศและมีคุณภาพ มากกว่างานฝ่ายอื่นหรือ สถานศึกษาอื่นต้องทำอย่างไร

แนวทางการสัมภาษณ์ระดับลึก

นักเรียน (คณะกรรมการนักเรียน) ฝ่ายกิจกรรมนักเรียนโรงเรียนเทพดินทร์วิทยาเชียงใหม่
เกริ่นนำ

แนะนำตัว และอธิบายความเป็นมาของโครงการ วิจัยเรื่อง “รูปแบบการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเทพดินทร์วิทยาเชียงใหม่” ซึ่งมีจุดมุ่งหมายในการพัฒนางานกิจกรรมนักเรียนของทางโรงเรียน รวมไปถึงการศึกษาศาภาพการบริหารจัดการงานกิจกรรมนักเรียนของโรงเรียนและ หาแนวทางการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเทพดินทร์วิทยาเชียงใหม่

อนึ่งในการพูดคุยในครั้งนี้เพื่อให้การเก็บรวบรวมข้อมูลได้ครบประเด็นและไม่เกิดการคลาดเคลื่อน จากที่ท่านได้นำเสนอข้อมูลนั้นๆจึงขออนุญาตบันทึกเทป เพื่อให้การสนทนานี้เป็นไปด้วยความราบรื่น

เริ่มการสนทนา โดยให้ครูแนะนำตัวเอง โดยบอกชื่อสกุล.....ปัจจุบัน

1. นักเรียนเรียนในโรงเรียนเทพดินทร์วิทยาเชียงใหม่ตั้งแต่เมื่อปีเท่าไร และเริ่มการร่วมกิจกรรมนักเรียนได้อย่างไร และทำหน้าที่หรือตำแหน่งอะไรในกิจกรรมที่นักเรียนได้มีหน้าที่หรือบทบาทให้เล่า
2. ให้เล่าประวัติความเป็นมาของโรงเรียน จุดเด่นหรือเอกลักษณ์ของโรงเรียน เล่าถึงงานกิจกรรมนักเรียนเป็นของทางโรงเรียนเทพดินทร์วิทยาเชียงใหม่ และเล่าถึง ความภาคภูมิใจที่มีต่อโรงเรียนด้านใดบ้าง
3. ทางโรงเรียนเทพดินทร์วิทยาเชียงใหม่มีการจัดกิจกรรมนักเรียน ในรูปแบบใดและมีกิจกรรมที่นักเรียนเข้าร่วมและประสบความสำเร็จในโครงการอะไรบ้างพร้อมยกตัวอย่าง
4. นักเรียนคิดว่าการทำกิจกรรมนักเรียนเหมือนหรือแตกต่างจากฝ่ายอื่นในโรงเรียน หรือ แตกต่างจากโรงเรียนอื่นที่ท่านพบเจออย่างไรเพราะเหตุใด
5. โรงเรียนมีขั้นตอนหรือแนวทางในการให้นักเรียนมีบทบาทในกิจกรรมนักเรียนอย่างไร
6. การจัดงานกิจกรรมนักเรียนของทางโรงเรียน ในโครงการ ที่ผ่านมาในโรงเรียน มีการดำเนินการอย่างไร โดยถามทีละประเด็น

6.1 ด้านการรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายในการร่วมกิจกรรมของนักเรียน

- ด้านการบริหารกำกับดูแล และนำไปสู่ตัวผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมอย่างไร

- ด้านการรับแผนนโยบายแต่ละกิจกรรมที่มอบหมาย ท่านได้นำมาปฏิบัติในแนวทางหรือทิศทางที่จะดำเนินการตามขั้นตอนของท่านอย่างไร

6.2 ท่านมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมที่รับผิดชอบ อย่างไร หากไม่มีส่วนร่วมให้ข้ามไปถามให้ ตะล่อมถาม ทีละประเด็น

- การร่วมคิด มีส่วนร่วม อย่างไร ให้ยกตัวอย่าง
- การร่วมวางแผน มีส่วนร่วม อย่างไร ให้ยกตัวอย่าง
- การร่วมดำเนินการ มีส่วนร่วม อย่างไร ให้ยกตัวอย่าง
- การร่วมการประเมินผล มีส่วนร่วม อย่างไร ให้ยกตัวอย่าง
- การร่วมการรับผลประโยชน์มีส่วนร่วม อย่างไร ให้ยกตัวอย่าง

6.3 ในระหว่างการดำเนินกิจกรรมนักเรียน หรือหลังจากการจัดกิจกรรมนักเรียนเสร็จท่านพบว่ามีปัญหาหรือไม่ หากมีปัญหา ท่านมีแนวทางในการแก้ไขปัญหา หรือ ยับยั้งปัญหาโดยวิธีใดบ้าง ลองยกตัวอย่างประกอบ

7. ท่านมีการแสวงหาหรือหาแนวทางความร่วมมือ หรือ ความช่วยเหลือในการพัฒนางานกิจกรรมนักเรียน ให้ออกมาได้ดีประสบความสำเร็จ

8. ท่านคิดว่า สถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง นักเรียน หรือหน่วยงานที่จะมาสนับสนุนให้เกิดการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมอย่างไร

9. ท่านมีวิธีการเตรียมการในการดำเนินกิจกรรมหรือการมีคำสั่งให้ดำเนินกิจกรรมนักเรียนในบทบาทหน้าที่นักเรียนรับผิดชอบในรูปแบบใด

10. ในการดำเนินกิจกรรมนักเรียนแต่ละครั้งท่านมีความภาคภูมิใจในเพื่อนร่วมงาน ท่านใดพร้อมยกตัวอย่าง

11. จุดเด่นจุดเน้นของงานที่นักเรียนได้รับมอบหมายในงานกิจกรรมนักเรียน เป็นเช่นไรและสามารถสร้างผลงานให้แก่ตัวเอง และโรงเรียน อย่างไร พร้อมยกตัวอย่างประกอบที่เห็นได้ชัดเจน

12. นักเรียนมีความภาคภูมิใจในส่วนงานการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนท่านมีความภาคภูมิใจในงานที่ดำเนินงานของท่านเรื่องใดบ้างและโดยภาพรวมของฝ่ายงานกิจกรรมโรงเรียนแห่งนี้มากน้อยเพียงใด

13. ในอนาคตนักเรียนมีความคาดหวังหรือมองเห็น โอกาสในอนาคตที่จะพัฒนางานกิจกรรมนักเรียนหรืองานของท่านที่ได้รับมอบหมาย ให้เป็นเลิศ และมีคุณภาพ มากกว่างานฝ่ายอื่นหรือสถานศึกษาอื่น ต้องทำอย่างไร

แบบประเมินความพึงพอใจของผู้มีส่วนร่วม
งานวิจัย เรื่อง การบริหารกิจกรรมนักเรียนแบบมีส่วนร่วม
ของโรงเรียนเทพดินทร์วิทยาเชียงใหม่

คำชี้แจง

ผู้ตอบแบบประเมิน ☐ นักเรียน ☐ ครู ☐ ผู้ปกครอง
 กรุณาเขียนเครื่องหมาย ☒ ลงในช่อง ☐ ตามระดับความพึงพอใจของท่าน

ที่	ประเด็นกระบวนการมีส่วนร่วม	ความคิดเห็น ก่อนดำเนินการกระบวนการมีส่วนร่วม ในเดือน ตุลาคม ในโครงการ วันปทุมหาราช				
		5	4	3	2	1
1	ขั้นตอนระดมความคิด (Brainstorming Participation) คือ การคิดค้นและวิเคราะห์ปัญหา ร่วมกันปฏิบัติการร่วมกัน ด้วยการระดมทรัพยากรจากทุกฝ่าย					
2	ขั้นตอนการร่วมกันวางแผน (Planning Participation) คือการนำเอาสิ่งที่ร่วมคิดมา กำหนดเป็นแผนปฏิบัติการร่วมกัน ด้วยการระดมทรัพยากรทุกฝ่าย					
3	ขั้นตอน การร่วมการลงมือทำ (Taking Action Participation) คือ การนำแผนงานที่ได้ไป ร่วมกันทำหรือแบ่งงานกันรับผิดชอบเพื่อให้ เป็นไปตามแผนและเป้าหมายที่วางไว้					
4	ขั้นตอนการร่วมกันติดตามประเมินผล (Monitoring Participation) คือ การติดตาม ผลงานที่ทำและแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นระหว่าง การทำงาน ร่วมคิดพัฒนาปรับปรุงให้งานดีขึ้น					

ที่	ประเด็นกระบวนการมีส่วนร่วม	ความคิดเห็น ก่อนดำเนินกระบวนการมีส่วนร่วม ในเดือนตุลาคม ในโครงการ วันปทุมหาราช				
		5	4	3	2	1
5	ขั้นตอนการได้รับผลประโยชน์ร่วมกัน (Mutual Benefit Participation) คือ เป็นการร่วมกันได้รับผลประโยชน์เกิดขึ้น ร่วมชื่นชมยินดีในผลงานที่เกิดจากการร่วมคิด ร่วมทำ ซึ่งนำไปสู่ความสัมพันธ์ที่ดีสมานฉันท์และเอื้ออาทรซึ่งกันและกัน					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

แบบประเมินความพึงพอใจของผู้มีส่วนร่วม
งานวิจัย เรื่อง การบริหารกิจกรรมนักเรียนแบบมีส่วนร่วม
ของโรงเรียนเทพดินทร์วิทยาเชียงใหม่

คำชี้แจง

ผู้ตอบแบบประเมิน ☐ นักเรียน ☐ ครู ☐ ผู้ปกครอง
 กรุณาเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่อง ☐ ตามระดับความพึงพอใจของท่าน

ที่	ประเด็นกระบวนการมีส่วนร่วม	ความคิดเห็น หลังดำเนินการกระบวนการมีส่วนร่วม เดือน พฤศจิกายน ในกิจกรรม วันลอยกระทง				
		5	4	3	2	1
1	ขั้นตอน ระดมความคิด (Brainstorming Participation) คือ การคิดค้นและวิเคราะห์ปัญหาร่วมกันปฏิบัติการร่วมกัน ด้วยการระดมทรัพยากรจากทุกฝ่าย					
2	ขั้นตอน การร่วมกันวางแผน (Planning Participation) คือการนำเอาสิ่งที่ร่วมคิดมากำหนดเป็นแผนปฏิบัติการร่วมกัน ด้วยการระดมทรัพยากรทุกฝ่าย					
3	ขั้นตอน การร่วมการลงมือทำ (Taking Action Participation) คือ การนำแผนงานที่ได้ไปร่วมกันทำหรือแบ่งงานกันรับผิดชอบเพื่อให้เป็นไปตามแผนและเป้าหมายที่วางไว้					
4	ขั้นตอนการร่วมกันติดตามประเมินผล (Monitoring Participation) คือ การติดตามผลงานที่ทำและแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นระหว่างการทำงาน ร่วมคิดพัฒนาปรับปรุงให้งานดีขึ้น					

ที่	ประเด็นกระบวนการมีส่วนร่วม	ความคิดเห็น หลังดำเนินกระบวนการมีส่วนร่วม เดือน พฤศจิกายน ในกิจกรรม วันลอยกระทง				
		5	4	3	2	1
5	ขั้นตอนการได้รับผลประโยชน์ร่วมกัน (Mutual Benefit Participation) คือ เป็นการร่วมกันได้รับผลประโยชน์เกิดขึ้นร่วมชื่นชมยินดีในผลงานที่เกิดจากการร่วมคิด ร่วมทำ ซึ่งนำไปสู่ความสัมพันธ์ที่ดีสมานฉันท์และเอื้ออาทรซึ่งกันและกัน					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

ภาคผนวก ก

ตารางสรุปค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC

แบบความพึงพอใจ เรื่อง การบริหารงานกิจกรรมนักเรียนแบบมีส่วนร่วม
ของโรงเรียนเทพศิรินทร์วิทยาเชียงใหม่

ผู้เชี่ยวชาญ

คนที่ 1.นายตะวัน

สี่กระแสน์

วันที่ประเมิน 1 ตุลาคม 2559

คนที่ 2 .นายระวิพันธ์

สี่กระแสน์

วันที่ประเมิน 1 ตุลาคม 2559

คนที่ 3 นางวรวิชัย

ดีใจ

วันที่ประเมิน 1 ตุลาคม 2559

ผู้ออกแบบ

นายณัฐนนท์ คำขाय รหัสนักศึกษา 57866708 คณะ ครุศาสตร์มหาบัณฑิต

สาขาวิชา การบริหารการศึกษา

ข้อ	กระบวนการมีส่วนร่วม	ผลประเมิน ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	ผล
		1	2	3			
1	ขั้นตอนระดมความคิด Brainstorming Participation คือ การคิดค้น และ วิเคราะห์ปัญหา ร่วมกันปฏิบัติการร่วมกัน ด้วยการ ระดมทรัพยากรจากทุกฝ่าย	1	1	1	3	1	ความถูกต้อง ตรงกับ วัตถุประสงค์
2	ขั้นตอนการร่วมกันวางแผน Planning Participation)คือการ นำเอาสิ่งที่ร่วมคิดมากำหนดเป็น แผนปฏิบัติการร่วมกัน ด้วยการ ระดมทรัพยากรทุกฝ่าย	1	1	1	3	1	ความถูกต้อง ตรงกับ วัตถุประสงค์

ข้อ	กระบวนการมีส่วนร่วม	ผลประโยชน์ ผู้เกี่ยวข้อง			รวม	ค่า IOC	ผล
		1	2	3			
3	ขั้นตอน การร่วมการลงมือทำ Taking Action Participation คือ การนำแผนงานที่ได้ไปร่วมกันทำ หรือแบ่งงานกันรับผิดชอบเพื่อให้ เป็นไปตามแผนและเป้าหมายที่วาง ไว้	1	1	1	3	1	ความถูกต้อง ตรงกับ วัตถุประสงค์
4	ขั้นตอนการร่วมกันติดตาม ประเมินผล Monitoring Participation คือ การติดตามผลงาน ที่ทำและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ระหว่างการทำงาน ร่วมคิดพัฒนา ปรับปรุงให้งานดีขึ้น	1	1	1	3	1	ความถูกต้อง ตรงกับ วัตถุประสงค์
5	ขั้นตอนการได้รับผลประโยชน์ ร่วมกัน Mutual Benefit Participation คือ เป็นการร่วมกัน ได้รับผลประโยชน์เกิดขึ้น ร่วมชื่น ชมยินดีในผลงานที่เกิดจากการร่วม คิด ร่วมทำ ซึ่งนำไปสู่ ความสัมพันธ์ที่ดีสปรานฉันท์และ เอื้ออาทรซึ่งกันและกัน	1	1	1	3	1	ความถูกต้อง ตรงกับ วัตถุประสงค์

เกณฑ์การให้คะแนนค่า IOC

ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ทำการตรวจความ ถูกต้องให้คำแนะนำ ปรับปรุงแก้ไข โดยการใช้ ค่า IOC (Item – Objective Congruence Index) คะแนนของผู้เชี่ยวชาญกำหนด (สุรพงษ์ คงศักดิ์ และธีรชาติ ธรรมวงศ์, 2551) ดังนี้

- +1 หมายถึง เน้นใจในความถูกต้อง/ตรงกับวัตถุประสงค์
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าถูกต้อง/ตรงตามวัตถุประสงค์
- 1 หมายถึง เน้นใจยังไม่ถูกต้อง/ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์

เกณฑ์การคัดเลือกคำถาม

ข้อคำถามที่มีความถูกต้อง ตรงกับวัตถุประสงค์ ค่าดัชนีความสอดคล้องจะอยู่ในช่วงตั้งแต่ 0.50 -1.00 คำถามใดที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องต่ำกว่า 0.50 ให้ทำการปรับปรุงรูปแบบคำถามให้สอดคล้องเพื่อให้เครื่องมือมีคุณภาพ